

การจัดการศึกษาระบบทวิภาคีตามความถนัด
ของผู้บริหารกลุ่มสถานศึกษาภาคใต้

DUAL VOCATIONAL TRAINING MANAGEMENT
AS VIEWED BY SOUTHERN REGION ADMINISTRATORS

อาทิตย์ ทองปาน
ARAG TONGPARN

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษาของมหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2543

ISBN 974-622-291-5

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามความคิดเห็น
ของผู้บริหารกลุ่มสถานศึกษาภาคใต้

DUAL VOCATIONAL TRAINING MANAGEMENT
AS VIEWED BY SOUTHERN REGION ADMINISTRATORS

อารักษ์ ทองปาน

ARAG TONGPARN

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เลขหน.....

เลขทะเบียน..... 36285

วัน, เดือน, ปี..... 7 ส.ค. 2543

พ.ศ. 2543

ISBN 974-622-831-5

**DUAL VOCATIONAL TRAINING MANAGEMENT
AS VIEWED BY SOUTHERN REGION ADMINISTRATORS**

ARAG TONGPARN

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN VOCATIONAL ADMINISTRATION
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

2000

ISBN 974-622-831-5

COPYRIGHT 2000

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามความคิดเห็น ของผู้บริหารกลุ่มสถานศึกษาภาคใต้
นักศึกษา	นายอารักษ์ ทองปาน
รหัสประจำตัว	40064142
ปริญญา	ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	การบริหารอาชีวศึกษา
พ.ศ.	2543
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์	รศ. ดร. สมพร ไชยะ
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม	ดร. รักเกียรติ แก้วจางง

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค ที่มีต่อหน้าที่ของสถานศึกษาในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 ใน 3 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการเตรียมและพัฒนานุเคราะห์ และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารต่อหน้าที่ของสถานศึกษาในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในหน้าที่และบทบาทหน้าที่ในปัจจุบัน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร วิทยาลัยเทคนิค กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ 19 สถานศึกษา จำนวน 183 คน โดยแบ่งเป็น ผู้อำนวยการ 19 คน ผู้ช่วยผู้อำนวยการ 66 คน หัวหน้าคณะวิชา 42 คน หัวหน้าแผนกวิชา 42 คน และหัวหน้างานอาชีวศึกษาทวิภาคี 14 คน และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ for Windows version 7.5

ผลการศึกษาวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้บริหาร วิทยาลัยเทคนิค กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ ที่มีต่อหน้าที่ของสถานศึกษา ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 ใน 3 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการเตรียมและพัฒนานุเคราะห์ โดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหาร วิทยาลัยเทคนิค กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ มีความคิดเห็นต่อหน้าที่ของสถานศึกษาในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ที่ระดับความคิดเห็น เห็นด้วย โดยมีความคิดเห็นในการด้านการเตรียมและพัฒนานุเคราะห์ เป็นอันดับที่ 1 ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านหลักสูตรเป็นอันดับที่ 2 และ 3 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ในด้านการเตรียมและพัฒนาบุคลากร พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อหน้าที่ของสถานศึกษา ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ที่ระดับความคิดเห็น เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีระดับความคิดเห็น เห็นด้วยกับข้อการจัดทำแผนให้ครู-อาจารย์ติดตามและกำกับแต่ ละรายวิชา และมีระดับความคิดเห็นที่ระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อที่เหลือ

ในด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อหน้าที่ของสถานศึกษา ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ที่ระดับความคิดเห็น เห็นด้วย โดยมีระดับความคิดเห็น เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการจัดปฐมนิเทศให้แก่นักเรียนและผู้ปกครองเพื่อร่วมกันดูแลพฤติกรรมและการเรียน ของนักเรียน ร่วมมือกับสถานประกอบการในการกำหนดจำนวนนักเรียนและครูฝึกให้มีความ เหมาะสม และการจัดอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้คำแนะนำตลอดหลักสูตร

ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อหน้าที่ของสถานศึกษา ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ใน ด้านหลักสูตร ที่ระดับความคิดเห็น เห็นด้วย โดยมีระดับความคิดเห็นที่ ระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง กับการจัดประชุมสัมมนาให้แก่ครู-อาจารย์และครูฝึกของสถานประกอบการเพื่อจัดทำแผนการเรียน ตลอดหลักสูตร

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ สังกัดกอง วิทยาลัยเทคนิคที่มีต่อหน้าที่ของสถานศึกษา ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ภายได้หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2538 จำแนกตามวุฒิการศึกษา, ประสบการณ์ในหน้าที่ และบทบาท หน้าที่ในปัจจุบัน ปรากฏว่าผู้บริหารมีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน

Thesis Title	Dual Vocational Training Management As Viewed By Southern Region Administrators
Student	Mr. Arag Tongparn
Student ID.	40064142
Degree	Master of Industrial Education
Programme	Vocational Administration
Year	2000
Thesis Advisor	Assoc.prof.Dr. Somporn Chaiya
Thesis Co-Advisor	Dr. Rugkeat Keawjumong

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the opinions of the Southern Region administrators, being in Technical College Department, to the mission is Dual Vocational Training management of Vocational Certificate Curriculum, B.C. 2538 in three aspect: Curriculum, learning and teaching style, and personnel development and then comparing the opinions of the administrators who were different in educational levels, experiences and job assignments.

The population were the administrators in Technical Colleges in Southern Region classified in 19 directors, 66 assistant directors, 42 head of faculties, 42 head of divisions, and 14 head of dual vocational units. The data were analyzed in percentage, arithmetic mean and standard deviation by SPSS for Windows Version 7.5.

The research findings were follows:

1. In overall aspects, the administrators had the opinions to the mission in Dual Vocation Training management in "agree levels", and orderly from the first by personnel development, learning and teaching style, and curriculum aspects, respectively.

In the personnel development aspects, the administrators had the opinions to the mission in Dual Vocational Training management in "strongly agree levels", when analyzed by item, the result showed that all of items begin in "strongly agree levels", except the only one item being in "agree level" is "planning for staff to follow and accompany the course subjects",

In learning and teaching style aspects, the administrators had the opinions to the mission in Dual Vocational Training management in "agree levels", when analyzed by items, the

results showed that three items being in “strongly agree levels” such as “orientation to students and parents for controlling the behaviors and studying style of the students” “cooperating with the entrepreneurial workplaces in determining the appropriate number of students and supervisors” and “providing advisers to advise across the Curriculum”, but the other items being in “agree levels”,

In curriculum aspects, the administrators had the opinions to the mission in Dual Vocational Training management in “agree levels”, when analyzed by items, the results showed that only one item being in “strongly agree levels”, “arrangement seminar to staff and supervisors in entrepreneurial workplaces for manipulating the study plan across curriculum” but the other items being in “agree levels”.

2. There were differences in the opinions to the mission in Dual Vocational Training management of Vocational Certificate Curriculum, B.C. 2538, between the administrators who were different in educational levels, experiences, and jobs assignments.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประสบความสำเร็จได้ด้วยดี โดยได้รับความกรุณาจาก รศ. ดร. สมพร ไชยะ อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดร. รักเกียรติ แก้วจางง ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้ให้ความกรุณาแนะนำ ตรวจสอบและแก้ไขข้อผิดพลาด ตั้งแต่ต้นจนจบ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ไพรัตน์ ฝึกน้อย อาจารย์อัจฉรา สืบสินธุ์สกุลไชย ดร.มาลัย จีรวัดนเกษตร ที่ได้กรุณาแนะนำแนวทางและให้คำแนะนำงานวิจัยได้สำเร็จตามเป้าหมายทุกประการ ขอขอบคุณผู้อำนวยการกองวิจัย ดิจนทีก ผู้อำนวยการประธาน กิจจะวัฒนะ คุณมาลี ทักษะกรวงศ์ คุณกัญญา ศุกลพัฒนนะ คุณเพ็ญรัตน์ สุภาพรเหมินทร์ ดร. ชีระ เอกสมทราเมษฐ์ ที่ได้กรุณาตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย และขอบคุณผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิค กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ที่ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล

และขอขอบคุณผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

อารักษ์ ทองปาน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญตาราง.....	VIII
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 สมมุติฐานในการวิจัย.....	5
1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	5
1.5 ขอบเขตการวิจัย.....	8
1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
2.1 การอาชีวศึกษา.....	10
2.2 การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี.....	16
2.3 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2538.....	30
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	36
3.1 ประชากร.....	36
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	36
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
3.5 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล.....	39

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	40
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้บริหารกลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ ต่อหน้าที่ของ สถานศึกษาในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี.....	42
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	75
5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	75
5.2 วิธีดำเนินการวิจัย.....	75
5.3 สรุปผลการวิจัย.....	76
5.4 อภิปรายผล.....	78
5.5 ข้อเสนอแนะในการวิจัย.....	87
5.6 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	88
บรรณานุกรม.....	89
ภาคผนวก.....	95
ภาคผนวก ก คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อ และเค้าโครงวิทยานิพนธ์.....	96
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	98
ภาคผนวก ค รายชื่อสถานศึกษาที่เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย.....	112
ภาคผนวก ง แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย.....	114
ประวัติผู้เขียน.....	121

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 แสดงจำนวนและคำร้อยละเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	41
4.2 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและลำดับที่ของผู้บริหาร ต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ด้านหลักสูตร.....	43
4.3 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและลำดับที่ของผู้บริหาร ต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ ด้านการจัดการเรียน การสอน.....	45
4.4 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและลำดับที่ของผู้บริหาร ต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ ด้านการเตรียมและพัฒนา บุคลากร.....	48
4.5 สรุปค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและลำดับที่ของผู้บริหาร ต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีกลุ่มสถานศึกษาภาคใต้.....	49
4.6 แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็น ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผู้บริหาร ต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านหลักสูตร.....	50
4.7 แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็น ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผู้บริหาร ต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	52
4.8 แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็น ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผู้บริหาร ต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านการเตรียมและพัฒนาบุคลากร.....	56
4.9 แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็น ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผู้บริหาร ต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	57
4.10 แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็น ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผู้บริหาร ต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ จำแนกตามประสบการณ์ ในหน้าที่ด้านหลักสูตร.....	58
4.11 แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็น ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผู้บริหาร ต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ จำแนกตามประสบการณ์ ในหน้าที่ ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	60

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.12 แสดงการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็น ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผู้บริหาร ต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ จำแนกตามประสบการณ์ ในหน้าที่ ด้านการเตรียมและพัฒนาบุคลากร.....	63
4.13 สรุปเปรียบเทียบ ระดับความคิดเห็น ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผู้บริหารต่อ การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ จำแนกตามประสบการณ์ ในหน้าที่.....	65
4.14 แสดงการเปรียบเทียบ ระดับความคิดเห็น ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผู้บริหารต่อ การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ จำแนกตามบทบาทหน้าที่ ปัจจุบัน ด้านหลักสูตร.....	66
4.15 แสดงการเปรียบเทียบ ระดับความคิดเห็น ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผู้บริหารต่อ การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ จำแนกตามบทบาทหน้าที่ ปัจจุบัน ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	68
4.16 แสดงการเปรียบเทียบ ระดับความคิดเห็น ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผู้บริหารต่อ การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ จำแนกตามบทบาทหน้าที่ ปัจจุบัน ด้านการเตรียมและพัฒนาบุคลากร.....	72
4.17 สรุปการเปรียบเทียบ ระดับความคิดเห็น ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผู้บริหารต่อ การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ จำแนกตามบทบาทหน้าที่ ปัจจุบัน	74

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากผลของการพัฒนาประเทศในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ทำให้สภาพเศรษฐกิจของประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยที่อัตราการเจริญเติบโตของภาคอุตสาหกรรมและบริการได้ก้าวล้ำหน้าภาคเกษตรกรรมไปเป็นอันมาก จนเป็นที่คาดหวังกันว่า ประเทศไทยกำลังจะก้าวไปสู่ความเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ได้นั้น จะต้องมีการเตรียมตัวในด้านปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นอีกมาก โดยเฉพาะการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อันถือเป็นปัจจัยสำคัญสูงสุด ซึ่งการศึกษาย่อมจะต้องมีบทบาทสำคัญเกี่ยวกับเรื่องนี้อยู่เป็นอันมาก

การอาชีวศึกษาในฐานะที่เป็นการศึกษาวิชาชีพที่มุ่งผลิตกำลังคนในระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกำลังคนในระดับกลาง จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศเป็นอันมาก ดังจะเห็นได้จากแนวนโยบายการศึกษาของรัฐในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2520 ที่ว่า “รัฐพึงสนับสนุนการอาชีวศึกษาอย่างกว้างขวางและให้สอดคล้องกับภาวะทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งในรูปแบบที่จัดให้ผสมผสานเข้าไว้ในการศึกษาทุกระดับและที่จัดเป็นเอกเทศตามความจำเป็น โดยมุ่งเน้นความรู้ความสามารถด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมที่จะสนับสนุนการเกษตรเป็นสำคัญ”

เพื่อเป็นการสนองนโยบายดังกล่าว รัฐโดยกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ถึงได้ทุ่มเทความพยายามและทรัพยากรต่าง ๆ ในการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เพื่อให้เยาวชนและประชาชนได้รับการเรียนรู้ มีประสบการณ์ สามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข แต่เนื่องจากในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา หลังจากผ่านภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ อันมีผลทำให้เกิดการว่างงานของผู้สำเร็จอาชีวศึกษา ประเทศไทยได้มีการขยายตัวอย่างมากในด้านการส่งออกการท่องเที่ยวและการลงทุน ทำให้โครงสร้างทางเศรษฐกิจของไทยซึ่งแต่เดิมเป็นการพึ่งพาภาคเกษตรกรรมแต่เพียงอย่างเดียว เปลี่ยนแปลงมาเป็นการพึ่งพาภาคอุตสาหกรรมและบริการ ทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนแรงงานในบางสาขาวิชาขึ้น

กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ได้รับผิดชอบการจัดการด้านอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งผลิตกำลังคนระดับกลาง ในระดับช่างฝีมือและช่างเทคนิค มีหน้าที่หลัก คือ จัดการศึกษาวิชาชีพ ให้สอดคล้องกับความต้องการทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ได้ดำเนินการจัดการศึกษาวิชาชีพ 5 ประเภท คือ อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม คหกรรม ศิลปหัตถกรรม และเกษตรกรรม วิชาชีพดังกล่าวนี้ได้จัดการเรียนการสอนในหลักสูตรระดับต่าง ๆ ได้แก่ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

(ปวส.) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) หลักสูตรประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูง (ปทส.) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพช่างฝีมือ (ปชม.) นอกจากนี้ยังได้จัดการศึกษาในลักษณะของการให้บริการฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นแก่ประชาชนทั่วไป ดังนั้น กล่าวได้ว่า กรมอาชีวศึกษา ก็ได้มีบทบาทในการจัดบริการการศึกษาวิชาชีพทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน (กรมอาชีวศึกษา. 2538 : 9-12)

กรมอาชีวศึกษาได้เร่งรัดกำหนดยุทธศาสตร์ในการผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับแนวโน้มนโยบายของรัฐบาล โดยจัดการเรียนการสอนและฝึกอบรมเพื่อผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษาให้มีปริมาณเพียงพอ มีขีดความสามารถที่ได้มาตรฐาน มีคุณธรรม วินัย เจตคติ บุคลิกภาพที่พึงประสงค์ กับความต้องการของตลาดแรงงาน ทั้งในสถานประกอบการ อุตสาหกรรม ธุรกิจขนาดย่อม และการประกอบอาชีพอิสระ การจัดการเรียนการสอนจะต้องปรับเปลี่ยนให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี โดยกรมอาชีวศึกษาได้จัดทำหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกระบบและวิธีการเรียนได้อย่างเหมาะสม ตามศักยภาพ ความสนใจและโอกาสของผู้เรียน ส่งเสริมการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรร่วมกันระหว่างสถาบัน หน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ ทั้งในระดับชาติ ท้องถิ่น และชุมชน ทั้งนี้เพื่อผลิตกำลังคนระดับช่างฝีมือที่มีความรู้ ความชำนาญ ในทักษะวิชาชีพ มีคุณธรรม วินัย เจตคติ บุคลิกภาพ และเป็นผู้มีปัญญาที่เหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ตรงความต้องการของตลาดแรงงาน โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคเอกชน เข้าร่วมร่างหลักสูตรด้วย หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 ได้แบ่งการจัดการศึกษาเป็นระบบปกติกับระบบทวิภาคี (กรมอาชีวศึกษา. 2538 : 1 - 3)

การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เกิดจากนโยบายกรมอาชีวศึกษาที่เร่งขยายโอกาสทางการศึกษาเพื่อรองรับความต้องการของนักเรียนที่มีความต้องการเรียนด้านอาชีวศึกษา โดยให้สถานศึกษาในสังกัดกรมอาชีวศึกษาเปิดรับนักเรียนระดับ ปวช. เพิ่มเติม ด้วยระบบทวิภาคี เพื่อช่วยให้ผู้มีฐานะไม่สู้ดี ได้มีโอกาสเรียนวิชาชีพเพิ่มมากขึ้น เพราะการเรียนด้วยระบบทวิภาคี จะเป็นช่างที่มีคุณภาพเยี่ยม มีความสามารถ ทั้งด้านทักษะความรู้และความเลื่อมใสศรัทธาในวิชาชีพที่ได้รับ สถานประกอบการได้บุคลากรที่ตรงกับความต้องการ เนื่องจากนักเรียนได้รับการฝึกงานตามลักษณะงานของสถานประกอบการมาโดยตลอดและสามารถทำงานได้เมื่อสำเร็จการศึกษา (กรมอาชีวศึกษา. 2538 : 1)

ในด้านการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของกรมอาชีวศึกษา สถานศึกษาหลายแห่งได้นำไปดำเนินการ โดยได้รับความร่วมมือจากสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งได้จัดทำโครงการเป็นระยะ คือ

โครงการระยะที่ 1 ระหว่างปี พ.ศ. 2531 - พ.ศ. 2534 ได้จัดโครงการนำร่องรูปแบบการจัดอาชีวศึกษาระบบโรงเรียน-โรงงาน (Dual System) ที่วิทยาลัยเทคนิคท่าหลวงซีเมนต์ไทย อนุสรณ์ จังหวัดสระบุรี ในสาขาวิชาช่างซ่อมบำรุงอุตสาหกรรม

โครงการระยะที่ 2 ระหว่างปี พ.ศ. 2534 - พ.ศ. 2538 ได้ดำเนินต่อเนื่องจากโครงการระยะที่ 1 ซึ่งประสบความสำเร็จและกรมอาชีวศึกษาเห็นสมควรให้เปลี่ยนชื่อจากการจัดอาชีวศึกษาระบบโรงเรียนโรงงานเป็นการจัด “อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี” ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535

สถานศึกษาที่เข้าร่วมในโครงการระยะที่ 2 ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี วิทยาลัยเทคนิคระยอง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม วิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี วิทยาลัยเทคนิคคอนเมือง วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา วิทยาลัยเทคนิคปทุมธานี วิทยาลัยสารพัดช่างนครราชสีมา วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี วิทยาลัยศิลปหัตถกรรมกรุงเทพ วิทยาลัยเกษตรกรรมอุดรธานี สาขาวิชาที่เปิดสอน คือ ช่างซ่อมบำรุงโรงงานอุตสาหกรรม ช่างพลาสติก ช่างพิมพ์ ช่างแม่พิมพ์ ช่างเครื่องมือตัดและขึ้นรูป ช่างยนต์ การโรงแรม โคนม ประมงน้ำจืด หัตถกรรมเครื่องหวาย จำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมในโครงการ 880 คน สถานประกอบการที่เข้าร่วมในโครงการ 188 แห่ง นักเรียนที่จบได้ประกาศนียบัตรผู้ชำนาญาน

โครงการที่ 3 ระหว่างเดือนสิงหาคม พ.ศ.2538 - กรกฎาคม พ.ศ.2542 จุดประสงค์ของโครงการคือการขยายการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้ครอบคลุมทั่วประเทศ จึงมีนโยบายให้สถานศึกษาสังกัด กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในปีการศึกษา 2538 จำนวนสถานศึกษาเข้าร่วมโครงการ 73 แห่ง โดยมีโรงงานและสถานประกอบการเข้าร่วมโครงการ 1,569 แห่ง จำนวนนักเรียน 7,505 คน ในปีการศึกษา 2539 มีโรงงานและสถานประกอบการเข้าร่วมโครงการ 1,623 แห่ง จำนวนนักเรียน 6,054 คน และในปีการศึกษา 2540 มีโรงงานและสถานประกอบการเข้าร่วมโครงการ 1,800 แห่ง จำนวนนักเรียน 5,622 คน (สำนักงานโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี. 2540 : 1) เนื่องจากวิทยาลัยเทคนิคส่วนใหญ่จะอยู่ในจังหวัดที่มีสถานประกอบการจำนวนมาก จึงสามารถจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้ ทั้งนี้ เพื่อให้ให้นักเรียนได้ฝึกงานในสถานประกอบการได้อย่างมีประสิทธิภาพและเมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้ว จะได้งานทำต่อเนื่องไปได้เลย ซึ่งเป็นผลดีแก่นักเรียนเองและสถานประกอบการสามารถลดค่าใช้จ่ายในการที่จะต้องฝึกคนงานใหม่เข้าทำงาน

การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของกรมอาชีวศึกษา มีจุดประสงค์เพื่อยกระดับการศึกษาของเยาวชนที่มีฐานะไม่สู้ดีและพลาดโอกาสทางการศึกษาให้ได้ศึกษาและฝึกอาชีพสูงขึ้น สามารถนำความรู้ที่ได้จากศึกษาไปประกอบอาชีพตรงตามที่ต้องการ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม วินัย ประสพการณ์ ตามความต้องการของสถานประกอบการ โดยการจัดแผนการเรียนการสอน ให้โอกาสนักเรียนได้ศึกษาหาความรู้ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเบื้องต้นในสถานศึกษา ส่วนภาคปฏิบัติขั้นสูงและการปฏิบัติงานผลิตจริง ๆ ก็ให้ไปฝึกที่โรงงานอุตสาหกรรม

(รวิวรรณ ชินะตระกูล. 2535 : 193)

ในส่วนของสถานศึกษา กองวิทยาลัยเทคนิคกลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ ซึ่งได้รับนโยบายจากกรมอาชีวศึกษาให้ดำเนินการ จัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีตามความพร้อมของสถานศึกษา และสถานประกอบการ โดยมีเจตนาจะเพิ่มจำนวนนักเรียน ระดับ ปวช. ให้มากขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็ให้มีคุณภาพ ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน ได้จัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี ประเภทช่างอุตสาหกรรม ในสาขาวิชาต่าง ๆ เช่น สาขาวิชาช่างก่อสร้าง สาขาวิชาช่างยนต์ และสาขาวิชาช่างเชื่อมโลหะ และอีกหลาย ๆ สาขาวิชาจนถึงขณะนี้เป็นที่ 4 มีนักเรียนจบการศึกษาไปแล้ว 1 รุ่นจำนวน 2,857คน โดยเฉพาะภาคใต้จำนวน 395 คน (กองวิทยาลัยเทคนิค. 2541 : 7) การดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของระบบทวิภาคี เห็นว่าการจัดการและการดำเนินงานในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ยังมีปัญหาอยู่มากมายเช่น ด้านหลักสูตร หลายฝ่ายยังเข้าใจไม่ชัดเจนในเรื่องหลักสูตรการเรียนในระบบทวิภาคี ด้านการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากระบบทวิภาคีเป็นระบบใหม่และเป็นระบบที่ต้องจัดการศึกษาในรูปแบบความร่วมมือกับสถานประกอบการ ผู้บริหารยังไม่คุ้นเคยกับระบบที่เป็นความร่วมมือ ทำให้มีความสับสน ส่วนด้านการเตรียมและพัฒนาบุคลากรซึ่งเป็นด้านที่เป็นตัวแปรที่สำคัญ เพราะบุคลากรคือผู้ที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและมีส่วนผลักดันให้ระบบอื่นๆเป็นไปได้อีก ตามสรุปผลการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของกองวิทยาลัยเทคนิค ปีการศึกษา. 2541 (กองวิทยาลัยเทคนิค. 2541 : 4-5) ไม่สามารถจะดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีได้ ประกอบกับปัญหาที่เกิดขึ้นมาจากหลายสาเหตุ เช่นจากสถานศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง สถานประกอบการ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนสถานศึกษาซึ่งมีผู้บริหารซึ่งเป็นผู้รับนโยบายจากกรม กอช และกำหนดนโยบายในส่วนของสถานศึกษา มีความคิดเห็นอย่างไรต่อหน้าที่ของสถานศึกษาในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามที่กรมอาชีวศึกษากำหนด เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุง การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีกลุ่มสถานศึกษาภาคใต้และสถานศึกษาอื่น ๆ ที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้บรรลุวัตถุประสงค์ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ในกลุ่มสถานศึกษาภาคใต้สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิคที่มีต่อหน้าที่ของสถานศึกษาในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2538 ใน 3 ด้านคือ ด้านหลักสูตร, ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการเตรียมและพัฒนาบุคลากร
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิคที่มีต่อหน้าที่ของสถานศึกษาในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ภายใต้อัตลักษณ์

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2538 จำแนกตามวุฒิการศึกษา, ประสบการณ์ในหน้าที่และบทบาทหน้าที่ในปัจจุบัน

1.3 สมมุติฐานในการวิจัย

ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษา, มีประสบการณ์ในหน้าที่และมีบทบาทหน้าที่ในปัจจุบันที่ต่างกัน ต่อหน้าที่ของสถานศึกษาในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ต่างกัน

1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

คู่มือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสำนักงาน โครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (2541 : 20-22) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของสถานศึกษาในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีไว้ดังนี้

1. สำรวจข้อมูลความต้องการของสถานประกอบการ ในการร่วมมือจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

1.1 หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกับหัวหน้าคณะวิชาหรือหัวหน้าแผนกวิชาตามสาขาที่จะเปิดสอน ร่วมสำรวจความต้องการของสถานประกอบการ และพิจารณาความเหมาะสมตลอดจนความเป็นไปได้ในความร่วมมือ

1.2 นำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจทั้งหมดมาประชุมปรึกษาหารือในการวางแผนการจัดการ

1.3 กำหนดขอบข่าย ความรับผิดชอบ ในการร่วมมือจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

2. ประสานงานกับสถานประกอบการ ที่ร่วมมือจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในการกำหนดเป้าหมายการรับนักเรียนสาขาวิชาชีพที่เปิดสอน ตลอดจนการรับสมัครนักเรียนกำหนดจำนวนนักเรียน ร่วมกับสถานประกอบการ ให้มีความเหมาะสมกับพื้นที่ การฝึกเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนอัตราส่วน of นักเรียนกับครูฝึก และสาขาวิชาชีพที่เปิดสอน

3. รับขึ้นทะเบียนนักเรียน ภายหลังที่สถานประกอบการ รับเข้าเรียนและทำสัญญาการฝึกอาชีพแล้ว

3.1 รับนักเรียนที่ผ่านการทำสัญญา การฝึกอาชีพกับสถานประกอบการแล้ว ทำการขึ้นทะเบียน เป็นนักเรียนของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ

3.2 รับมอบตัวจากผู้ปกครอง ภายหลังจากการขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียน

3.3 ตรวจสอบคุณภาพ

4. รับลงทะเบียนตามรายวิชา ที่เปิดสอนตลอดหลักสูตร
  - 4.1 รับลงทะเบียนรายวิชา
  - 4.2 จัดอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเรียน
5. จัดปฐมนิเทศให้แก่แก่นักเรียนและผู้ปกครอง ก่อนเข้าเรียนร่วมกับสถานประกอบการ
  - 5.1 ให้ความรู้ ความเข้าใจเพิ่มเติมแก่นักเรียน และผู้ปกครอง ในการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
  - 5.2 จัดให้ผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึกพบกับผู้ปกครอง เพื่อร่วมดูแลความประพฤติ และการเรียนของนักเรียน
6. จัดทำแผนการเรียนตลอดหลักสูตร ร่วมกับสถานประกอบการ
  - 6.1 จัดประชุมสัมมนา ให้แก่ครูฝึกของสถานประกอบการ และครู-อาจารย์ ของสถานศึกษา เพื่อจัดทำแผนการเรียนการฝึก ตลอดหลักสูตร
  - 6.2 จัดพิธีลงนามความร่วมมือ ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
7. จัดสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเบื้องต้นให้แก่แก่นักเรียนที่ลงทะเบียนเรียนตามหลักสูตร
  - 7.1 จัดให้ครู-อาจารย์ แต่ละสาขาวิชาดำเนินการเรียนการสอน ให้เป็นไปตามหลักสูตร
  - 7.2 จัดฝึกอบรมเพิ่มเติมให้แก่แก่นักเรียนตามความต้องการ ของสถานประกอบการ
  - 7.3 รายวิชาใด หากสถานประกอบการ ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามหลักสูตรให้สถานศึกษาจัดสอนเพิ่มเติมให้ครบหลักสูตร
8. จัดครู – อาจารย์ ทำหน้าที่ติดตามและกำกับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ
  - 8.1 จัดทำแผนการติดตามและกำกับแต่ละสาขาวิชา
  - 8.2 จัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ครู-อาจารย์ ที่ทำหน้าที่ติดตามและกำกับการฝึกอาชีพ
  - 8.3 จัดให้มีการติดตามและกำกับตามแผน
  - 8.4 ติดตามรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการพัฒนาต่อไป
9. จัดอบรม ผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึก ในสถานประกอบการเกี่ยวกับการวางแผนการฝึก การวัดและประเมินผลการฝึก
  - 9.1 ให้ความรู้ ความเข้าใจ หลักการ วิธีการ ตลอดจนข้อปฏิบัติในการดำเนินการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
  - 9.2 ร่วมดำเนินการจัดรายละเอียดวิชาชีพ ในหมวดวิชาชีพเลือกให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ
  - 9.3 จัดทำแผนการฝึกอาชีพตามรายวิชา ตลอดหลักสูตร

9.4 จัดทำแผนการวัดและประเมินผลการเรียนภาคทฤษฎีและการฝึกอาชีพ

10. วัดและประเมินผลรายวิชาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของนักเรียน ตลอดหลักสูตร

10.1 วัดและประเมินผลการเรียนภาคทฤษฎี ในสถานศึกษาทุกภาคเรียน

10.2 เสนอรายชื่อคณะกรรมการ-อาจารย์และคณะครูฝึกในสถานประกอบการร่วมเป็นคณะกรรมการประเมินผลครั้งหลักสูตร และสิ้นสุดหลักสูตร เพื่อให้กรมอาชีวศึกษาแต่งตั้ง

11. แจ้งผลการเรียนของนักเรียน ให้สถานประกอบการทราบทุกครั้งที่มีการประเมินผล

12. จัดพิธีมอบประกาศนียบัตรวิชาชีพและใบรับรองการผ่านงานแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

13 จัดมอบป้ายประกาศความร่วมมือและเกียรติคุณบัตรให้แก่สถานประกอบการที่ร่วมจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

14. การจัดการประชุมสัมมนาสถานประกอบการ ประเมินผลความร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อการวางแผนการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีต่อไป

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่าในส่วนของสถานศึกษา อันมีผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ หัวหน้าคณะวิชาและหัวหน้าแผนกวิชาที่เปิดระบบทวิภาคี และหัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จะต้องตระหนักในหน้าที่เหล่านี้ซึ่งพอจะสรุปเป็น 3 ประเด็น และใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้คือ

1. ด้านหลักสูตร

สถานศึกษาจะต้องจัดประชุมสัมมนาให้แก่ครู-อาจารย์และครูฝึกของสถานประกอบการ เพื่อจัดทำแผนการเรียนและการฝึกตลอดหลักสูตร และจะต้องลงนามในความร่วมมือในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน

สถานศึกษาจะต้องสำรวจข้อมูลความต้องการของสถานประกอบการในการร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและกำหนดเป้าหมายในการรับนักเรียนเพื่อให้สถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการรับนักเรียน จึงจะรับขึ้นทะเบียนให้กับนักเรียนเหล่านั้น รับลงทะเบียนเรียนตามรายวิชาที่เปิดสอนตลอดหลักสูตร จัดปฐมนิเทศให้แก่แก่นักเรียนและผู้ปกครองก่อนเข้าเรียน โดยทำร่วมกับสถานประกอบการ จัดสอนภาคทฤษฎีและปฏิบัติเบื้องต้นให้แก่แก่นักเรียน ทำการวัดและประเมินผลในรายวิชาที่รับผิดชอบแล้วจึงแจ้งผลการเรียนให้สถานประกอบการทราบจัดพิธีมอบประกาศนียบัตรวิชาชีพและใบรับรองการผ่านงานแก่ผู้สำเร็จการศึกษามอบป้ายความร่วมมือและเกียรติคุณบัตรให้แก่สถานประกอบการ และจัดประชุมสัมมนาประเมินผลเพื่อวางแผนในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในปีต่อไป

3. ด้านการเตรียมและพัฒนาบุคลากร

สถานศึกษาจะต้องจัดเตรียมครู-อาจารย์เพื่อทำหน้าที่ติดตามและกำกับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการและจัดการอบรมผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึกในสถานประกอบการเกี่ยวกับการวางแผนการฝึก การวัดและประเมินผลการฝึก

ทั้ง 3 ด้านที่กล่าวมาข้างต้นผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา จำเป็นจะต้องมีความชัดเจนในทุก ๆ ด้านและจะต้องบริหารงานอย่างจริงจังด้วย ในขณะที่เดียวกันจะต้องบริหารงานตามนโยบาย การอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นนโยบายของกรมอาชีวศึกษาที่ทุกสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาจะต้องสนองนโยบาย ผู้ที่จะต้องรับผิดชอบโดยตรงคือผู้บริหารสถานศึกษา ฉะนั้นผู้บริหารสถานศึกษาทุกท่านจะต้องมีความชัดเจนในส่วนที่เป็นหน้าที่ของสถานศึกษาในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีทั้ง 3 ด้าน เพื่อให้การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีบรรลุวัตถุประสงค์ได้

1.5 ขอบเขตการวิจัย

ประเด็นหลักที่จะทำการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ผู้ทำการวิจัยมุ่งจะศึกษา ความคิดเห็นของผู้บริหารวิทยาลัยเทคนิคสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ ที่มีต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เท่านั้น

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น คือผู้บริหารวิทยาลัยเทคนิคสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ จำแนกตาม

1.1 วุฒิการศึกษา

1.1.1 ปริญญาตรีและต่ำกว่าปริญญาตรี

1.1.2 สูงกว่าปริญญาตรี

1.2 ประสบการณ์ในหน้าที่

1.2.1 มากกว่า 5 ปี

1.2.2 น้อยกว่า 5 ปี

1.3 บทบาทและหน้าที่ในปัจจุบัน

1.3.1 ผู้อำนวยการและผู้ช่วยผู้อำนวยการ

1.3.2 หัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าแผนกวิชาและหัวหน้างานอาชีวศึกษาทวิภาคี

2. ตัวแปรตาม คือความคิดเห็นของผู้บริหารกลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค ต่อหน้าที่ของสถานศึกษา ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีใน 3 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร, ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านการเตรียมและพัฒนาบุคลากร

ประชากร เป็นผู้บริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิค กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค 14 จังหวัด จำนวน 19 สถานศึกษา รวม 183 คน

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้ประชากรทั้งหมด

ขอบเขตพื้นที่หรือสภาพภูมิศาสตร์ ในการวิจัยครั้งนี้ จะศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ทั้ง 14 จังหวัด 19 สถานศึกษาเท่านั้น

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยต่อหน้าที่ของสถานศึกษาที่กรมอาชีวศึกษากำหนดขึ้นในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีใน 3 ด้าน
2. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการทั้ง 4 ฝ่าย หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หัวหน้าคณะวิชาและหัวหน้าแผนกวิชาที่เปิดสอนระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคในกลุ่มสถานศึกษาภาคใต้
3. กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ หมายถึง วิทยาลัยเทคนิค 19 สถานศึกษา ในกลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ที่จัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี
4. การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หมายถึง การจัดการศึกษาโดยร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ให้เป็นไปตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538
  - 4.1 ด้านหลักสูตร หมายถึง ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดแผนการเรียน โดยร่วมกันวางแผนกับสถานประกอบการ
  - 4.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการบริหารงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนให้เป็นไปตามหลักสูตรหรือแผนการเรียนที่ตกลงกันไว้ระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ
  - 4.3 ด้านการเตรียมและพัฒนาบุคลากร หมายถึง การวางแผน การสรรหา การคัดเลือก การส่งเสริม ให้อุคลากรในสถานศึกษารวมทั้งครูฝึกในสถานประกอบการมีความภาคภูมิใจ และมีกำลังใจในการทำงานในระบบทวิภาคี
5. วุฒิกการศึกษา หมายถึง วุฒิที่ได้รับจากการศึกษาชั้นสูงสุด เช่น ปริญญาตรี เป็นต้น
6. ประสบการณ์ในหน้าที่ หมายถึง ระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่
7. บทบาทหน้าที่ในปัจจุบัน หมายถึง หน้าที่ของผู้บริหารที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา กองวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ ในส่วนหน้าที่สถานศึกษาในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จึงได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีดังนี้

2.1 การอาชีวศึกษา

2.1.1 ความหมายของการจัดอาชีวศึกษา

2.1.2 หลักการจัดอาชีวศึกษา

2.1.3 การจัดระบบการเรียนการสอนวิชาชีพ

2.2 การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

2.2.1 สร้างการจัดการเรียนระบบโรงเรียน โรงงาน

2.2.2 สรุปเปรียบเทียบสาระสำคัญของการจัดการศึกษาและการประเมินผลการ

เรียนระบบการเรียนปกติกับระบบทวิภาคี หลักสูตร ปวช. 2538

2.3 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538

2.1 การอาชีวศึกษา

2.1.1 ความหมายของการอาชีวศึกษา

พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 (2528 : 899) ได้ให้ความหมายของอาชีวศึกษาว่า หมายถึง การศึกษาที่มุ่งไปในทางช่างฝีมือ สำหรับภาษาอังกฤษนั้น มีคำที่มีความหมายคล้ายคลึงกับคำว่า อาชีวศึกษา หลายคำ เช่น Vocational Education, Technical Education และ Technical and Vocational ซึ่งแต่ละคำมีความหมายดังนี้

Vocational Education หมายถึง โปรแกรมการศึกษา ซึ่งมีระดับต่ำกว่าระดับมหาวิทยาลัย มีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกอบรมบุคคลเพื่อออกไปประกอบอาชีพ หรือ เพื่อพัฒนาแรงงานฝีมือที่มีงานทำอยู่แล้วให้มีแรงงานฝีมือระดับสูงขึ้น การศึกษาดังกล่าวรวมแขนงวิชาชีพดังกล่าวเหล่านี้ คือ การอุตสาหกรรม ช่างเทคนิค การเกษตร การพาณิชย์ และคหกรรม (Good. 1973 : 603)

Technical Education หมายถึง การศึกษาที่เน้นการเรียนรู้ด้านเทคนิค หรือการปฏิบัติการทางเทคนิคและทักษะ มีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกฝนผู้เรียนให้เป็นช่างเทคนิค ปกติจัดในระดับที่สูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแต่ไม่ถึงระดับปริญญา (Good . 1973 : 554)

Technical and Vocational Education หมายถึง การจัดการศึกษาวิชาชีพเฉพาะอย่าง ในระดับ โรงเรียนมัธยมหรือระดับวิทยาลัยชุมชน และระดับสถาบันเทคนิค (Finch and Crunkilton . 1979 : 112)

นักการศึกษาของไทยได้ให้ความหมายของการอาชีวศึกษาไว้ต่าง ๆ กันดังนี้

ภิญโญ สาธร (2523:331) ได้ให้ทัศนะว่าการอาชีวศึกษา หมายถึง การศึกษาวิชาชีพที่จะนำไปประกอบอาชีพทุกชนิดเพื่อดำรงชีวิต โดยมีโรงเรียนหรือสถานศึกษาและครูเป็นผู้สอน มีผู้สนับสนุนและควบคุมให้ตรงกับความต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน

วิเวก ปางวุฒิพงษ์ (2523:1) กล่าวว่า การอาชีวศึกษาเป็นการศึกษาวิชาชีพที่มุ่งให้การศึกษและการฝึกอบรมกำลังคนในระดับต่าง ๆ ตามความต้องการของท้องถิ่นและสังคม การศึกษาวิชาชีพนี้อาจดำเนินการได้ทั้งในระบบโรงเรียน กล่าวคือ มีหลักสูตร มีการกำหนดเวลาศึกษา อบรมแน่นอน และการดำเนินการนอกโรงเรียน เช่น จากพ่อแม่ จากครอบครัว จากการทำงาน จากโรงงาน และจากการแนะนำอบรมส่งเสริมของหน่วยงานของเอกชนหรือราชการ เป็นต้น

วิรัช กุญฑมาศ (2528:49) กล่าวว่า การอาชีวศึกษา เป็นการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมบุคคลให้มีอาชีพเป็นหลักฐานในอนาคต และเพื่อช่วยเหลือผู้ที่มีอาชีพอยู่แล้วให้มีความเจริญก้าวหน้าในอาชีพของตน หรือเปลี่ยนอาชีพใหม่ที่ดีกว่าเดิม

ในการวิจัยนี้จะอ้างถึงคำนิยามของการอาชีวศึกษา ดังนี้ การอาชีวศึกษา คือการศึกษาเพื่อเตรียมบุคคลากรด้านฝีมือระดับคุณวุฒิที่ต่ำกว่าปริญญา สำหรับอาชีพหนึ่งหรือกลุ่มอาชีพช่างและงานต่าง ๆ การศึกษาด้านอาชีวศึกษานี้ตามปกติจัดขึ้นในระดับมัธยมปลาย จะต้องจัดให้มีการศึกษาวิชาพื้นฐานทั่วไป วิชาทฤษฎีสัมพันธ์ และฝึกภาคปฏิบัติเพื่อพัฒนาฝีมือที่ต้องการ สำหรับอาชีพหนึ่ง ๆ สัดส่วนของวิชาต่าง ๆ จะแตกต่างกัน แต่ตามปกติแล้วจะต้องเน้นการฝึกภาคปฏิบัติ

2.1.2 หลักการจัดการอาชีวศึกษา

เมธี ปิลันธนานนท์ (2530:148-149) ได้กล่าวถึงหลักการจัดการอาชีวศึกษาไว้ดังนี้

1. การอาชีวศึกษา เป็นการเตรียมบุคคลเข้าสู่อาชีพและทำงานต่อไปด้วยความสำเร็จ
2. เป้าหมายของการอาชีวศึกษา คือ มุ่งทำงานและสัมพันธ์กับการมีงานทำ
3. การอาชีวศึกษาต้องสอดคล้องกับสภาพของเศรษฐกิจและสังคม และวุฒิภาวะของนักศึกษา
4. การอาชีวศึกษาจัดให้ผู้สำเร็จการศึกษา สามารถร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ได้ในฐานะพลเมืองที่ดีของสังคม
5. การอาชีวศึกษา จัดให้นักศึกษามีความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการเข้าสู่อาชีพได้
6. แต่ละบุคคลมีสิทธิจะเลือกอาชีพที่ตนปรารถนาได้
7. รัฐมีหน้าที่ที่จะจัดให้รายบุคคลได้รับการฝึกเพื่อประกอบอาชีพได้ ตามที่แต่ละบุคคลได้ตั้งเป้าหมายไว้

8. ประสิทธิภาพของการอาชีวศึกษาจะสูง ถ้าจัดสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนได้รับการฝึก โดยจำลองสภาพแวดล้อมการทำงานให้เหมือนสภาพเมื่อจะไปทำงานจริง
9. การฝึกอาชีพจะมีประสิทธิผล เมื่องานฝึกกระทำในลักษณะเดียวกันกับงานจริง นั่นคือใช้ขั้นตอนการทำงานเครื่องมือและเครื่องจักรเช่นเดียวกับที่ใช้ในการทำงานจริงใน อาชีพนั้น
10. ประสิทธิภาพของการอาชีวศึกษาจะสูง เมื่อจัดให้ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ได้ใช้ความสนใจนิสัย ความถนัด และมันสมองของผู้นั้นอย่างเต็มที่
11. การฝึกอาชีพของแต่ละอาชีพช่าง หรืองานจะมีประสิทธิผล ก็ต่อเมื่อได้จัดให้แก่กลุ่มที่ต้องการและได้รับประโยชน์จากการฝึกเท่านั้น
12. การฝึกอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพจะต้องฝึกประสบการณ์เฉพาะด้านหลาย ๆ ครั้ง เพื่อสร้างนิสัยที่ถูกต้องในการทำและคิด จนกระทั่งนิสัยที่ต้องการได้พัฒนาขึ้น ซึ่งเป็น ทักษะที่จำเป็นในการหางานทำ
13. การฝึกอาชีพจะมีประสิทธิผลยิ่งขึ้นอยู่กับครูฝึก ซึ่งจะต้องมีประสบการณ์วิชาชีพ ในการประยุกต์ทักษะและความรู้ในการปฏิบัติงานและขบวนการ การทำงานของสิ่งที่ตน สอน
14. สำหรับแต่ละอาชีพ ผู้ฝึกจะต้องมีความสามารถในการผลิตชิ้นตำระบบหนึ่ง เพื่อที่จะทำงานและรักษาตำแหน่งงานไว้ได้ ถ้าการอาชีวศึกษา ไม่สามารถจัดได้ถึงขั้นนี้แล้ว ก็จะไม่ มีประสิทธิผลทั้งสำหรับรายบุคคลและสำหรับสังคม
15. การสร้างนิสัยการปฏิบัติงาน จะ ได้ผลต่อเมื่อผู้ฝึกได้ทำงานจริง ไม่ใช่ทำแบบฝึกหัด หรือทำงานปลอม
16. แหล่งของเนื้อหาสาระที่เชื่อถือได้ของการฝึกเฉพาะแต่ละอาชีพ มาจากแหล่งเดียวเท่านั้น คือจากประสบการณ์ของผู้ชำนาญงานของอาชีพนั้น
17. สำหรับแต่ละอาชีพจะมีเนื้อหาอยู่จำนวนหนึ่งซึ่งเป็นของอาชีพนั้น โดยเฉพาะ และไม่มีคุณค่าในทางปฏิบัติสำหรับอาชีพอื่น
18. การอาชีวศึกษาจะบริการแก่สังคมอย่างมีประสิทธิภาพ ต่อเมื่อสามารถบริการในเรื่องที่มีคนต้องการและผู้ต้องการได้ประโยชน์มากที่สุด
19. การอาชีวศึกษาที่มีประสิทธิภาพ จะแปรผันตามวิธีสอนและความสัมพันธ์กับผู้เรียน จึงควรพิถีพิถันพิจารณาคุณลักษณะพิเศษของกลุ่มที่เรียนและผู้สอนด้วย
20. การบริหารอาชีวศึกษาจะมีประสิทธิภาพต่อเมื่อการจัดการในลักษณะยืดหยุ่น แทน การมีมาตรฐานที่ตายตัวเกินไป
21. ขณะที่ความพยายามลดค่าใช้จ่ายต่อหัว แต่ก็ต้องใช้งบประมาณขั้นต่ำจำนวนหนึ่ง ซึ่งถ้าจ่ายต่ำกว่านี้แล้ว จะไม่สามารถจัดการอาชีวศึกษาให้มีประสิทธิผลได้ และถ้าไม่สามารถสนับสนุนงบประมาณขั้นต่ำนี้แล้ว ก็ไม่สมควรที่จะจัดให้มีระบบอาชีวศึกษา

2.1.3 การจัดระบบการเรียนการสอนวิชาชีพ

ชนะ กลสิทธิ์ (2523 : ไม่มีเลขหน้า) ได้กล่าวถึงแนวทางการจัดระบบการเรียนการสอนวิชาชีพช่างอุตสาหกรรมว่า มี 4 ระบบ คือ

1. ระบบโรงเรียนอาชีวศึกษา เป็นระบบซึ่งประเทศที่มีการขยายตัวทางด้านอุตสาหกรรมไม่มากนัก นิยมเริ่มจัดทำก่อน เช่น ประเทศไทย เป็นต้น วิธีการในระบบนี้อาศัยช่างที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนและวิทยาลัยอาชีวศึกษา ซึ่งมีหลักในการฝึกอาชีพด้วยการเน้นหนักการฝึกทักษะเป็นอย่างมาก นำการถ่ายทอดความรู้และทักษะการปฏิบัติงานให้กับผู้เรียน

2. ระบบช่างฝึกหัด (Apprenticeship) เป็นระบบที่มีการจัดการเรียนการสอนโดยอาศัยความร่วมมือหรือการทำงานอย่างประสานกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ กล่าวคือผู้เรียนจะเรียนภาคทฤษฎีในสถานศึกษาและฝึกภาคปฏิบัติในโรงงานอุตสาหกรรมของสถานประกอบการ ถ้าโรงงานของสถานประกอบการมีขนาดใหญ่ ก็สามารถแบ่งเวลาการฝึกสำหรับผู้เรียนแยกไว้ต่างหากได้

3. ระบบโรงเรียนหรือโรงงานอุตสาหกรรมสลับกัน หรือประกอบกัน ระบบนี้มีวิธีการดังเช่นสถาบันการศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษากำลังปฏิบัติอยู่ นั่นคือ การส่งนักศึกษาออกฝึกงานในสถานประกอบการ

4. ระบบศูนย์ฝึกวิชาชีพ เป็นระบบที่อาจจัดขึ้นในโรงงานอุตสาหกรรมหรือในศูนย์ฝึกอาชีพของหน่วยงานอุตสาหกรรมแต่ละหน่วย อาจเป็นของรัฐบาลหรือเอกชนก็ได้ เช่น โรงเรียนวิศวกรรมรถไฟ ศูนย์ฝึกช่างไฟฟ้าของการไฟฟ้านครหลวง เป็นต้น

สำหรับกรณีของการฝึกงานซึ่งมีส่วนสัมพันธ์กับการเรียนวิชาชีพนั้น ได้มีการจัดรูปแบบของการฝึกงานอาชีพหลายรูป สำหรับงานเลขานุการคณะกรรมการประสานงานกับภาคเอกชน ในการพัฒนากำลังคนระดับกลางด้านอาชีวะเทศนศึกษาศึกษาและการฝึกอาชีพ ได้จำแนกออกเป็น 3 รูปแบบใหญ่ ๆ คือ

รูปแบบที่ 1 จัดในสถานศึกษาฝึกอาชีพแต่เพียงอย่างเดียว ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ

รูปแบบที่ 2 จัดในสถานศึกษา ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ โดยส่วนหนึ่งของการฝึกปฏิบัติจะส่งนักศึกษาไปฝึกงานในสถานประกอบการ

รูปแบบที่ 3 จัดในลักษณะของนักศึกษาฝึกหัด โดยเรียนทฤษฎีในสถานศึกษาและฝึกงานส่วนใหญ่ในสถานประกอบการ บุคลากรนั้นเป็นบุคลากรของสถานประกอบการ รูปแบบนี้เป็นที่รู้จักกันว่าเป็นการฝึกในระบบทวิภาคีหรือช่างฝึกหัด (Dual System)

อุทัย ภูริพัฒน์ (2536) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การอาชีวศึกษาในอนาคตของสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ด้านการมีบทบาทร่วมกัน การร่วมมือกับสถานประกอบการ สถานศึกษา สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา ให้ดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาที่จะผลิตคนออกมาประกอบอาชีพตามความต้องการของตลาดแรงงานภาคเอกชนเป็นส่วนใหญ่ การ

ประสานงานระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการและชุมชน จึงทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้น เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องร่วมกัน ในเรื่องภาวะการจ้างคน ตลอดจนการใช้วัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น อันเป็นขั้นตอนที่มีลักษณะต่อเนื่อง และเกื้อกูลผลประโยชน์ต่อกันและกัน อันจะนำไปสู่การพัฒนาในขั้นสุดท้าย ด้วยเหตุดังกล่าว ความร่วมมือของภาคเอกชนในทุกรูปแบบ และขั้นตอน เพื่อพัฒนาสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา จึงมีความจำเป็นมาก โดยเฉพาะในภาวะที่มีความจำกัดของงบประมาณ การใช้ทรัพยากรของรัฐจะต้องเป็นไปอย่างประหยัด และมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การผลิตกำลังคนสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจ และอุตสาหกรรม

มยุรี จารุปาน, สุรางค์ วิรกิจพาณิชย์ และผานิต วิมลรัตน์ปัญญา (2537 : 46-47) ศึกษาวิจัย ประสิทธิภาพของการอาชีวศึกษา พบว่า หลักสูตรทั้งกรมอาชีวศึกษาและสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลจะถูกกำหนดจากส่วนกลาง กระบวนการพัฒนาหลักสูตรใช้เวลาค่อนข้างนาน โดยเฉพาะในกรณีของกรมอาชีวศึกษา แม้ว่าวิทยาลัยแต่ละแห่งอาจมีอิสระที่จะพัฒนาวิชาใหม่ๆ (ภายใต้ขอบเขตของวิชาเลือก) แต่การขออนุมัติจะกินเวลา 6 เดือน ถึง 2 ปี ในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลการแก้ไขหลักสูตรจะทำโดยแต่ละคณะวิชา แต่ขั้นตอนคล้ายคลึงกับกรมอาชีวศึกษา สำหรับจุดอ่อนของการพัฒนาหลักสูตรของสถาบันทั้งสอง คือ ไม่มีการวิเคราะห์งาน (Occupation and job analysis) ซึ่งแตกต่างจากหลักสูตรของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน และกรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่ต้องจัดวิชาสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและนายจ้าง ในด้านความสัมพันธ์กับตลาดแรงงานพบว่า สถาบันที่มีความสัมพันธ์กับบริษัทเอกชนมากที่สุดได้แก่ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เพราะมีโครงการฝึกอบรมพนักงานให้เข้ารับการฝึกระหว่างทำงานเป็นเวลา 3 ปี โดยในแต่ละสัปดาห์จะมีการเรียนภาคทฤษฎี 1 วัน ส่วนสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลไม่มีโครงการดังกล่าว อย่างไรก็ตามทุกสถาบันจะมีการติดต่อกับนายจ้าง เพื่อหางานให้นักศึกษาหรือส่งนักศึกษาและครูไปดูงานหรือฝึกงาน ผลการสำรวจของคณะที่ปรึกษาของธนาคารโลกและ สกศ. ในปี 2535 พบว่าสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลมีความสัมพันธ์กับนายจ้างน้อยที่สุด สาขาวิชาที่มีความสัมพันธ์กับนายจ้างมากที่สุด ได้แก่ ภูมิซยาการ รองลงมาคือ สาขาอุตสาหกรรม สำหรับปัจจัยสำคัญประการหนึ่งต่อการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับตลาดแรงงานนั้น คือ ความเต็มใจในการให้ความร่วมมือของนายจ้างในสถานประกอบการต่าง ๆ ซึ่งในปัจจุบันนายจ้างส่วนใหญ่ยังขาดความเข้าใจถึงประโยชน์ของการประสานความร่วมมือในด้านนี้ ดังนั้นสิ่งหนึ่งที่สถาบันอาชีวศึกษาควรดำเนินการ คือการประชาสัมพันธ์ให้เจ้าของสถานประกอบการตระหนักถึงความสำคัญของการร่วมมือกันทางการศึกษาในด้านต่างๆ

จากความจำเป็นดังกล่าว กรมอาชีวศึกษาในฐานะที่ผลิตกำลังคนระดับกลางจำเป็นจะต้องปรับทิศทางเพื่อช่วยเร่งรัดแก้ไขการขาดแคลนกำลังคนส่วนหนึ่ง ในขณะที่เดียวกันก็ต้องวางแผนรุก เพื่อเตรียมกำลังคน สำหรับการขยายตัวของเศรษฐกิจที่มีแนวโน้มจะเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

ในอนาคต การปรับทิศทางการศึกษาเพื่อให้อาชีวศึกษาสามารถผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจ ควรดำเนินการโดยใช้กลยุทธ์หลักที่จะเป็นเกณฑ์ในการชี้วัดคุณลักษณะของกำลังคนที่พึงประสงค์ 3 ประการ คือ

1. สร้างซ่อม คือ การเร่งผลิตส่วนที่ขาดให้เพียงพอพร้อมทั้งเร่งพัฒนาทักษะอาชีพของกำลังคนที่เป็นแรงงานไร้ฝีมือ ให้มีศักยภาพ ในการผลิตสูงสุดตามกำลังความสามารถ
2. สร้างเสริม คือ การส่งเสริมงานวิเคราะห์วิจัย วิทยาการ และเทคโนโลยีการพัฒนาเพื่อประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ
3. สร้างสรรค์ คือ การปรับเปลี่ยน จากการผลิตกำลังคนจากการซ่อมและบำรุงรักษา มาเป็นกำลังคนที่มีความสามารถในการผลิตและการสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์และเทคโนโลยีที่เหมาะสม (กองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา, 2536 : 116)

ดังนั้นการที่จะให้เยาวชนของชาติ โดยเฉพาะผู้เรียนอาชีวศึกษาได้มีความรู้ มีทักษะ มีวินัย มีความรับผิดชอบรวมถึงคุณลักษณะอื่นๆ ที่เหมาะสมกับการประกอบอาชีพ ไม่ว่าจะเป็นด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม หัตถกรรม ศิลปกรรม และคหกรรม เป็นกระบวนการพัฒนาที่ต่อเนื่องและยั่งยืน โดยการเร่งฝึกให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการทำงาน มีวินัยในตนเอง รับผิดชอบและตั้งใจทำงาน รวมถึงการฝึกทักษะเพื่อการประกอบอาชีพควบคู่กันไปกับยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังคนทางด้านอาชีพ ที่ควรคำนึงถึงคือ การระดมความร่วมมือจากภาคเอกชน เพื่อจัดการอาชีวศึกษา ซึ่งเงื่อนไขสู่ความสำเร็จการจัดการอาชีวศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้มีความรู้ มีทักษะ รวมทั้งการยกระดับฝีมือแรงงานช่างเทคนิค สามารถขึ้นห้อยอยู่ในโลกของอาชีพ สามารถพัฒนา ก้าวทันความต้องการใหม่ๆ ในตลาดแรงงานรวมถึงการเปลี่ยนแปลงของงานอาชีพ ที่มีการปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วก็คือ การระดมสรรพกำลังจากภาคธุรกิจเอกชนและสถานประกอบการ ในการระดมความร่วมมือจากภาคเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษา เพราะภาคเอกชนเป็นผู้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการอาชีพนั่น เป็นผู้จ้างงาน ตรวจสอบ ประเมินคุณภาพฝีมือแรงงาน รวมถึงการพัฒนาแรงงานและการสร้างงาน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องการความร่วมมือดังกล่าว (ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2539 : 18)

จากการรวบรวมข้อเสนอแนะจากสถานประกอบการ โดยกองแผนงาน (2536 : 3) ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ซึ่งนอกจากจะประหยัดงบประมาณค่าใช้จ่ายแล้วยังจะสามารถจัดประสบการณ์จริงให้กับผู้เรียนได้โดยตรงซึ่งในการนี้ จะต้องมีมาตรการเปลี่ยนแปลงเจตคติของภาคเอกชนให้ยอมรับว่า ภาระหน้าที่ในการเตรียมกำลังคนนั้นไม่ใช่ภาระหน้าที่ของรัฐแต่ฝ่ายเดียว แต่เป็นภาระหน้าที่ของผู้ใช้กำลังคนด้วย เพราะถือว่าการเตรียมกำลังคนที่ได้คุณภาพจะเกิดประโยชน์โดยตรงต่อผู้ใช้กำลังคน

ฉวีวรรณ สุกรวัชรินทร์ (2536) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ การฝึกงานของนักศึกษาประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า

1. การวางแผนและเตรียมการ

แหล่งวิทยาการและสถานประกอบการในภาพรวมมีความคิดเห็นสอดคล้องทั้ง 3 ด้านคือ การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาน้อย และมีความต้องการปานกลาง หัวหน้าคณะบริหารธุรกิจ และอาจารย์นิเทศก์ ในภาพรวมมีความคิดเห็นสอดคล้องกันทั้ง 3 ด้าน คือ การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาปานกลางและมีความต้องการปานกลาง นักศึกษาระดับ ปวท. และ ปวส. ทุกสาขาในภาพรวมมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางมีความต้องการมาก ส่วนความคิดเห็นที่สอดคล้องกันคือ นักศึกษาระดับ ปวท. มีปัญหาปานกลาง ส่วนนักศึกษาระดับ ปวส. มีปัญหาน้อย

2. การดำเนินการระหว่างฝึกงาน

แหล่งวิทยาการและสถานประกอบการ ในภาพรวมมีความคิดเห็นสอดคล้องกันทั้ง 3 ด้านคือ การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาน้อย และมีความต้องการปานกลาง หัวหน้าคณะบริหารธุรกิจและอาจารย์นิเทศก์ ในภาพรวมมีความคิดเห็นสอดคล้องกันทั้ง 3 ด้านคือ การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาน้อย และมีความต้องการปานกลาง นักศึกษาระดับ ปวท. และ ปวส. ทุกสาขาในภาพรวม มีความคิดเห็นสอดคล้องกันทั้ง 3 ด้านคือ การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีปัญหาน้อยและมีความต้องการ

3. การประเมินผลการฝึกงาน

แหล่งวิทยาการในภาพรวมมีความคิดเห็นในระดับปฏิบัติมากไม่มีปัญหาและมีความพอใจมาก สถานประกอบการในภาพรวมมีความคิดเห็นในระดับปฏิบัติปานกลาง มีปัญหาน้อย และมีความพอใจปานกลาง หัวหน้าคณะบริหารธุรกิจ และอาจารย์นิเทศก์ในภาพรวมมีความคิดเห็นสอดคล้องกันทั้ง 3 ด้านคือ การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาน้อย และมีความพอใจปานกลาง นักศึกษาระดับ ปวท. และ ปวส. ทุกสาขาในภาพรวม มีความคิดเห็นสอดคล้องกันทั้ง 3 ด้าน คือ การปฏิบัติในระดับมาก มีปัญหาน้อยและมีความพอใจมาก

2.2 การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีหรือระบบช่างฝึกหัด (Dual System) เป็นการอาชีวศึกษาที่จัดขึ้นโดยความร่วมมือระหว่าง 2 องค์กรใหญ่ ๆ คือ โรงเรียน ซึ่งจะเป็นผู้ให้ความรู้ทางด้านทฤษฎี และอีกองค์กรหนึ่ง คือ สถานประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นผู้ให้ความรู้

และทักษะทางด้านปฏิบัติ ทั้งสององค์กรนี้จะทำหน้าที่ที่ตนถนัดในลักษณะที่สัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยมีหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของรัฐเป็นผู้ดูแล

เกชา ลาวัลยะวัฒน์ (2526 : 22) ได้กล่าวถึงลักษณะพิเศษของการฝึกหัดระบบทวิภาคีของเยอรมันว่าเป็นการนำเอาอุตสาหกรรมและโรงเรียนช่างมารวมกันจัดการฝึกในลักษณะที่ช่วยกันเสริมส่วนที่ขาดให้สมบูรณ์ ฝ่ายโรงงานจะรับเด็กฝึกหัดเข้ามาและฝึกภาคปฏิบัติให้ ส่วนโรงเรียนจะสอนภาคทฤษฎีให้สัปดาห์ละ 1 - 2 วัน หรืออาจไปเรียนเป็นช่วงเวลาติดต่อกันครั้งละหลายสัปดาห์ (Block Release)

การจัดการอาชีวศึกษาระบบช่างฝึกหัดในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน เมื่อเด็กผ่านการศึกษาระดับมัธยมศึกษาแล้ว เขามีโอกาสที่จะไปสมัครขอเข้ารับการฝึกในโรงงานและอาชีพที่เขาพอใจได้ โดยผ่านการทดสอบความพร้อมและความเหมาะสมที่จะเข้ารับการฝึก ตลอดจนผ่านการตรวจของแพทย์ว่ามีสุขภาพดี เหมาะสมที่จะเข้ารับการฝึกในอาชีพที่ตนต้องการได้ โดยต้องทำสัญญาเข้าเป็นช่างฝึกหัด ซึ่งแต่ละรัฐของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันได้วางกฎเกณฑ์กว้าง ๆ ดังนี้

1. ผู้ที่จะเข้าเป็นช่างฝึกหัด จะต้องมียุ 15 ปี และสอบไล่ได้ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
2. การเป็นช่างฝึกหัด จะใช้เวลาประมาณ 3 - 3.5 ปี
3. จะต้องมีการทำสัญญาระหว่างบริษัท (นายจ้าง) และผู้เข้ารับการฝึก (ช่างฝึกหัด) และจะต้องส่งสัญญานั้น ไปให้สมาคมอุตสาหกรรมและการค้า เพื่อลงทะเบียนไว้
4. โรงงานที่รับช่างฝึกหัดเข้ามาฝึกงานจะต้องปฏิบัติตามกฎกว้าง ๆ ที่กำหนดขึ้นโดยรัฐบาล
5. โรงงานจะต้องรับช่างฝึกหัดให้เหมาะสมกับจำนวนบุคลากร(ครูช่าง)และเครื่องมือเครื่องจักรที่มีอยู่ตามแผนการฝึกที่รัฐบาลกำหนดให้สำหรับแต่ละสาขาอาชีพ
6. โรงงานจะต้องรับผิดชอบ ให้ช่างฝึกหัดมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานที่จะผ่านการทดสอบของสมาคมอุตสาหกรรมและการค้า เมื่อสิ้นสุดการฝึกได้

การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของเยอรมัน จึงประกอบด้วยการเรียนการสอน 2 ลักษณะ คือ การเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา และการฝึกงานในสถานประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมและมีการสอบเพื่อรับประกาศนียบัตรด้วย

การเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา โดยทั่วไปเมื่อธุรกิจอุตสาหกรรมรับนักเรียนเข้าเรียนเป็นช่างฝึกหัดในกิจการของคนแล้ว ก็จะมีการติดต่อกับโรงเรียนอาชีวศึกษาในเขตที่อยู่ใกล้ เพื่อส่งช่างฝึกหัดผู้นั้นมาเรียนทฤษฎีตามระยะเวลาที่จะได้ตกลงกัน ซึ่งอาจเป็นการเรียนแบบบางเวลา (Part - time Teaching) หรือเป็นการเรียนแบบติดต่อกันเป็นช่วง (Block Release) โดยเรียนภาคทฤษฎีในโรงเรียนติดต่อกันในช่วงระยะเวลาหนึ่งหลาย ๆ สัปดาห์ วิชาต่าง ๆ ที่เรียนในโรงเรียนแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ กลุ่มวิชาด้านช่าง ซึ่งมีประมาณร้อยละ 60 ประกอบด้วยวิชาทฤษฎี

ช่าง คณิตศาสตร์ช่าง วัสดุช่าง วิทยาศาสตร์ช่าง และเขียนแบบ อีกกลุ่มหนึ่งซึ่งมีประมาณร้อยละ 40 คือกลุ่มวิชาที่เสริมความรู้ทั่วไป เช่น ภาษาเยอรมัน สังคมศึกษา เศรษฐศาสตร์ และศาสนา

การฝึกงานในธุรกิจอุตสาหกรรม สถานประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมจะต้องกำหนดวันที่จะส่งช่างฝึกหัดไปที่โรงเรียนอาชีวศึกษา เพื่อเรียนภาคทฤษฎีสัปดาห์ละ 1 - 2 วัน แล้วแต่สาขาอาชีพและการตกลงระหว่างโรงงานกับโรงเรียน ซึ่งจะต้องร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดในการวางแผนการฝึกโดยปกติทางโรงงานจะทำประวัติความก้าวหน้าในการฝึกของช่างฝึกหัดแต่ละคนเป็นรายสัปดาห์ ในขณะที่ทางโรงเรียนจะรายงานผลการเรียนทฤษฎีทุก 6 เดือน ลักษณะแรกจะเป็นช่วงของการทดลองการเรียนการฝึกและการฝึกฝีมือเบื้องต้น ปีที่ 2 จะเริ่มแยกและเน้นในสาขาเฉพาะต่าง ๆ ปีที่ 3 เป็นการแยกฝึกเฉพาะสาขาภายในโรงฝึกงานสาขานั้น ๆ บางแห่งช่างฝึกหัดจะเริ่มปฏิบัติงานจริงภายใต้การดูแลการร่วมปฏิบัติงานจริงภายในโรงงาน เช่นเดียวกับช่างคนอื่น ๆ โดยมีครูฝึกเป็นผู้ดูแลในคำแนะนำต่าง ๆ

การทดสอบ การจัดการศึกษาระบบช่างฝึกหัดในประเทศเยอรมัน จะต้องมีทดสอบในระหว่างการฝึกอย่างน้อย 1 ครั้ง และเมื่อสิ้นสุดการฝึกจะมีการทดสอบเพื่อรับประกาศนียบัตรอีก 1 ครั้ง โดยทั่วไปการทดสอบระหว่างการฝึกจะทดสอบในปลายปีที่ 2 สำหรับหลักสูตรช่างฝึกหัดที่ใช้เวลา 3 - 3.5 ปี การทดสอบจะมีทั้งทดสอบความรู้ทางทฤษฎี โดยการสอบข้อเขียนและสอบสัมภาษณ์ส่วนการทดสอบทักษะภาคปฏิบัติจะเป็นการสอบเพื่อทำชิ้นงานตามแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของกรมอาชีวศึกษา

กรมอาชีวศึกษาได้เริ่มจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีหรือระบบช่างฝึกหัด โดยได้เรียกชื่อว่า “ระบบโรงเรียน - โรงงาน” ตั้งแต่ปีการศึกษา 2532 ณ วิทยาลัยเทคนิคท่าหลวงซีเมนต์ไทยอนุสรณ์ จังหวัดสระบุรี โดยได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันในการดำเนินโครงการช่างฝึกหัดไทย - เยอรมัน (Thai - German Apprentice Training) โดยมีวัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาทดลองหารูปแบบการฝึกช่างชำนาญงานที่เหมาะสม โดยการร่วมมือของภาครัฐบาลและภาคเอกชน แทนรูปแบบของโรงเรียนเพียงอย่างเดียว ตามที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน
2. เพื่อส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาลและเอกชนให้มากยิ่งขึ้น
3. เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาช่างฝึกหัดในโรงงานอุตสาหกรรมให้มีความรู้ ประสบการณ์ ทักษะในกระบวนการผลิต เทคนิคการซ่อมบำรุง และให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ โดยตรง
4. เพื่อสร้างพื้นฐานนิสัย และระเบียบวินัยในการทำงานแก่ช่างฝึกหัด ในสิ่งแวดล้อมอุตสาหกรรมให้เป็นช่างที่ดีและเหมาะสม
5. เพื่อประหยัดงบประมาณของทางราชการ ในการที่จะต้องซื้อเครื่องมือเครื่องจักรที่

ทันสมัยและราคาแพงมาใช้ในการเรียนการสอน

สำหรับผู้ที่ จะเข้าเรียนในโครงการโรงเรียน - โรงงาน ต้องมีพื้นฐานความรู้ไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการหรือเทียบเท่า มีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปีบริบูรณ์ และไม่เกิน 25 ปี เป็นผู้ผ่านการสอบคัดเลือกหรือได้รับการคัดเลือกให้เข้าเรียนได้ การคัดเลือกผู้เข้าเรียนกระทำได้ 2 วิธี ตามความต้องการของสถานประกอบการ คือ สถานประกอบการเป็นผู้คัดเลือกเองและสถานศึกษาเป็นผู้คัดเลือกโดยการทดสอบของสถานศึกษา

ในปี พ.ศ.2534 กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้มีการทดลองใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพช่างชำนาญงาน ระบบโรงเรียน - โรงงาน เป็นหลักสูตรที่ภาครัฐบาลและเอกชนร่วมกันดำเนินการ โดยความร่วมมือของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคมและองค์กรอื่น ๆ ซึ่งสถานประกอบการในกลุ่มอุตสาหกรรม สมาคม และองค์กรอื่น ๆ ดังกล่าวได้จัดส่งผู้ฝึกหัดเข้าเรียนภาคทฤษฎีและการฝึกอาชีพเบื้องต้นในสถานศึกษาของกรมอาชีวศึกษา และฝึกงานในสถานประกอบการและสถานประกอบการยังได้ให้การสนับสนุนผู้ฝึกหัดในเรื่องวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกงานและเงินค่าครองชีพ ซึ่งเป็นการลดภาระในเรื่องงบประมาณการจัดการศึกษาของรัฐบาล หลักสูตรดังกล่าวเป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมให้เยาวชนผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาสามารถยกระดับการครองชีพ เป็นการลดปัญหาการว่างงานและสังคม และยังผลให้เกิดความมั่นคงของประเทศ โดยมีหลักการดังนี้

1. เป็นหลักสูตรวิชาชีพหลังการศึกษาภาคบังคับ ซึ่งเปิดโอกาสให้เรียนและฝึกงานในสาขาอาชีพตามความต้องการของตลาดแรงงานเพื่อไปประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคม
2. เป็นหลักสูตรที่ภาครัฐบาลและเอกชน ร่วมกันดำเนินการ โดยความร่วมมือของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาคม และองค์กรอื่น ๆ ซึ่งสถานประกอบการในกลุ่มอุตสาหกรรม สมาคมและองค์กรอื่น ๆ ดังกล่าวจัดส่งผู้ฝึกหัดเข้าเรียนภาคทฤษฎีและการฝึกอาชีพเบื้องต้นในสถานศึกษาของกรมอาชีวศึกษา และฝึกงานในสถานประกอบการนั้น
3. เป็นหลักสูตร ที่มุ่งเน้นการฝึกงานตามเทคโนโลยี ในสภาพการทำงานที่แท้จริงในสถานประกอบการที่เข้าร่วมในการจัดอาชีวศึกษาระบบนี้ โดยปฏิบัติงานเกิดทักษะ คุณธรรม และสติปัญญาสามารถจัดการเชิงธุรกิจและเชิงอุตสาหกรรม อันจะยังประโยชน์ในการประกอบอาชีพอย่างจริงจัง
4. เป็นหลักสูตรที่มุ่งฝึกผู้ฝึกหัดให้มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถปฏิบัติงานด้านการผลิตและการบริการที่ใช้เทคโนโลยีใหม่ที่ซับซ้อนมาก ๆ ได้พร้อมกับมีความรู้ทางทฤษฎีซึ่งจำเป็นต่อการทำงาน
5. เป็นหลักสูตรที่มุ่งฝึกให้มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน มีความศรัทธาในการประกอบอาชีพ สามารถสร้างงานและพัฒนางานได้

6. เป็นหลักสูตรที่เน้นการฝึกงานในหลายสาขาอาชีพ ไม่เฉพาะแต่สาขาอาชีพช่างอุตสาหกรรมเท่านั้นสามารถดำเนินการในพื้นที่อุตสาหกรรมในเมืองและในท้องถิ่น ซึ่งสามารถช่วยพัฒนาท้องถิ่นของประเทศไทย

7. เป็นหลักสูตรที่มุ่งฝึกอบรมและเสริมสร้างคุณภาพชีวิต โดยเฉพาะเยาวชนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาสามารถยกระดับการครองชีพและอยู่ได้ด้วยความสะดวกและเจริญก้าวหน้าในอาชีพลดปัญหาการว่างงาน มีความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งจะเป็นผลให้เกิดความมั่นคงและลดอัตราการเกิดของอาชญากรรมของประเทศไทยในส่วนของโครงสร้างของช่างฝึกหัดระบบโรงเรียน- โรงงานนั้น ได้มุ่งหมายให้ช่างฝึกหัดมีทักษะในการทำงานและความรู้หลังจากการเรียนแล้วช่างฝึกหัดสามารถเข้าทำงานในสาขาอาชีพที่ฝึกมาในการสมัครงานเป็นช่างฝีมือโดยมีความสามารถดังนี้

ทักษะทางด้านอาชีพ

ความรู้ทางด้านอาชีพ

ความเลื่อมใสศรัทธาในอาชีพ

ขณะปฏิบัติงานในโรงงาน ช่างฝึกหัดได้ฝึกทักษะอย่างมีประสิทธิภาพ ที่สุด ในสภาพการทำงานจริง ในขณะที่เดียวกัน ช่างฝึกหัดจะได้รับการฝึกด้านกึ่งนิสัยในการทำงาน ทักษะที่ดีในการอาชีพซึ่งจำเป็นต่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ได้ผลดีด้วยความรับผิดชอบในการทำงานของตนเอง ขอบข่ายของแผนการฝึกงานจะทำให้ช่างฝึกหัดได้ฝึกงานทุกอย่างในโรงงานเพียงพอสำหรับแต่ละอาชีพ สถานศึกษา(โรงเรียน) จะเป็นสถานที่ซึ่งฝึกความรู้ทางทฤษฎีด้านอาชีพที่สัมพันธ์ต่องาน ให้มีทักษะตามลำดับของการเรียนรู้สำหรับคนรุ่นเยาว์ นั่นคือการทำให้ระบบการฝึกงานแบบทวิภาคีเป็นรูปร่างขึ้นผสมผสานด้วยประโยชน์ของสถานที่เรียนรู้ทั้งสองแห่ง อันจะยังผลให้การฝึกงานเป็น ไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ในด้านจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ ช่างฝึกหัดควรจะเรียนรู้ดังต่อไปนี้

1. ควรจะได้รับการฝึกงานอย่างกว้างขวางอย่างมีคุณภาพ ทำให้สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีและหน้าที่การงานอย่างรวดเร็ว
2. การจะได้รับประสบการณ์จากการฝึกงานในโรงงานและการฝึกในสถานศึกษา เพื่อที่จะเข้าใจสภาพการทำงานและพร้อมที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงาน
3. การพัฒนาบุคลิกภาพของคนให้สามารถและเต็มใจที่จะรับผิดชอบตนเองและต่อการทำงานในฐานะประชากรที่มีความรับผิดชอบและช่างฝีมือที่มีคุณสมบัติ และสามารถแก้ปัญหาด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ
4. สามารถตระหนักถึงความเกี่ยวพันกันทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง และมีส่วนช่วยเหลือต่อปัญหาสภาพแวดล้อมด้วยความสามารถทางด้านการอาชีพของตนเองในด้านความสัมพันธ์โดยตรงต่องาน ช่างฝึกหัดควรจะสามารถ

5. เข้าใจความเกี่ยวกับของปรากฏการณ์ทางเทคโนโลยี และทฤษฎีเบื้องต้นของวิชาการทางด้านเทคนิคเรียนรู้กฎเกณฑ์ทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของสถานที่ฝึกงาน และกระบวนการผลิตตามแผนงานที่กำหนดไว้ ทั้งการปฏิบัติและการควบคุม รวมไปถึงเรียนรู้เรื่องความปลอดภัยในการทำงานและการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ

6. ประเมินผลการเลือกใช้วัสดุให้ถูกต้องตามประโยชน์ของการใช้สอย ซึ่งพิจารณาจากธรรมชาติของวัสดุ ขบวนการใช้ที่ดีที่สุด และมาตรฐานคุณภาพของผลผลิต

7. เลือกข้อทดสอบและควบคุมเครื่องมือทดสอบและขั้นตอนการสอบ ที่เพียงพอที่จะวัดผลการดำเนินการจัดทำผลสรุปที่เป็นเหตุเป็นผลตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ และบันทึกสาเหตุของการผิดพลาดได้

8. อธิบายโครงสร้าง หน้าที่ วัตถุประสงค์ ประโยชน์ของเครื่องมือและเครื่องจักร รวมถึงการบำรุงรักษา ข้อขัดข้อง และการซ่อมแซมอุปกรณ์เหล่านั้น

9. เข้าใจพื้นฐานทางไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ความรู้ทางด้านเทคโนโลยี รวมถึงการควบคุมด้านเทคนิคต่าง ๆ เกี่ยวกับสิ่งเหล่านั้น

10. สามารถอ่าน เข้าใจ และใช้การเขียนแบบทางด้านเทคนิค ภาพร่างแผนผัง (แปลน) คู่มือทางด้านเทคนิค ตาราง และอื่น ๆ สามารถอธิบายความเกี่ยวพันกันทางด้านหน้าที่ในกระบวนการด้านเทคนิค ในรูปแบบคณิตศาสตร์พื้นฐาน

2.2.1 โครงสร้างการจัดการเรียนระบบโรงเรียน-โรงงาน

กำหนดไว้ดังนี้

1. ระยะเวลาในการเรียนการฝึกงาน

ใช้เวลาเรียนและฝึกงาน 3 ปี ในปีแรกช่างฝึกหัดเรียนที่วิทยาลัย 1 หรือ 2 วันต่อสัปดาห์ฝึกงานที่สถานประกอบการ (บริษัท) 3 หรือ 4 วันต่อสัปดาห์ ในปี ที่ 2 และปีที่ 3 ช่างฝึกหัดเรียนที่วิทยาลัย 1 วัน ต่อสัปดาห์ และฝึกงานที่สถานประกอบการ 4 วันต่อสัปดาห์

2. สัญญา

บริษัทและช่างฝึกหัดมีข้อตกลงที่เป็นลายลักษณ์อักษร ผู้ปกครองและช่างฝึกหัดต้องลงนามในสัญญานี้ วิทยาลัยที่รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนจะต้องลงนามด้วย เพื่อแสดงว่ารับรู้ในข้อตกลงนี้ ต้นฉบับของสัญญาอยู่ที่บริษัท สำเนาฉบับที่ 1 ช่างฝึกหัดเป็นผู้รักษา สำเนาฉบับที่ 2 วิทยาลัยเป็นผู้เก็บรักษา สัญญานี้ทำขึ้นจากพื้นฐานของสิทธิและหน้าที่ของช่างฝึกหัดและครูฝึกในโรงงานผนวกกับข้อผูกพันเหล่านี้

3. ความรับผิดชอบ

บริษัทรับผิดชอบสำหรับการฝึกงาน ส่งช่างฝึกหัดมาเรียนที่วิทยาลัยและจัดการฝึกงานตามขอบข่ายของอาชีพที่กำหนด กำหนดแนวทางของการฝึกงานและรับผิดชอบช่างฝึกหัดตามสัญญาของการฝึกงาน สิทธิและหน้าที่ของช่างฝึกหัดและของบริษัท

วิทยาลัยรับผิดชอบในการเรียนทฤษฎีและส่วนของการฝึกงานเบื้องต้น ซึ่งรัฐบาลออกค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ ส่วนค่าวัสดุที่ใช้ในการฝึกงานเบื้องต้น ควรจะได้รับการสนับสนุนจากบริษัทที่ช่างฝึกหัดสังกัด กฎเกณฑ์และระเบียบต่าง ๆ ได้รับความเห็นชอบจากสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและกรมอาชีวศึกษา

4. สมุดรายงานการฝึกงาน

ช่างฝึกหัดต้องบรรยายกระบวนการเรียนรู้และการฝึกงานในบริษัทเป็นรายวันในสมุดรายงานการฝึกงาน ทุกสัปดาห์เขาต้องบรรยายถึงปัญหาทางด้านเทคนิคที่เขาเผชิญระหว่างสัปดาห์ ครูฝึกในโรงงานเสนอแนะแนวทางแก้ไขและควบคุมให้ช่างฝึกหัดดำเนินตามแนวทางแก้ไข ครูฝึกต้องเซ็นผลการฝึกงานเป็นรายวัน สมุดรายงานการฝึกงานควรจะแสดงให้เห็นว่าช่างฝึกหัดสามารถบรรยายถึงงานของเขาและเทคโนโลยีพร้อมผลิตผลที่มีคุณภาพสูง ในรูปแบบของการเขียนและในการเขียนแบบ ช่างฝึกหัดต้องนำสมุดรายงานการฝึกงานมาแสดงต่อครูผู้สอนในวิทยาลัยทุกสัปดาห์เพื่อว่าครูผู้สอนจะได้รับทราบถึงสิ่งที่ช่างฝึกหัดกระทำในบริษัท

5. การสอบ

คณะกรรมการในการสอบประกอบด้วย สมาชิกจากกรมอาชีวศึกษาและจากสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ครูผู้สอนจากวิทยาลัยที่รับผิดชอบและผู้แทนจากบริษัท ซึ่งให้ความร่วมมือ

การสอบจะดำเนินการทั้งทางปฏิบัติและทางทฤษฎี ดังนี้

1. กำหนดให้ผลิตงานของโครงการ 2 ชิ้น ในเวลา 14 ชั่วโมง
2. การสอบปากเปล่ากระทำโดยคณะกรรมการ ใช้เวลาไม่เกินครึ่งชั่วโมง
3. การสอบข้อเขียน

วิชาเทคโนโลยี	120 นาที
วิชาการสื่อสารทางเทคนิค	120 นาที
วิชาคณิตศาสตร์ช่าง	60 นาที
วิชาสัมพันธ	60 นาที

การสอบวิชาเทคโนโลยีมีความสำคัญเป็นสองเท่าของวิชาอื่น คณะกรรมการเป็นผู้ตัดสินผลของการสอบ ช่างฝึกหัดจะต้องทำคะแนนได้ไม่น้อยกว่า 40 เปอร์เซ็นต์ จึงถือว่าผ่าน ซึ่งเขาต้องแสดงให้เห็นว่าเป็นผู้มีความรู้ทั้งทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติอย่างเต็มที่

6. การลงทะเบียน

ช่างฝึกหัดดำเนินการลงทะเบียนที่กรมอาชีวศึกษา หรือสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและวิทยาลัย

7. ประกาศนียบัตร

ช่างฝึกหัดจะได้รับประกาศนียบัตร ปวช. ช่างชำนาญงานระบบโรงเรียน-โรงงาน ประกาศนียบัตรจะออกให้ในนามของกรมอาชีวศึกษาและสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยจากผลการดำเนินงานโครงการจัดอาชีวศึกษาระบบโรงเรียน-โรงงาน ซึ่งประสบความสำเร็จค่อนข้างสูง จึงได้มีแนวความคิดที่จะขยายผลออกไปยังส่วนต่างๆของประเทศให้มีปริมาณมากขึ้นกรมอาชีวศึกษาเห็นสมควรให้เปลี่ยนชื่อจากการจัดอาชีวศึกษาระบบโรงเรียน-โรงงานเป็น “การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี” ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 โดยมีสถานศึกษาหลายแห่งได้เริ่มรับนักเรียนเข้าเรียนในระบบทวิภาคีนี้

ในปี พ.ศ. 2538 กรมอาชีวศึกษามีนโยบายให้สถานศึกษาในสังกัดกรมอาชีวศึกษารับนักเรียนผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเข้าเรียนในระบบทวิภาคีตามความพร้อมของแต่ละสถานศึกษา เพื่อเป็นการเพิ่มจำนวนการรับนักเรียนระดับ ปวช. ให้มากขึ้น จากข้อมูลจำนวนสถานศึกษาจำนวนสถานประกอบการ จำนวนนักเรียนที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีทั่วประเทศจากสรุปผลการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา ปีการศึกษา 2541 มีดังนี้

สถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค	จำนวน	78	แห่ง
สถานประกอบการ	จำนวน	2,578	แห่ง
นักเรียน	จำนวน	11,759	คน

2.2.2 สรุปเปรียบเทียบสาระสำคัญของการจัดการศึกษาและการประเมินผล

การเรียน ระบบปกติกับระบบทวิภาคี หลักสูตร ปวช. 2538

จากเอกสารประชุมสัมมนาผู้ช่วยผู้อำนวยการกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา (2538 : E9-E11) ได้สรุปเปรียบเทียบสาระสำคัญของการจัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียนของระบบปกติกับระบบทวิภาคี หลักสูตร ปวช. 2538 ไว้ดังนี้

ตารางที่ 2.1 แสดงการเปรียบเทียบการจัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียนของระบบปกติกับระบบทวิภาคี หลักสูตร ปวช. 2538

ระบบปกติ	ระบบทวิภาคี
การจัดการศึกษา	การจัดการศึกษา
1. การรับนักเรียน สถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการหรือดำเนินการร่วมกัน	1. การรับนักเรียน สถานประกอบการเป็นผู้ดำเนินการหรือมอบให้สถานศึกษา

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ระบบปกติ	ระบบทวิภาคี
2. คุณสมบัติพิเศษ ไม่มี	2. มีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปีบริบูรณ์ในวันทำสัญญา
สัญญาการฝึก และมีความตั้งใจที่จะรับการฝึก	การฝึก
อาชีพในสาขาวิชาที่สมัคร	
3. ขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนกับสถานศึกษา	3. ขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนกับสถานศึกษาและทำ
	สัญญาการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการ โดย
	การรับรู้ของสถานศึกษา
4. ลงทะเบียนรายวิชากับสถานศึกษา และแจ้ง	4. ลงทะเบียนรายวิชากับสถานศึกษา (รวมทั้งราย
ความประสงค์ว่าจะเลือกเรียนวิธีใด	วิชาที่ไปฝึกกับสถานประกอบการ) รายวิชาที่
	เรียนกับสถานศึกษาแจ้งความประสงค์ว่าจะ
	เลือกเรียนวิธีใด
5. วิธีดำเนินการ (เรียน)	5. วิธีดำเนินการ (เรียน)
5.1 เรียนทฤษฎีและปฏิบัติกับสถานศึกษา	5.1 เรียนรายวิชาในหมวดวิชาพื้นฐาน
5.2 ให้มีการฝึกงานในสถานประกอบการ	หมวดวิชาพื้นฐานกับสถานศึกษา
ภายใต้การดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษา	5.2 รายวิชาในหมวดวิชาชีพ (ส่วนทฤษฎี
	หมวดวิชาเลือกเสรี อยู่ที่ข้อตกลง)
	5.3 ฝึกปฏิบัติกับสถานประกอบการ
6. กำหนดเวลาเรียนต่อสัปดาห์ขึ้นอยู่กับวิธี	6. กำหนดเวลาเรียนต่อสัปดาห์
การเรียน	เรียนในสถานศึกษา 1-2 วัน และฝึกอาชีพใน
	สถานประกอบการ 3-5 วัน
7. วิธีเรียน	7. วิธีเรียน
7.1 เรียนแบบชั้นเรียน (เรียน+สอบเทียบ	รายวิชาที่เรียนกับสถานศึกษา
ความรู้ หรือประสบการณ์+ขอ โอนผลการ	7.1 เรียนแบบชั้นเรียน
เรียน) ทั้งภาคในเวลาราชการปกติ และ	7.2 เรียนทางไกล
ภาคนอกเวลาราชการปกติ	7.3 เรียนด้วยตนเอง
7.2 เรียนทางไกล	7.4 เรียนแบบผสมผสาน
7.3 เรียนด้วยตนเอง	รายวิชาที่ฝึกอาชีพกับสถานประกอบการจะ
7.4 เรียนแบบผสมผสาน(ชั้นเรียน+ทางไกล+	มอบหมายให้ผู้ควบคุมการฝึก ครูฝึก ทำหน้าที่
ตนเอง)	ดูแลสอนและฝึก
7.5 เรียนสะสมหน่วยกิต(ชั้นเรียน+ทางไกล+	
ตนเอง)	

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ระบบปกติ	ระบบทวิภาคี
<p>การประเมินผลการเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. รายวิชา/โครงการ/โครงการวิชาชีพครู ผู้สอนหรืออาจารย์ที่ปรึกษาโครงการหรือโครงการวิชาชีพ เป็นผู้ประเมิน 2. การฝึกงานสถานศึกษาและสถานฝึกงานอาชีพ ประเมินร่วมกับผู้ประเมินผู้ควบคุมการฝึกเป็นผู้ อนุมัติผล การเรียน 3. หัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติผลการเรียน 4. วิธีการประเมินผลการเรียน ประเมินผลเรียนเป็น รายวิชา 5. การให้ระดับผลการเรียนรายวิชา เป็นตัวเลข และอักษร 6. การจบหลักสูตร <ol style="list-style-type: none"> 6.1 สอบได้ (ระดับคะแนนผลการเรียนตั้งแต่ 1 ขึ้นไป)ในรายวิชาต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ใน หลักสูตรแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา 6.2 ได้หน่วยกิตสะสมครบตามโครงสร้าง 6.3 ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00 6.4 ผ่านการประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมตามที่ สถานศึกษาและสถานประกอบการ กำหนด 7. หัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติผลจบ หลักสูตร 	<p>การประเมินผลการเรียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. รายวิชาที่เรียนกับสถานศึกษา ครูผู้สอนเป็นผู้ ประเมินการประเมินผลการเรียน 2. รายวิชาที่ฝึกอาชีพกับสถานประกอบการ/โครงการ/โครงการวิชาชีพ ครูฝึกเป็นผู้ ประเมินผลการเรียน 3. หัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติผลการเรียน 4. วิธีประเมินผลการเรียน <ol style="list-style-type: none"> 4.1 ประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชา 4.2 ประเมินผลการเรียนเพื่อการจบหลักสูตรหรือ การสอบมาตรฐานฝีมือ โดยคณะ 5. การให้ระดับผลการเรียนรายวิชาเป็นตัวเลข และตัวอักษร มาตรฐานฝีมือ เป็น ดี ผ่าน ไม่ผ่าน 6. การจบหลักสูตร <ol style="list-style-type: none"> 6.1 สอบได้ (ระดับคะแนนผลการเรียนตั้งแต่ 1 ขึ้นไป)ในรายวิชาต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ใน หลักสูตรแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา 6.2 ได้หน่วยกิตสะสมครบตามโครงสร้าง 6.3 ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00 6.5 ผ่านการประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมตามที่ สถานศึกษาและสถานประกอบการกำหนด 6.6 สอบผ่านมาตรฐานฝีมือ 7. หัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติผลจบ หลักสูตร

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ระบบปกติ	ระบบทวิภาคี
<p>8. เอกสารการศึกษาที่นักเรียนจะได้รับเมื่อเรียนจบหลักสูตร</p> <p>8.1 รบ. 1 ปวช.</p> <p>8.2 ประกาศนียบัตร</p>	<p>8. เอกสารการศึกษาที่นักศึกษาจะได้รับเมื่อเรียนจบหลักสูตร</p> <p>8.1 รบ. 1 ปวช.</p> <p>8.2 ประกาศนียบัตร</p> <p>8.3 วุฒิบัตรของกรมอาชีวศึกษาและสถานประกอบการ (หรือสมาคมวิชาชีพ)</p> <p>8.4 หนังสือรับรองการผ่านงานของสถานประกอบการ</p>

เพียงใจ คันธารัตน์ (2540) ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พบว่า

1.ความคิดเห็นของสถานประกอบการที่ร่วมดำเนินการกับวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกมหานคร และวิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี ที่มีต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านนักเรียน ด้านผู้ปกครอง และด้านสถานประกอบการ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของสถานประกอบการทั้ง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ประเภทช่างไฟฟ้า และประเภทช่างอิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มที่ 2 ประเภทช่างกลโรงงาน ประเภทช่างพิมพ์ และประเภทช่างยนต์ และกลุ่มที่ 3 ประเภทช่างก่อสร้าง ที่มีต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง และสถานประกอบการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ความคิดเห็นของสถานประกอบการที่ร่วมดำเนินการกับวิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษก และวิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี ที่มีต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่

2.1 ด้านสถานศึกษา ต้องปรับปรุงบทบาทหน้าที่ โดยเฉพาะในเรื่องการประชาสัมพันธ์ การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ให้แพร่หลายกว้างขวางยิ่งขึ้น สถานประกอบการมีความคิดเห็นว่า ด้านสถานศึกษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ด้านนักเรียน บทบาทหน้าที่ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในเรื่องที่นักเรียนต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษาและสถานประกอบการอย่างเคร่งครัด

2.3 ด้านผู้ปกครอง บทบาทหน้าที่ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในเรื่องยินยอมให้นักเรียนในความปกครองเข้ารับการฝึกภาคปฏิบัติตลอดหลักสูตรตามเงื่อนไขและ

ข้อตกลงที่สถานศึกษา และสถานประกอบการกำหนดด้านสถานประกอบการ บทบาทหน้าที่ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในเรื่อง สถานประกอบการควรจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงให้นักเรียน ตามอัตราที่สถานประกอบการได้ตกลงไว้ โดยไม่อยู่ภายใต้กฎหมายแรงงานขั้นต่ำ เป็นบทบาทหน้าที่ที่สถานประกอบการส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าเหมาะสมมาก

มยุรา ศรีพงษ์วิวัฒน์ (2541) วิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2538 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมในวิชาเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า

1. ปัญหาของสถานศึกษาในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2538 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยภาพรวมมีปัญหาในระดับปานกลาง ทั้งปัญหาในการเตรียมการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยภาพรวมการสรรหาและการคัดเลือกสถานประกอบการเข้าร่วมโครงการและด้านการเตรียมการของสถานศึกษา ก่อนการดำเนินการ ประเด็นที่สถานศึกษาพบปัญหามากคือ สถานประกอบการที่มีความพร้อมในการฝึกอาชีพของนักศึกษาที่มีไม่เพียงพอ การขาดความเข้าใจของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในหลักการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และที่สำคัญก็คือ ครู-อาจารย์ผู้สอน บุคลากรที่รับผิดชอบในการบริหารหลักสูตรมีภาระงานสอนและภาระงานที่รับผิดชอบมากอยู่แล้ว ส่วนการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา มีปัญหาอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะปัญหาในการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานของสถานศึกษา เป็นต้นว่า ขาดงบประมาณในการนิเทศการฝึกงานอาชีพนักศึกษา การจัดหาพาหนะในการนิเทศการฝึกงาน ขาดงบประมาณในการจัดหาวัสดุฝึก อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในวิชาชีพพื้นฐานที่ต้องเปรียบกับสถานศึกษา การสัมมนาการดำเนินการและการฝึกอาชีพ พบปัญหามากเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภาระงานของบุคลากรของสถานศึกษาที่รับผิดชอบในการนิเทศการฝึกอาชีพ และสถานศึกษาไม่สามารถจัดเวลาและค่าตอบแทนในการนิเทศการฝึกอาชีพได้อย่างเหมาะสม ส่วนปัญหาในการประสานงานกับสถานประกอบการโดยภาพรวมแล้ว มีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาที่สถานศึกษาพบมากคือ บุคลากรผู้รับผิดชอบในการประสานงานมีภาระงานมาก ไม่สามารถประสานงานได้อย่างเต็มที่ และเนื้อหาวิชาตามหลักสูตรกับการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ไม่มีความสอดคล้องกันเท่าที่ควร ในการประเมินผลการดำเนินงานและการฝึกอาชีพ มีปัญหาในระดับปานกลาง ปัญหาที่สถานศึกษาพบมากคือ สถานศึกษายังไม่มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในด้านการเรียนการสอนและการฝึกอาชีพ ให้กับนักศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อให้ครอบคลุมหลักสูตร สถานศึกษายังไม่มีการสำรวจการฝึกอาชีพในสถานประกอบการว่าครอบคลุมหลักสูตรหรือไม่ การขาดความเข้าใจอย่างเพียงพอของบุคลากรที่เกี่ยวข้องของสถานประกอบการเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การวัดผลและประเมินผลการเรียน รายวิชาชีพที่ฝึกอาชีพในสถานประกอบการ

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและครู-อาจารย์เกี่ยวกับปัญหาในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา ทั้ง 3 ด้าน ปรากฏว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู-อาจารย์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาทั้ง 3 ด้าน และโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

วรวิทย์ ศรีตระกูล (2540) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของสถานประกอบการที่เข้าร่วมการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สาขาวิชาช่างยนต์ กับ วิทยาลัยเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า การวางแผนและการเตรียมการมีระดับความคิดเห็นที่ประเมินอยู่ในระดับมาก คือ สถานประกอบการเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนต่อการฝึกอาชีพของนักศึกษาระบบทวิภาคี ได้มีการกำหนดบุคลากรหรือทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมการฝึกอาชีพของนักศึกษาระบบทวิภาคี ได้อย่างเหมาะสม การดำเนินการมีระดับความคิดเห็นที่ประเมินอยู่ในระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ สถานประกอบการได้ประโยชน์จากการฝึกอาชีพของนักศึกษาระบบทวิภาคี สถานประกอบการได้มีการแนะนำความรู้เบื้องต้นก่อนการฝึกอาชีพของนักศึกษา การประเมินผลเกี่ยวกับพุทธิพิสัย มีระดับความคิดเห็นที่ประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด คือ นักศึกษาสามารถพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองได้ พร้อมทั้งมีความรู้ความเข้าใจการปฏิบัติงาน สาขาวิชาช่างยนต์ หลังจากได้ฝึกอาชีพในสถานประกอบการ การประเมินผลเกี่ยวกับจิตพิสัย มีระดับความคิดเห็นที่ประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด คือ นักศึกษามีมนุษยสัมพันธ์กับผู้ร่วมงานและบุคคลทั่วไป พร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็นผู้ร่วมงานและครูฝึก การประเมินผลเกี่ยวกับทักษะพิสัย มีระดับความคิดเห็นที่ประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด คือ นักศึกษามีความสามารถในการพัฒนาทักษะฝีมือ ในการฝึกอาชีพสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติงานเองได้

กมล สวรรณรงค์ (2530 : 37) ทำการวิจัยเรื่องประสิทธิผลของการจัดส่งนักศึกษาฝึกงานในสถานประกอบการ พบว่า สถานประกอบการเห็นควรให้ปรับปรุงแก้ไขทัศนคติในการทำงานของนักศึกษาปรับปรุงการประสานงานระหว่างวิทยาลัยฯ และสถานประกอบการและผู้บริหาร และครูอาจารย์เห็นควรให้ปรับปรุงและเน้นเรื่องการอบรมและนิเทศเป็นพิเศษและนักศึกษาที่ผ่านการฝึกงาน เห็นควรแก้ไขปรับปรุง คือต้องการ ให้ครู อาจารย์ ไปตรวจเยี่ยมนิเทศและติดตามผลโดยสม่ำเสมอให้ได้พบพูดคุยกับนักศึกษา ณ สถานที่ฝึกงาน

สุราษฎร์ พรหมจันทร์ (2539) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา ในการพัฒนาบุคลากรของสถานประกอบการประเภทอุตสาหกรรมบริการ ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา รูปแบบความร่วมมือ และคู่มือปฏิบัติการ ดำเนินโครงการ โดยพัฒนา รูปแบบความร่วมมือ

ขึ้นในปี 2538 หลังจากปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ในปี 2539 ได้นำไปจัดการศึกษาที่โรงเรียนเทคโนโลยีสยาม ร่วมกับศูนย์บริการรถยนต์ในเขตปริมณฑล จำนวน 23 ศูนย์ เมื่อดำเนินการไปแล้ว 4 เดือน จึงเก็บข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นผู้เรียนในโครงการ 80 คน ผู้ประสานงานจากสถานประกอบการ 26 คน และสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ต่อรูปแบบความร่วมมือที่

พัฒนาขึ้น จำนวน 10 คน ด้วยแบบสอบถาม จำนวน 3 ชุด แปลผลข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างระหว่างจำนวนคำตอบในแต่ละระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง โดยสถิติ The Kolmogorov Smimov One Sample Test ที่ระดับนัยสำคัญ $\alpha = 0.01$

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบความร่วมมือ ระหว่างสถานประกอบการ กับ สถานศึกษาที่พัฒนาขึ้น โดยจัดให้มีหน่วยงานหนึ่งในสถานศึกษา ทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบการจัดการศึกษาในส่วนนี้โดยเฉพาะ ได้รับความสนใจที่สำเร็จ ปวช. ช่างยนต์ เข้าเป็นพนักงานของสถานประกอบการและเป็นผู้เรียนในโครงการ จัดการเรียนภาคทฤษฎีที่ศูนย์การเรียน โดยสถานศึกษา และฝึกทักษะในสถานประกอบการ โดยครูฝึกจากสถานประกอบการ ใช้เวลาศึกษา 2 ปี เมื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรแล้ว ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ช่างยนต์ นั้น ผู้เรียนในโครงการ ผู้ประสานงานจากสถานประกอบการ และผู้เชี่ยวชาญ ต่างก็เห็นด้วยกับการจัดการศึกษารูปแบบความร่วมมือดังกล่าว ในระดับสูง กล่าวคือ

ทั้งผู้เรียน ผู้ประสานงานจากสถานประกอบการและผู้เชี่ยวชาญ เห็นด้วยสอดคล้องกันไม่ว่าจะเป็นในเรื่องการเข้าเป็นผู้เรียนในโครงการ สถานภาพของผู้เรียนในโครงการ การจัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎีที่ศูนย์การเรียน การฝึกทักษะในสถานประกอบการ ตลอดจนภาพรวมในการจัดการศึกษารูปแบบความร่วมมือนี้ โดยผู้เรียนส่วนใหญ่ให้เหตุผลในการตัดสินใจเข้าศึกษาในโครงการว่า อยากทำงานและเรียนด้วยตนเอง เมื่อเข้าศึกษาในโครงการแล้วแม้จะต้องรับผิดชอบตัวเองมากขึ้น แต่ก็ได้รับความรู้ และประสบการณ์ในการทำงานมากขึ้น มีความมั่นใจในการปฏิบัติงานสูง ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของผู้ประสานงานจากสถานประกอบการและผู้เชี่ยวชาญที่ว่า การจัดการศึกษาด้วยรูปแบบความร่วมมือนี้ สามารถที่จะผลิตช่างเทคนิคที่มีความรู้ความสามารถ มีทักษะฝีมือ มีประสบการณ์ในการทำงาน และสามารถที่จะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ และตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้จริง

อย่างไรก็ดีแม้ว่าผู้ประสานงานจากสถานประกอบการส่วนใหญ่จะเห็นด้วยกับรูปแบบความร่วมมือนี้ แต่ก็ยังมีในบางประเด็นที่ความเห็นกระจายกันอยู่บ้าง อาทิ เกี่ยวกับการให้ศูนย์ฝึกอบรมของสถานประกอบการเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบผู้เรียนในโครงการ หรือในประเด็นความไม่เท่าเทียมกันของพนักงานที่อาจเกิดความลักลั่นกันบ้าง ระหว่างพนักงานที่มีโอกาสเรียนกับพนักงานที่ไม่ได้เรียน นอกจากนั้น มีบางประเด็นที่แม้ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่จะเห็นด้วย แต่ก็ยังมีความเห็นที่กระจายอยู่บ้างเช่นกัน ซึ่งได้แก่ วิธีการในการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลงานปฏิบัติ ที่มีบางท่านเสนอให้สถานประกอบการ ร่วมวิเคราะห์หลักสูตรและจัดทำเครื่องมือวัดแบบง่ายๆ ส่วนประเด็นการประเมินผลการเรียนในวิชาต่างๆ ของผู้เรียนในโครงการความร่วมมือนั้น บางท่านเสนอแนะว่า ควรจะจัดให้มีการประเมินผลรวม (Final Evaluation) ตอนจบหลักสูตรด้วยในส่วนคู่มือและเอกสารที่ใช้ในการดำเนินการจัดการศึกษานั้น ผู้เชี่ยวชาญเสนอว่าควรจัดเตรียม

สมุดบันทึกงาน มอบให้แก่ผู้เรียนบันทึกงานที่ฝึกหรืองานที่ปฏิบัติเป็นประจำทุกวัน เก็บรวบรวมไว้ประกอบในการประเมินผลการเรียนด้วย ก็จะทำให้รูปแบบความร่วมมือในการจัดการศึกษาที่พัฒนาขึ้นมาได้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น (สุราษฎร์ พรหมจันทร์, 2539 : ก-ง)

วัชรินทร์ ศิริพานิช (2535) ได้ศึกษาถึงความต้องการแรงงานระดับช่างฝีมือ และช่างเทคนิคและการพัฒนาเทคโนโลยีของธุรกิจอุตสาหกรรมในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า สถานประกอบการกลุ่มธุรกิจอุตสาหกรรมเกษตรและกลุ่มธุรกิจอุตสาหกรรมและบริการ มีความต้องการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาใช้ในการผลิตและบริการมากขึ้น มีความต้องการแรงงาน ระดับช่างฝีมือ และช่างเทคนิคที่มีความรู้ความสามารถในการใช้เครื่องมือ เครื่องจักรและอุปกรณ์ นอกจากนี้ยังต้องการพัฒนาเทคโนโลยีในองค์ประกอบด้านต่างๆ เพิ่มมากขึ้น แต่แรงงานในระดับดังกล่าวในท้องถิ่นมีขีดจำกัดและขาดแคลน และยังพบว่าปัจจัยพื้นฐานทางด้านอุตสาหกรรมในท้องถิ่นชนบทยังไม่ดีพอที่จะรองรับการนำเทคโนโลยีมาใช้ให้มีประสิทธิภาพได้

2.3 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2538

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 พัฒนาขึ้นให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ในยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อผลิตกำลังคนระดับช่างฝีมือ ที่มีความรู้ ความชำนาญ ในทักษะวิชาชีพ มีคุณธรรม วินัย เจตคติ บุคลิกภาพ และเป็นผู้มีปัญญาที่เหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในระดับชุมชน ระดับท้องถิ่น และระดับชาติ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกระบบ และวิธีการเรียนได้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพ ความสนใจ และโอกาสของตน ส่งเสริมการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษา และพัฒนาหลักสูตรร่วมกัน ระหว่างสถาบันการศึกษา หน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ ทั้งในระดับชาติ ชุมชน และท้องถิ่น

หลักการ

1. เป็นหลักสูตรช่างฝีมือระดับประกาศนียบัตร หลังมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อพัฒนากำลังคนให้มีความชำนาญเฉพาะด้าน มีคุณธรรม บุคลิกภาพ และเจตคติที่เหมาะสม ออกไปประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจ และสังคม ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

2. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้เลือกเรียนได้อย่างกว้างขวาง เพื่อเน้นความชำนาญเฉพาะด้าน และเลือกวิธีการเรียนตามศักยภาพ และ โอกาสของผู้เรียน สามารถถ่ายโอนผลการเรียน สะสมผลการเรียน เทียบความรู้และประสบการณ์จากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระได้

3. เป็นหลักสูตรที่สนับสนุนการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน

4. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้ตรงตามความต้องการ สอดคล้องกับสภาพชุมชน และท้องถิ่นอื่น ๆ

จุดหมาย

1. เพื่อให้มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์นำไปปฏิบัติงานในอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเลือกวิถีการดำรงชีวิต และประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับตนเพื่อสร้างสรรค์ความเจริญต่อชุมชน ท้องถิ่น และประเทศชาติ

2. เพื่อให้เป็นผู้มีปัญญา มีทักษะในการจัดการ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใฝ่เรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และการประกอบอาชีพสามารถสร้างอาชีพ และพัฒนาอาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ

3. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจและภาคภูมิใจ ในวิชาชีพที่เรียน รักงาน รักหน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี โดยมีความเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น

4. เพื่อให้เป็นผู้มีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีงาม ทั้งในการทำงาน การอยู่ร่วมกันมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว หน่วยงาน ท้องถิ่น และประเทศชาติ อุทิศตนเพื่อสังคม เข้าใจและเห็นคุณค่าของศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น รู้จักใช้และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี

5. เพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวินัยในตนเอง มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์เหมาะสมกับงานอาชีพนั้น ๆ

6. เพื่อให้มีความตระหนัก และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคมการเมืองของประเทศและของโลกปัจจุบัน มีความรักชาติ สำนึกในความเป็นไทย เสียสละเพื่อส่วนรวม ดำรงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538

1. การเรียนการสอน

การเรียนการสอนตามหลักสูตรนี้ ผู้เรียนสามารถลงทะเบียนเรียนได้ทุกวิธีเรียนที่กำหนด และนำผลการเรียนแต่ละวิธีมาประเมินผลร่วมกันได้ สามารถโอนผลการเรียน และเทียบความรู้ ประสบการณ์ได้ด้วย

2. เวลาเรียน

2.1 ในปีการศึกษาหนึ่ง ๆ ให้แบ่งภาคเรียนออกเป็น 2 ภาคเรียนปกติ ภาคเรียนละ 18 สัปดาห์ และสถานศึกษาอาจเปิดสอนภาคฤดูร้อนได้อีก ตามที่เป็นสมควร

2.2 ในกรณีการเรียนแบบชั้นเรียน ให้สถานศึกษาเปิดทำการสอนสัปดาห์ละ 5 วัน วันละไม่เกิน 7 คาบ คาบละ 50 นาที โดยจัดให้ผู้เรียนเรียนไม่เกิน 35 คาบต่อสัปดาห์ ทั้งนี้ ให้รวมการจัดกิจกรรมอย่างน้อย 2 คาบต่อสัปดาห์

3. หน่วยกิต

3.1 รายวิชาภาคทฤษฎี 1 คาบเรียนต่อสัปดาห์ ตลอดภาคเรียนไม่น้อยกว่า 16 คาบ รวมกับเวลาของการวัดผลไม่น้อยกว่า 18 สัปดาห์ มีค่า 1 หน่วยกิต

3.2 รายวิชาที่มีการฝึกงาน หรือการทำโครงการวิชาชีพ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

4. โครงสร้าง

โครงสร้างของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 แบ่งเป็น 3 หมวดวิชา และกิจกรรมดังนี้

4.1 หมวดวิชาพื้นฐาน

4.2 หมวดวิชาชีพ

4.2.1 วิชาชีพพื้นฐาน

4.2.2 วิชาชีพเฉพาะ

4.2.3 วิชาชีพเลือก

4.2.4 การฝึกงาน หรือการทำโครง หรือการทำโครงการวิชาชีพ

4.3 หมวดวิชาเลือกเสรี

4.4 กิจกรรม

จำนวนหน่วยกิตและรายวิชาของแต่ละหมวดวิชาตลอดหลักสูตร ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในโครงสร้างของแต่ละประเภทวิชา และสาขาวิชา

5. การฝึกงาน หรือการทำโครงงาน หรือการทำโครงการวิชาชีพ

5.1 ผู้เรียนทุกคนต้องผ่านการฝึกงานหรือฝึกปฏิบัติในแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ หรือสถานประกอบอาชีพอิสระอย่างต่อเนื่อง ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ของแต่ละประเภทวิชา และสาขาวิชา หรือทำโครงงาน หรือโครงการวิชาชีพ กำหนดให้มีค่าหน่วยกิต 4 หน่วยกิต ยกเว้น โครงการอาชีพเพื่อการพัฒนาชนบท

5.2 การตัดสินผลการเรียนและการให้ระดับผลการเรียน ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับรายวิชาอื่น ๆ

5.3 ภาคเรียนที่มีการฝึกงาน ให้เพิ่มเวลาเรียนต่อสัปดาห์ของรายวิชาเป็น 2 เท่าของภาคเรียนปกติ

6. การเข้าเรียน

พื้นความรู้และคุณสมบัติของผู้เรียนให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538

7. การประเมินผลการเรียน

ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตร พุทธศักราช 2538

8. การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

8.1 สอบได้รายวิชาในหมวดวิชาพื้นฐาน หมวดวิชาชีพ และหมวดวิชาเลือกเสรี ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา

8.2 ได้จำนวนหน่วยกิตสะสมครบตาม โครงสร้าง

8.3 ได้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00

8.4 เข้าร่วมกิจกรรมและผ่านการประเมินทุกภาคเรียน

8.5 สำหรับนักเรียนระบบทวิภาคี ต้องสอบผ่านมาตรฐานฝีมือ

9. กิจกรรม

สถานศึกษาต้องจัดให้มีกิจกรรมเพื่อปลูกฝังค่านิยม ส่งเสริมการทำงาน โดยใช้กระบวนการกลุ่มในการทำประโยชน์ต่อชุมชน ทะนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม วินัยในตนเอง โดยการคิด วิเคราะห์ วางแผน ลงมือปฏิบัติและประเมินผล

10. การแก้ไขและเปลี่ยนแปลงหลักสูตร

10.1 ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้มีอำนาจในการแก้ไข เพิ่มเติม เปลี่ยนแปลง ยกเลิกประเภทวิชา และสาขาวิชาในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538

10.2 ให้อธิบดีกรมอาชีวศึกษา เป็นผู้มีอำนาจในการแก้ไข เพิ่มเติม เปลี่ยนแปลง และยกเลิกประเภทวิชาหรือเนื้อหาวิชาในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538

(หน่วยศึกษานิเทศก์, 2538: 3-5)

การประเมินผล ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระบบทวิภาคี
พุทธศักราช 2538

หลักการประเมินผลการเรียน

1. ให้สถานศึกษา สถานฝึกงานอาชีพ และสถานประกอบการ มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการประเมินผลการเรียน
2. ให้ประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชาตามระบบหน่วยกิต จำนวนหน่วยกิตของแต่ละรายวิชาให้ถือตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
3. ให้สถานศึกษา และสถานประกอบการทำการประเมินผลการเรียน รายวิชาเมื่อสิ้นภาคเรียน หรือเมื่อสิ้นสุดการเรียนหรือการปฏิบัติงานในทุกๆรายวิชา
4. ให้กรมเจ้าสังกัดร่วมกับสถานศึกษาในสังกัดดำเนินการส่งเสริมคุณภาพการควบคุมมาตรฐานการอาชีวศึกษา

วิธีประเมินผลการเรียน

1. การประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชา ให้มีการวัดผลหรือประเมินผลระหว่างเรียนและเมื่อสิ้นภาคเรียนหรือเมื่อสิ้นสุดการเรียน ทั้งภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ เจตคติ แผนงานที่มอบหมายให้นักเรียนทำ ให้ครอบคลุมจุดประสงค์และเนื้อหาที่เรียน โดยใช้วิธีวัดวิธีหนึ่งวิธีใด หรือหลาย ๆ วิธี ผสมกันอัตราส่วนการวัดผลหรือประเมินผลระหว่างเรียนและเมื่อสิ้นภาคเรียน หรือเมื่อสิ้นการเรียน ให้สถานศึกษาหรือสถานประกอบการเป็นผู้กำหนดแล้วแต่กรณี
2. การประเมินผลการเรียนเพื่อการจบหลักสูตร หรือการสอบมาตรฐานฝีมือสำหรับนักเรียนในระบบทวิภาคี ให้ปฏิบัติดังนี้
  - 2.1 การประเมินผลครึ่งหลักสูตร (Interim) โดยวิธีการดังนี้
    - ก. ประเมินความรู้ทางทฤษฎีโดยการสอบข้อเขียน
    - ข. ประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยการสอบสัมภาษณ์ตามบันทึกจากสมุดรายงานของนักเรียน
  - 2.2 ประเมินผลสิ้นสุดหลักสูตร (Final) โดยวิธีการดังนี้
    - ก. ประเมินความรู้ทางทฤษฎี โดยการสอบข้อเขียน และการสัมภาษณ์ตามบันทึกจากสมุดรายงานของนักเรียน
    - ข. ประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยการทำโครงการงาน หรือการทำโครงการวิชาชีพ หรือผลิตชิ้นงาน หรือการวิเคราะห์งาน ให้นำผลการประเมินครึ่งหลักสูตรตามอัตราส่วน 3:7

2.3 ข้อกำหนดในการสอบมาตรฐานฝีมือ

ก. นักเรียนจะต้องได้ระดับผลการเรียน 1 ขึ้นไปทุกรายวิชาในภาคเรียนที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ภาคเรียนที่ 3 จึงมีสิทธิเข้าสอบครั้งหลักสูตร

ข. นักเรียนจะเข้าสอบประเมินผลสิ้นหลักสูตรได้ ต่อเมื่อได้ระดับผลการเรียน 1 ขึ้นไปทุกรายวิชา ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 4 จนถึงภาคเรียนสุดท้าย และได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00

สุนีย์ ภูพันธ์ (2530 : 214) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตร ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2530 ประเภทวิชาศิลปกรรมในสถานศึกษา สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับสถานที่ฝึกงานอาชีวะมีจำกัดขาดความร่วมมือจากสถานประกอบการ เพราะสถานที่ฝึกงานอาชีวะมีหลายแห่งที่ไม่พร้อมจะรับนักศึกษาไปฝึกงานเนื่องจากนักศึกษาขาดความแม่นยำในฝีมือ ทำให้ขาดความมั่นใจในการทำงาน ก่อให้เกิดความเสียหายแก่การทำงานในสถานประกอบการนั้น ๆ

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของ ผู้บริหาร กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ ต่อหน้าที่ของสถานศึกษาในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตาม หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 จำนวน 19 สถานศึกษา ได้ดำเนินการ วิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากร
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
  - 3.2.1 การสร้างเครื่องมือ
  - 3.2.2 การตรวจสอบเครื่องมือ
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้อำนวยการ จำนวน 19 คน ผู้ช่วยผู้อำนวยการ จำนวน 66 คน หัวหน้าคณะวิชาที่เปิดสอนระบบทวิภาคี จำนวน 42 คน หัวหน้าแผนกวิชาที่เปิดสอนระบบ ทวิภาคี จำนวน 42 คน และหัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จำนวน 14 คน ของสถานศึกษา สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ 14 จังหวัดรวม 19 แห่ง ประชากรทั้งสิ้นทั้งสิ้น 183 คน และจะใช้ประชากรทั้งหมด 183 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้าง ขึ้นเอง โดยปรับปรุงและพัฒนามาจากของคุณเพียงใจ กันธารรัตน์และคุณมาลี ทักษะกรวงศ์ มีโครงสร้างของแบบสอบถามครอบคลุมหน้าที่ของสถานศึกษาในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ทั้ง 3 ด้านคือ

1. ด้านหลักสูตร
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านการเตรียมและพัฒนาบุคลากร

3.2.1 การสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสาร วรรณคดี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนหน้าที่ของสถานศึกษา แล้วนำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถาม โดยยึดตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้

2. ศึกษา และกำหนดกรอบแนวความคิดในการวิจัย

3. สร้างแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของผู้บริหาร สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ 3 ด้าน จำนวน 30 ข้อ โดยแบ่งเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร 5 ข้อ

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน 20 ข้อ

3. ด้านการเตรียมและพัฒนาบุคลากร 5 ข้อ

โดยกำหนดน้ำหนักแบบสอบถามประมาณค่าเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง

4 หมายถึง เห็นด้วย

3 หมายถึง ไม่แน่ใจ

2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย

1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบแนะนำและปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องของภาษารวม 6 คน ดังนี้

1. นายวิจิตร ตีจันทิก ผู้อำนวยการกองวิทยาลัยเทคนิค
กรมอาชีวศึกษา

2. นายประธาน กิจจะวัฒนะ ผู้อำนวยการสำนักงานโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กรมอาชีวศึกษา

3. นางสาวมาลี ทักษะกรวงศ์ เจ้าหน้าที่ทวิภาคี กองวิทยาลัยเทคนิค
กรมอาชีวศึกษา

4. นางสาวกัญญา สุกุลพัฒน์ อาจารย์ 3 ระดับ8 วิทยาลัยเทคนิคพัทลุง
จังหวัดพัทลุง
5. นางเพ็ญรัตน์ สุภาพรเหมินทร์ อาจารย์ 2 ระดับ 7
วิทยาลัยเทคนิคพัทลุง
6. รศ.ดร.ธีระ เอกสมทราเมษฐ์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตหาดใหญ่

6. นำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะปรึกษาอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมก่อนนำไปทดลองใช้ต่อไป

3.2.2 การตรวจสอบเครื่องมือ

1. หลังจากแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามอย่างละเอียดแล้ว เพื่อให้แบบสอบถามชุดนี้มีความเชื่อมั่น (Reliability) สำหรับการวิจัย ผู้วิจัยจึงนำไปทดลองใช้ (Try-Out) กับผู้บริหารวิทยาลัยสารพัดช่างและวิทยาลัยการอาชีพกลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ จำนวน 30 คน
2. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วไปหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการของ Cronbach ที่เรียกว่า “สัมประสิทธิ์อัลฟา” (α -Coefficient) โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่นที่ 0.8 ได้ความเชื่อมั่น 0.96 จากนั้นจึงนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลต่อไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. บันทึกลงเสนอขออนุญาต ให้งานบัณฑิตศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง ออกหนังสือขอความร่วมมือในการ คอบแบบสอบถาม ถึงกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล จากผู้บริหารวิทยาลัยเทคนิคภาคใต้ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ดังที่ได้กำหนดไว้
2. นำหนังสือเสนอต่อกรมอาชีวศึกษาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ แล้วนำหนังสือผ่านการพิจารณาแล้ว มาเสนอต่อ กองวิทยาลัยเทคนิค เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิค กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ ที่ได้กำหนดไว้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล
3. การส่งแบบสอบถามให้กลุ่มประชากร ผู้วิจัยจะทำการส่งด้วยตัวเอง และส่งให้ผู้ซึ่งผู้วิจัยมอบหมายให้ช่วยรับผิดชอบในแต่ละสถานศึกษา
4. การรวบรวมแบบสอบถาม ผู้วิจัยเดินทางไปรวบรวมด้วยตัวเอง หลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้ว 2 สัปดาห์ ถ้ายังไม่ได้รับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยกลับไปรับแบบ สอบถามอีกภายใน 1 สัปดาห์

5. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลที่รวบรวมได้ เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์
ทั้งหมด

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ตรวจสอบจำนวน และความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา
แต่ละฉบับ

2. ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์
ข้อมูลโดยใช้ ความถี่และร้อยละ

3. ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของ
ผู้บริหาร สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ จะวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การหาค่าเฉลี่ย
(μ) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) โดยทำเป็นรายข้อเฉพาะด้าน และรวมทุกด้าน และนำเสนอ
ในรูปของตาราง พร้อมกับคำบรรยายประกอบ โดยแปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้

4.50 – 5.00	หมายถึงระดับความคิดเห็น เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3.50 – 4.49	หมายถึงระดับความคิดเห็น เห็นด้วย
2.50 – 3.49	หมายถึงระดับความคิดเห็น ไม่แน่ใจ
1.50 – 2.49	หมายถึงระดับความคิดเห็น ไม่เห็นด้วย
1.00 – 1.49	หมายถึงระดับความคิดเห็น ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

โดยใช้โปรแกรม SPSS+PC⁺ FOR Windows Version 7.5

3.5 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ดังต่อไปนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ
2. ค่าเฉลี่ย (μ) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)
3. เปรียบเทียบระดับความคิดเห็น ด้วยค่าเฉลี่ย (μ)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา ความคิดเห็นของผู้บริหารกลุ่มสถานศึกษา ภาคใต้ ในการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี ผู้วิจัยได้นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบคำอธิบาย เป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้บริหารกลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ ต่อหน้าที่ของสถานศึกษา ในการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี โดยวิเคราะห์เป็นรายชื่อ และรายด้าน โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และแปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้

- 4.50 – 5.00 หมายถึงระดับความคิดเห็น เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- 3.50 – 4.49 หมายถึงระดับความคิดเห็น เห็นด้วย
- 2.50 – 3.49 หมายถึงระดับความคิดเห็น ไม่แน่ใจ
- 1.50 – 2.49 หมายถึงระดับความคิดเห็น ไม่เห็นด้วย
- 1.00 – 1.49 หมายถึงระดับความคิดเห็น ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิจัยเป็นข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษา ภาคใต้ เกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในหน้าที่ และบทบาทหน้าที่ปัจจุบัน โดยเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยายดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวน และค่าร้อยละ เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	หญิง	13	7.1
	ชาย	170	92.9
อายุ	20 – 30 ปี	14	7.7
	31 – 40 ปี	36	19.7
	41 – 50 ปี	100	54.6
	50 – 60 ปี	33	18.0
วุฒิการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	2	1.1
	ปริญญาตรี	143	78.1
	สูงกว่าปริญญาตรี	38	20.8
ประสบการณ์ในหน้าที่	1 – 5 ปี	47	25.7
	6 – 10 ปี	44	24.0
	11 – 15 ปี	30	16.3
	16 – 20 ปี	62	33.9
บทบาทหน้าที่ปัจจุบัน	ผู้อำนวยการ	19	10.3
	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ	66	36.1
	หัวหน้าคณะวิชา	42	23.0
	หัวหน้าแผนกวิชา	42	23.0
	หัวหน้างานอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี	14	7.6

จากตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม รวมจำนวนทั้งสิ้น 183 คน มีข้อมูลทั่วไปดังนี้

เพศ ผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งออกเป็นเพศหญิงและเพศชาย ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 92.9 และเป็นเพศหญิง 13 คน คิดเป็นร้อยละ 7.1

อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในช่วงอายุ 20-60 ปี จัดแบ่งเป็น 4 กลุ่มอายุ ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มใหญ่ที่สุดอายุ 41-50 ปี จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 54.6 กลุ่มรองลงมาคืออายุ ตั้งแต่ 31-36 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 19.7 ช่วงอายุ 50-60 ปี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 18 และช่วงอายุ 20-30 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 7.7

วุฒิการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ผู้บริหาร มีวุฒิการศึกษาเป็น ระดับปริญญาตรี จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 78.1 รองลงมาคือวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 20.8 และต่ำสุดคือต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.1

ประสบการณ์ในหน้าที่ ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มใหญ่คือมีประสบการณ์ในหน้าที่ 16-20 ปี จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 33.9 รองลงมาคือ 1.5 ปี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 25.7 ประสบการณ์ในหน้าที่ 6-10 ปี จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 24 และต่ำสุด คือ 11-15 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 16.4

บทบาทหน้าที่ปัจจุบัน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการ จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 36.1 รองลงมา คือ หัวหน้าคณะวิชาและหัวหน้าแผนกวิชา จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 23 ผู้อำนวยการจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 10.3 และหัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 7.6

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้บริหารกลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ ต่อหน้าที่ของสถานศึกษาในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ผู้วิจัยได้นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบคำบรรยาย เป็น 2 ตอน คือ

2.1 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) เกี่ยวกับหน้าที่ของสถานศึกษาในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ใน 3 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการเตรียมและพัฒนาบุคลากร

2.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ต่อหน้าที่ของสถานศึกษาในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ใน 3 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการเตรียมและพัฒนาบุคลากร โดยจำแนกตาม วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในหน้าที่ และบทบาทหน้าที่ปัจจุบัน

2.1 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) เกี่ยวกับหน้าที่ของสถานศึกษา ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ใน 3 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการเตรียมและพัฒนาบุคลากร โดยเสนอในรูปตารางประกอบคำอธิบาย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ระดับความคิดเห็นค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและลำดับที่ ของ ผู้บริหารต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ด้านหลักสูตร

หน้าที่ของสถานศึกษา ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	n=183		ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
	μ	σ		
1. จัดการประชุมสัมมนาให้แก่ครู- อาจารย์และครูฝึกของสถาน ประกอบการเพื่อจัดทำแผนการเรียน ตลอดหลักสูตร	4.52	0.66	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
2. จัดพิธีลงนามความร่วมมือกับ สถานประกอบการ ในการจัด อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	4.26	0.78	เห็นด้วย	4
3. ร่วมกับสถานประกอบการจัดทำ แผนการเรียนตลอดหลักสูตร	4.40	0.74	เห็นด้วย	3
4. จัดเนื้อหาของวิชาที่เรียนตรงกับ ความสนใจของนักเรียนและภูมิ- ปัญญาท้องถิ่น	4.02	0.84	เห็นด้วย	5
5. จัดเนื้อหารายวิชาที่เรียนให้เหมาะ สมกับระยะเวลาที่กำหนด	4.40	0.56	เห็นด้วย	2
เฉลี่ยรวม	4.32	0.54	เห็นด้วย	

จากตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและลำดับที่ ของผู้บริหารต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่ม สถานศึกษา ภาคใต้ ด้านหลักสูตร มีค่า เฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.02 – 4.52 และมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.32 มีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วย และ เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร ต่อหน้าที่ของสถานศึกษา ในการจัดการอาชีวศึกษา

ระบบทวิภาคี กลุ่ม สถานศึกษาภาคใต้ ในด้านหลักสูตร เป็นรายชื่อ พบว่า หน้าที่ของสถานศึกษา ในด้านหลักสูตร มีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง 1 ข้อ คือ ($\mu = 4.52$) จัดการประชุม สัมมนาให้แก่ครู-อาจารย์และครูฝึกในสถานประกอบการ เพื่อจัดทำแผนการเรียนตลอดหลักสูตร ส่วนที่เหลือ 4 ข้อ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ เห็นด้วย ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในระดับความคิดเห็น เห็นด้วยคือ ข้อ 5 ($\mu = 4.40$) จัดเนื้อหาวิชาที่เรียนให้เหมาะสมกับระยะเวลาที่กำหนด และข้อ 3 , 2 และ 4 ตามลำดับ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 4 ($\mu = 4.02$) จัดเนื้อหาของวิชาที่เรียนตรงกับ ความสนใจของนักเรียนและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ระดับความคิดเห็นค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและลำดับที่ ของผู้บริหารต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ ด้านการจัดการเรียนการสอน

หน้าที่ของสถานศึกษา ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	n=183		ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
	μ	σ		
6. มอบหมายให้หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกับหัวหน้าคณะหรือหัวหน้าแผนกวิชาที่เปิดสอนสำรวจความต้องการและความเหมาะสมของสถานประกอบการ	4.42	0.63	เห็นด้วย	8
7. กำหนดขอบข่าย ความรับผิดชอบในการร่วมมือจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	4.36	0.61	เห็นด้วย	13
8. ร่วมมือกับสถานประกอบการในการกำหนดจำนวนนักเรียน ครูฝึกให้มีความเหมาะสม	4.51	0.54	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3
9. รับขึ้นทะเบียนนักเรียนที่ผ่านการรับรองจากสถานประกอบการ	4.32	0.68	เห็นด้วย	15
10. รับมอบตัวจากผู้ปกครองหลังจากการขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนแล้ว	4.22	0.71	เห็นด้วย	17
11. รับลงทะเบียนรายวิชาตลอดหลักสูตร	3.99	0.86	เห็นด้วย	20
12. จัดอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้คำแนะนำตลอดหลักสูตร	4.51	0.57	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	4
13. จัดปฐมนิเทศให้แก่นักเรียนและผู้ปกครองในเรื่องการเรียนระบบทวิภาคี	4.61	0.53	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

หน้าที่ของสถานศึกษา ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	n=183		ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
	μ	σ		
14. จัดให้ผู้ควบคุมการฝึกครูฝึกได้พบ ปะกับผู้ปกครอง เพื่อร่วมกันดูแล พฤติกรรมและการเรียนของนักเรียน	4.52	0.64	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	2
15. ให้ครู – อาจารย์ดำเนินการสอนให้ เป็นไปตามหลักสูตรที่วางไว้	4.38	0.61	เห็นด้วย	12
16. จัดฝึกอบรมเพิ่มเติมให้แก่นักเรียน ตามความต้องการของสถาน ประกอบการ	4.19	0.75	เห็นด้วย	18
17. จัดสอนเพิ่มเติมในรายวิชาที่สถาน ประกอบการไม่สามารถจัดสอนได้	4.27	0.74	เห็นด้วย	16
18. ประสานสถานประกอบการให้ มีการแลกเปลี่ยนสถานที่ฝึกอาชีพ ให้กับนักเรียน	4.13	0.87	เห็นด้วย	19
19. วัดและประเมินผลการเรียนภาค ทฤษฎีในสถานศึกษาทุกภาคเรียน	4.40	0.63	เห็นด้วย	10
20. เสนอรายชื่อครู-อาจารย์และคณะ ครูฝึกร่วมเป็นคณะกรรมการประ เมินผลครึ่งหลักสูตร และปลาย หลักสูตร	4.43	0.60	เห็นด้วย	7
21. แจ้งผลการเรียนของนักเรียนให้ สถานประกอบการทราบทุกครั้งที่ มีการประเมินผล	4.44	0.67	เห็นด้วย	6

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

หน้าที่ของสถานศึกษา ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	n=183		ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
	μ	σ		
22. จัดพิธีมอบประกาศนียบัตรวิชาชีพ และใบรับรองการผ่านงานแก่ผู้สำเร็จ การศึกษา.....	4.36	0.73	เห็นด้วย	13
23. จัดมอบป้ายประกาศความร่วมมือ และเกียรติคุณบัตรให้แก่สถาน ประกอบการที่ร่วมจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี.....	4.41	0.71	เห็นด้วย	9
24. จัดการประชุมสัมมนาสถาน ประกอบการ.....	4.40	0.78	เห็นด้วย	10
25. ประเมินผลความร่วมมือในการจัด อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อวางแผน การพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีต่อไป.....	4.48	0.59	เห็นด้วย	5
เฉลี่ยรวม	4.37	0.42	เห็นด้วย	

จากตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและลำดับที่ ของผู้บริหาร ต่อการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ในด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ระหว่าง 3.99 – 4.61 และมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.37 มีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วย และเมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นของ ผู้บริหาร ต่อหน้าที่ของสถานศึกษาในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ ในด้านการจัดการเรียนการสอน เป็นรายชื่อ พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง 4 ข้อ คือ ข้อ 13, 14, 3 และ 12 ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง คือ ข้อ 13 ($\mu = 4.61$) จัดปฐมนิเทศให้แก่นักเรียนและผู้ปกครอง ในเรื่องการเรียน ระบบ ทวิภาคี รองลงคือข้อ 14 ($\mu = 4.52$) จัดให้ผู้ควบคุมการฝึกครูฝึก ได้พบปะกับผู้ปกครองเพื่อร่วมกันดูแลพฤติกรรมและการเรียนของนักเรียนส่วนที่เหลือข้อ 16 ข้อ มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย ซึ่งมีข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในระดับเห็นด้วย คือ ข้อ 25

($\mu = 4.48$) ประเมินผลความร่วมมือในการ จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อวางแผน พัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ปีต่อไป และข้อที่มีความคิดเห็นเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 11 ($\mu = 3.99$) รับลงทะเบียนรายวิชาตลอดหลักสูตร

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ระดับความคิดเห็นค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและลำดับที่ ของ ผู้บริหารต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ ด้านการเตรียมและพัฒนาบุคลากร

หน้าที่ของสถานศึกษา ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	n=183		ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
	μ	σ		
26. จัดทำแผนให้ครู-อาจารย์ติดตามและ กำกับแต่ละรายวิชา	4.46	0.65	เห็นด้วย	5
27. จัดอบรมแนะนำวิธีการและการจัด การศึกษาระบบทวิภาคีให้กับครู- อาจารย์ที่เกี่ยวข้องให้ได้รับข้อมูล อย่างต่อเนื่อง	4.50	0.59	เห็นด้วย	4
28. จัดส่งอำนาจความสะดวกให้ครู- อาจารย์ที่ทำหน้าที่ติดตามและกำกับ การฝึกอาชีพ	4.54	0.56	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3
29. ร่วมแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นของงาน ทวิภาคีกับผู้เกี่ยวข้อง	4.60	0.52	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
30. ติดตามรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบ การพัฒนาในปีต่อไป	4.57	0.53	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	2
เฉลี่ยรวม	4.53	0.48	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	

จากตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและลำดับที่ ของผู้บริหารต่อการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ ในด้านการเตรียมและ พัฒนาบุคลากร อยู่ระหว่าง 4.46 – 4.60 และมีค่าเฉลี่ยรวม 4.53 มีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วย อย่างยิ่ง และ เมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร ต่อหน้าที่ของสถานศึกษาในการจัดการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ ในด้านการเตรียมและพัฒนาบุคลากร เป็นรายชื่อ

มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง 4 ข้อ คือ ข้อ 29, 30, 28 และ ข้อ 27 ตามลำดับ ซึ่งมีข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง คือ ข้อ 29 ($\mu = 4.60$) ร่วมกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นของงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กับผู้ที่เกี่ยวข้อง รองลงมาคือข้อ 30 ($\mu = 4.57$) ติดตามรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการพัฒนาต่อไป ส่วนข้อที่เหลือ คือ ข้อ 26 มีระดับความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วย ($\mu = 4.46$) จัดทำแผนให้ครู-อาจารย์ติดตามและกำกับแต่ละรายวิชา

ตารางที่ 4.5 สรุปค่าเฉลี่ย ระดับความคิดเห็นค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและลำดับที่ ของผู้บริหารต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้

หน้าที่ของสถานศึกษา ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	n=183		ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
	μ	σ		
1. ด้านหลักสูตร	4.32	0.54	เห็นด้วย	3
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.37	0.42	เห็นด้วย	2
3. ด้านการเตรียมและพัฒนาบุคลากร	4.53	0.48	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
เฉลี่ยรวม	4.39	0.42	เห็นด้วย	

จากตารางที่ 4.5 สรุปค่าเฉลี่ย ระดับความคิดเห็นค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและลำดับที่ ของผู้บริหาร ต่อการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ใน 3 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการเตรียมและพัฒนาบุคลากร อยู่ระหว่าง 4.32 – 4.53 และมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.39 ในระดับความคิดเห็น เห็นด้วย และเมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร ต่อหน้าที่ของสถานศึกษาในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ ในรายด้านอยู่ในระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ด้านการเตรียมและพัฒนาบุคลากร ($\mu = 4.53$) ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอน ($\mu = 4.37$) และต่ำสุดด้านหลักสูตร ($\mu = 4.32$)

ตารางที่ 4.6 แสดงการเปรียบเทียบ ระดับความคิดเห็น ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผู้บริหาร ต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ จำแนกตามวุฒิ การศึกษา ด้านหลักสูตร

หน้าที่ของสถานศึกษา ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ปริญญาตรีและต่ำกว่าปริญญาตรี			สูงกว่าปริญญาตรี		
	n=145			n=38		
	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น
1.จัดการประชุมสัมมนาให้แก่ครู- อาจารย์และครูฝึกของสถานประ- กอบการเพื่อจัดทำแผนการเรียน ตลอดหลักสูตร	4.46	0.70	เห็นด้วย	4.76	0.43	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
2. จัดพิธีลงนามความร่วมมือกับ สถานประกอบการ ในการจัด อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	4.23	0.74	เห็นด้วย	4.39	0.92	เห็นด้วย
3. ร่วมกับสถานประกอบการจัดทำ แผนการเรียนตลอดหลักสูตร	4.34	0.79	เห็นด้วย	4.61	0.50	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
4. จัดเนื้อหาของวิชาที่เรียนตรงกับ ความสนใจของนักเรียนและภูมิ- ปัญญาท้องถิ่น	4.01	0.82	เห็นด้วย	4.03	0.88	เห็นด้วย
5. จัดเนื้อหารายวิชาที่เรียนให้เหมาะ สมกับระยะเวลาที่กำหนด	4.36	0.56	เห็นด้วย	4.55	0.55	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
เฉลี่ยรวม	4.28	0.56	เห็นด้วย	4.47	0.44	เห็นด้วย

จากตารางที่ 4.6 เปรียบเทียบ ระดับความคิดเห็นค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผู้บริหาร ของผู้บริหาร ต่อการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ ด้านหลักสูตร จำแนกตามระดับการศึกษา เป็น ปริญญาตรี และต่ำกว่าปริญญาตรีกลุ่มหนึ่ง จำนวน 145 คน และ สูงกว่าปริญญาตรีกลุ่มหนึ่ง จำนวน 38 คน ผลปรากฏว่า ผู้บริหารมีระดับการศึกษาปริญญาตรี

และต่ำกว่าปริญญาตรีกับผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้บริหารกลุ่มที่มีระดับการศึกษา ปริญญาตรีและต่ำกว่า กับกลุ่มผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกันในข้อ 1,3 และ 5 จัดการประชุมสัมมนาให้แก่ครู-อาจารย์และครูฝึกของสถานประกอบการเพื่อจัดทำแผนการเรียนตลอดหลักสูตร, ร่วมกับสถานประกอบการจัดทำแผนการเรียนตลอดหลักสูตร และจัดเนื้อหารายวิชาที่เรียนให้เหมาะสมกับระยะเวลาที่กำหนด โดยผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นระดับ เห็นด้วย ส่วนผู้บริหารที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีระดับความคิดเห็น เห็นด้วยอย่างยิ่ง และข้อที่เหลือผู้บริหารมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.7 แสดงการเปรียบเทียบ ระดับความคิดเห็น ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผู้บริหารต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน

หน้าที่ของสถานศึกษา ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ปริญญาตรีและต่ำกว่าปริญญาตรี			สูงกว่าปริญญาตรี		
	n=145			n=38		
	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น
6. มอบหมายให้หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกับหัวหน้าคณะหรือหัวหน้าแผนกวิชาที่เปิดสอนสำรวจความต้องการและความเหมาะสมของสถานประกอบการ	4.41	0.62	เห็นด้วย	4.45	0.69	เห็นด้วย
7. กำหนดขอบข่าย ความรับผิดชอบในการร่วมมือจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	4.36	0.59	เห็นด้วย	4.34	0.71	เห็นด้วย
8. ร่วมมือกับสถานประกอบการในการกำหนดจำนวนนักเรียน ครูฝึกให้มี ความเหมาะสม	4.50	0.54	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	4.55	0.55	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
9. รับขึ้นทะเบียนนักเรียนที่ผ่านการรับรองจากสถานประกอบการ	4.31	0.68	เห็นด้วย	4.37	0.67	เห็นด้วย
10. รับมอบตัวจากผู้ปกครองหลังจากการขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนแล้ว	4.26	0.64	เห็นด้วย	4.11	0.89	เห็นด้วย
11. รับลงทะเบียนรายวิชาตลอดหลักสูตร	4.03	0.82	เห็นด้วย	3.87	0.99	เห็นด้วย
12. จัดอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้คำแนะนำตลอดหลักสูตร	4.49	0.58	เห็นด้วย	4.61	0.55	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
13. จัดปฐมนิเทศให้แก่ นักเรียนและผู้ปกครองในเรื่องการเรียนระบบทวิภาคี	4.57	0.55	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	4.76	0.43	เห็นด้วย อย่างยิ่ง

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

หน้าที่ของสถานศึกษา ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ปริญญาตรีและต่ำกว่าปริญญาตรี			สูงกว่าปริญญาตรี		
	n=145			n=38		
	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น
14. จัดให้ผู้ควบคุมการฝึกครูฝึกได้พบ ปะกับผู้ปกครอง เพื่อร่วมกันดูแล พฤติกรรมและการเรียนของนักเรียน	4.48	0.67	เห็นด้วย	4.68	0.47	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
15. ให้ครู – อาจารย์ดำเนินการสอนให้ เป็นไปตามหลักสูตรที่วางไว้	4.36	0.61	เห็นด้วย	4.45	0.60	เห็นด้วย
16. จัดฝึกอบรมเพิ่มเติมให้แก่นักเรียน ตามความต้องการของสถานประกอบการ	4.12	0.73	เห็นด้วย	4.45	0.76	เห็นด้วย
17. จัดสอนเพิ่มเติมในรายวิชาที่สถาน ประกอบการไม่สามารถจัดสอนได้	4.20	0.77	เห็นด้วย	4.55	0.55	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
18. ประสานสถานประกอบการให้ มีการแลกเปลี่ยนสถานที่ฝึกอาชีพ ให้กับนักเรียน	4.06	0.91	เห็นด้วย	4.37	0.67	เห็นด้วย
19. วัดและประเมินผลการเรียนภาค ทฤษฎีในสถานศึกษาทุกภาคเรียน	4.40	0.58	เห็นด้วย	4.42	0.79	เห็นด้วย
20. เสนอรายชื่อครู-อาจารย์และคณะ ครูฝึกร่วมเป็นคณะกรรมการ ประเมินผลครั้งหลักสูตร และปลาย หลักสูตร	4.42	0.57	เห็นด้วย	4.45	0.69	เห็นด้วย

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

หน้าที่ของสถานศึกษา ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ปริญญาตรีและต่ำกว่าปริญญาตรี			สูงกว่าปริญญาตรี		
	n=145			n=38		
	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น
21. แจ้งผลการเรียนของนักเรียนให้ สถานประกอบการทราบทุกครั้งที่มี การประเมินผล	4.37	0.70	เห็นด้วย	4.71	0.46	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
22. จัดพิธีมอบประกาศนียบัตรวิชาชีพ และใบรับรองการผ่านงานแก่ผู้สำเร็จ การศึกษา	4.30	0.75	เห็นด้วย	4.58	0.64	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
23. จัดมอบป้ายประกาศความร่วมมือ และเกียรติคุณบัตรให้แก่สถาน ประกอบการที่ร่วมจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี	4.40	0.69	เห็นด้วย	4.45	0.80	เห็นด้วย
24. จัดการประชุมสัมมนาสถานประ กอบการ	4.42	0.367	เห็นด้วย	4.32	1.12	เห็นด้วย
25. ประเมินผลความร่วมมือในการจัด อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อวางแผน การพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคีต่อไป	4.44	0.58	เห็นด้วย	4.61	0.64	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
เฉลี่ยรวม	4.34	0.43	เห็นด้วย	4.45	0.39	เห็นด้วย

จากตารางที่ 4.7 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร ต่อการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษา ภาคใต้ ด้านการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามวุฒิการศึกษา เป็นปริญญาตรี และต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 145 คน และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 38 คน ผลปรากฏว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและต่ำกว่าปริญญาตรี และผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้บริหารทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ในระดับความคิดเห็น เห็นด้วยอย่างยิ่ง ใน ข้อ 8 และ 13 ร่วมมือกับสถานประกอบการในการกำหนดจำนวนนักเรียน ครูฝึก ให้มีความเหมาะสม และจัดปฐมนิเทศให้แก่นักเรียน และผู้ปกครองในเรื่องการเรียนระบบทวิภาคี และผู้บริหารมีความคิดเห็นแตกต่างกัน คือ กลุ่มที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและต่ำกว่า มีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วย แต่ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่งในข้อ 12,14,17,21 และ 22 ส่วนที่เหลือผู้บริหารทั้ง 2 กลุ่ม มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ที่ระดับความคิดเห็น เห็นด้วย

ตารางที่ 4.8 แสดงการเปรียบเทียบ ระดับความคิดเห็น ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผู้บริหารต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านการเตรียมและพัฒนาบุคลากร

หน้าที่ของสถานศึกษา ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ปริญญาตรีและต่ำกว่าปริญญาตรี			สูงกว่าปริญญาตรี		
	n=145			n=38		
	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น
26. จัดทำแผนให้ครู-อาจารย์ติดตามและ กำกับแต่ละรายวิชา	4.43	0.65	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	4.55	0.65	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
27. จัดอบรมแนะนำวิธีการและการจัด การศึกษาระบบทวิภาคีให้กับครู- อาจารย์ที่เกี่ยวข้องให้ได้รับข้อมูล อย่างต่อเนื่อง	4.49	0.58	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	4.53	0.65	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
28. จัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้ครู- อาจารย์ที่ทำหน้าที่ติดตามและ กำกับการฝึกอาชีพ	4.51	0.55	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	4.63	0.59	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
29. ร่วมแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ของงานทวิภาคีกับผู้เกี่ยวข้อง	4.57	0.54	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	4.71	0.46	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
30. ติดตามรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบ การพัฒนาในปีต่อไป	4.56	0.54	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	4.63	0.49	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
เฉลี่ยรวม	4.51	0.54	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	4.61	0.48	เห็นด้วย อย่างยิ่ง

จากตารางที่ 4.8 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็น ของผู้บริหาร ต่อการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ ด้านการเตรียมและพัฒนาบุคลากร จำแนกตามวุฒิการศึกษา เป็นปริญญาตรีและต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 145 คน และ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 38 คน ผลปรากฏว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและต่ำกว่าปริญญาตรี และผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้บริหารทั้ง 2 กลุ่ม มีระดับความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ในข้อ 28,29 และ 30 โดยผู้บริหารกลุ่มที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จะมีระดับความคิดเห็นเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและต่ำกว่า ส่วนที่เหลือ คือ ข้อ 26 และ 27 ผู้บริหารทั้ง 2 กลุ่ม มีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน คือ ผู้บริหารกลุ่มที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและต่ำกว่าปริญญาตรี จะมีระดับความคิดเห็น เห็นด้วย ส่วนกลุ่มที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ความคิดเห็น ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตารางที่ 4.9 สรุปการเปรียบเทียบ ระดับความคิดเห็น ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผู้บริหารต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ จำแนกตามวุฒิการศึกษา

หน้าที่ของสถานศึกษา ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ปริญญาตรีและต่ำกว่าปริญญาตรี			สูงกว่าปริญญาตรี		
	n=145			n=38		
	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านหลักสูตร	4.28	0.56	เห็นด้วย	4.47	0.44	เห็นด้วย
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.34	0.64	เห็นด้วย	4.45	0.39	เห็นด้วย
3. ด้านการเตรียมและพัฒนาบุคลากร	4.51	0.48	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	4.61	0.47	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
เฉลี่ยรวม	4.36	0.42	เห็นด้วย	4.48	0.38	เห็นด้วย

จากตารางที่ 4.9 สรุปการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็น ของผู้บริหาร ต่อการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ จำแนกตามวุฒิการศึกษา เป็น ปริญญาตรีและต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 145 คน และ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 38 คน ผลปรากฏว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและต่ำกว่าปริญญาตรี กับผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นที่ไปตามสมมติฐาน

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้บริหารทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ด้านการเตรียมและพัฒนาบุคลากร และมีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วย ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านหลักสูตร โดยผู้บริหารกลุ่มที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จะมีระดับความคิดเห็น เฉลี่ยสูงกว่าทุก ๆ ด้าน

ตารางที่ 4.10 แสดงการเปรียบเทียบ ระดับความคิดเห็น ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผู้บริหารต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ จำแนกตามประสบการณ์ในหน้าที่ ด้านหลักสูตร

หน้าที่ของสถานศึกษา ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	มากกว่า 5 ปี			ต่ำกว่า 5 ปี		
	n=136			n=47		
	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น
1. จัดการประชุมสัมมนาให้แก่ครู-อาจารย์ และครูฝึกของสถานประกอบการ เพื่อจัดทำแผนการเรียนตลอดหลักสูตร	4.49	0.69	เห็นด้วย	4.62	0.57	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
2. จัดพิธีลงนามความร่วมมือกับ สถานประกอบการ ในการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี	4.26	0.77	เห็นด้วย	4.28	0.83	เห็นด้วย
3. ร่วมกับสถานประกอบการจัดทำแผน การเรียนตลอดหลักสูตร	4.38	0.76	เห็นด้วย	4.47	0.69	เห็นด้วย
4. จัดเนื้อหาของวิชาที่เรียนตรงกับความสนใจ ของนักเรียนและภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.00	0.86	เห็นด้วย	4.06	0.76	เห็นด้วย
5. จัดเนื้อหารายวิชาที่เรียนให้เหมาะสมกับ ระยะเวลาที่กำหนด	4.40	0.54	เห็นด้วย	4.38	0.64	เห็นด้วย
เฉลี่ยรวม	4.30	0.56	เห็นด้วย	4.36	0.49	เห็นด้วย

จากตารางที่ 4.10 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็น ของผู้บริหาร ต่อการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ ด้านหลักสูตร จำแนกตามประสบการณ์ในหน้าที่ โดย จำแนกเป็น มีประสบการณ์ในหน้าที่ มากกว่า 5 ปี จำนวน 136 คน และต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 47 คน ผลปรากฏว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในหน้าที่มากกว่า 5 ปี และผู้บริหารที่มีประสบการณ์ใน หน้าที่ต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อ 1 จัดประชุมสัมมนาให้แก่ครู-อาจารย์ และครูฝึก ของสถานประกอบการ เพื่อจัดทำแผนการเรียนตลอดหลักสูตร ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในหน้าที่มากกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วย ($\mu = 4.49$) ส่วนผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในหน้าที่ต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\mu = 4.62$) ส่วนข้ออื่น ๆ ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในหน้าที่น้อยกว่า 5 ปี และมากกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยส่วนใหญ่ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในหน้าที่น้อยกว่า 5 ปี มีระดับความคิดเห็นเฉลี่ย (μ) มากกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในหน้าที่มากกว่า 5 ปี

ตารางที่ 4.11 แสดงการเปรียบเทียบ ระดับความคิดเห็น ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผู้บริหารต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ จำแนกตามประสบการณ์ในหน้าที่ ด้านการจัดการเรียนการสอน

หน้าที่ของสถานศึกษา ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	มากกว่า 5 ปี			ต่ำกว่า 5 ปี		
	n=136			n=47		
	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น
6.มอบหมายให้หัวหน้างานอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีร่วมกับหัวหน้าคณะ หรือหัวหน้าแผนกวิชาที่เปิดสอน สำรวจความต้องการและความ เหมาะสมของสถานประกอบการ	4.43	0.60	เห็นด้วย	4.36	0.70	เห็นด้วย
7. กำหนดขอบข่าย ความรับผิดชอบ ในการร่วมมือจัดอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคี	4.38	0.60	เห็นด้วย	4.28	0.65	เห็นด้วย
8.ร่วมมือกับสถานประกอบการในการ กำหนดจำนวนนักเรียน ครูฝึกให้มี ความเหมาะสม	4.52	0.53	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	4.49	0.59	เห็นด้วย
9. รับขึ้นทะเบียนนักเรียนที่ผ่านการ รับรองจากสถานประกอบการ	4.32	0.69	เห็นด้วย	4.34	0.67	เห็นด้วย
10. รับมอบตัวจากผู้ปกครองหลังจาก การขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนแล้ว	4.24	0.70	เห็นด้วย	4.17	0.70	เห็นด้วย
11. รับลงทะเบียนรายวิชาตลอด หลักสูตร	3.99	0.88	เห็นด้วย	4.00	0.81	เห็นด้วย
12. จัดอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้คำ แนะนำตลอดหลักสูตร	4.53	0.58	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	4.47	0.55	เห็นด้วย
13. จัดปฐมนิเทศให้แก่นักเรียนและ ผู้ปกครองในเรื่องการเรียนระบบ ทวิภาคี	4.62	0.63	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	4.60	0.54	เห็นด้วย อย่างยิ่ง

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

หน้าที่ของสถานศึกษา ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	มากกว่า 5 ปี			ต่ำกว่า 5 ปี		
	n=136			n=47		
	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น
14. จัดให้ผู้ควบคุมการฝึกครูฝึกได้พบ ปะกับผู้ปกครอง เพื่อร่วมกันดูแล พฤติกรรมและการเรียนของนักเรียน	4.52	0.66	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	4.51	0.59	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
15. ให้ครู – อาจารย์ดำเนินการสอนให้ เป็นไปตามหลักสูตรที่วางไว้	4.38	0.60	เห็นด้วย	4.38	0.64	เห็นด้วย
16. จัดฝึกอบรมเพิ่มเติมให้แก่นักเรียน ตามความต้องการของสถาน ประกอบการ	4.20	0.77	เห็นด้วย	4.17	0.70	เห็นด้วย
17. จัดสอนเพิ่มเติมในรายวิชาที่สถาน ประกอบการไม่สามารถจัดสอนได้	4.27	0.76	เห็นด้วย	4.28	0.68	เห็นด้วย
18. ประสานสถานประกอบการให้ มีการแลกเปลี่ยนสถานที่ฝึกอาชีพ ให้กับนักเรียน	4.13	0.89	เห็นด้วย	4.13	0.82	เห็นด้วย
19. วัดและประเมินผลการเรียนภาค ทฤษฎีในสถานศึกษาทุกภาคเรียน	4.40	0.61	เห็นด้วย	4.40	0.68	เห็นด้วย
20. เสนอรายชื่อครู-อาจารย์และ คณะครูฝึก่วมเป็นคณะกรรมการ ประเมินผลครึ่งหลักสูตร และ ปลายหลักสูตร	4.44	0.59	เห็นด้วย	4.38	0.61	เห็นด้วย
21. แข่งผลการเรียนของนักเรียนให้ สถานประกอบการทราบทุกครั้งที่มี การประเมินผล	4.39	0.71	เห็นด้วย	4.57	0.50	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
22. จัดพิธีมอบประกาศนียบัตรวิชาชีพ และใบรับรองการผ่านงานแก่ผู้ สำเร็จการศึกษา	4.34	0.76	เห็นด้วย	4.40	0.65	เห็นด้วย

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

หน้าที่ของสถานศึกษา ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	มากกว่า 5 ปี			ต่ำกว่า 5 ปี		
	n=136			n=47		
	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น
23. จัดมอบป้ายประกาศความร่วมมือ และเกียรติคุณบัตรให้แก่สถาน ประกอบการที่ร่วมจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี	4.39	0.71	เห็นด้วย	4.47	0.72	เห็นด้วย
24. จัดการประชุมสัมมนาสถาน ประกอบการ	4.38	0.81	เห็นด้วย	4.47	0.72	เห็นด้วย
25. ประเมินผลความร่วมมือในการจัด อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อ วางแผนการพัฒนาการจัดการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีปีต่อไป	4.51	0.58	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	4.38	0.61	เห็นด้วย
เฉลี่ยรวม	4.37	0.44	เห็นด้วย	4.36	0.37	เห็นด้วย

จากตารางที่ 4.11 เปรียบเทียบ ระดับความคิดเห็น ของผู้บริหาร ต่อการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยจำแนกตามประสบการณ์ ในหน้าที่ แบ่งเป็น มีประสบการณ์ในหน้าที่มากกว่า 5 ปี จำนวน 136-คน และมีประสบการณ์ใน หน้าที่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 47 คน ผลปรากฏว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในหน้าที่มากกว่า 5 ปี และ ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในหน้าที่ต่ำกว่า 5 ปี มีทัศนคติเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตาม สมมติฐาน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในหน้าที่มากกว่า 5 ปี และต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ในระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ในข้อ 13 จัดปฐมนิเทศให้แก่ นักเรียนและผู้ปกครองในเรื่องการเรียนระบบทวิภาคี และข้อ 14 จัดให้ผู้ควบคุมการฝึก ครูฝึก ได้พบปะกับ ผู้ปกครองเพื่อร่วมกันดูแลพฤติกรรมและการเรียนของนักเรียน โดยผู้บริหารที่มีประสบการณ์ ในหน้าที่มากกว่า 5 ปี มีระดับความคิดเห็นเฉลี่ยมากกว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในหน้าที่ต่ำกว่า 5 ปี และผู้บริหารมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ในข้อ 8,12 และ 25 โดยผู้บริหารที่มีประสบการณ์ใน หน้าที่มากกว่า 5 ปี มีระดับความคิดเห็น เห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในหน้าที่

ต่ำกว่า 5 ปี มีระดับความคิดเห็น เห็นด้วยส่วนข้อที่เหลือผู้บริหารทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน คือ เห็นด้วย

ตารางที่ 4.12 แสดงการเปรียบเทียบ ระดับความคิดเห็น ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผู้บริหารต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ จำแนกตามประสบการณ์ในหน้าที่ ด้านการเตรียมและพัฒนาบุคลากร

หน้าที่ของสถานศึกษา ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	มากกว่า 5 ปี			ต่ำกว่า 5 ปี		
	n=136			n=47		
	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น
26. จัดทำแผนให้ครู-อาจารย์ติดตาม และกำกับแต่ละรายวิชา	4.46	0.65	เห็นด้วย	4.47	0.65	เห็นด้วย
27. จัดอบรมแนะนำวิธีการและการจัดการ ศึกษาระบบทวิภาคีให้กับครู- อาจารย์ที่เกี่ยวข้องให้ได้รับข้อมูล อย่างต่อเนื่อง	4.53	0.57	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	4.40	0.65	เห็นด้วย
28. จัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้ อาจารย์ที่ทำหน้าที่ติดตามและ กำกับการฝึกอาชีพ	4.57	0.57	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	4.45	0.54	เห็นด้วย
29. ร่วมแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ของงานทวิภาคีกับผู้เกี่ยวข้อง	4.63	0.53	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	4.51	0.51	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
30. ติดตามรวบรวมข้อมูลเพื่อ ประกอบการพัฒนาในปีต่อไป	4.60	0.52	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	4.51	0.55	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
เฉลี่ยรวม	4.55	0.49	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	4.47	0.46	เห็นด้วย

จากตารางที่ 4.12 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็น ของผู้บริหาร ต่อการจัดการอาชีวศึกษา
ระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ ด้านการเตรียมและพัฒนาบุคลากร จำแนกตามประสบการณ์
ในหน้าที่ โดยจำแนกเป็น มีประสบการณ์ในหน้าที่มากกว่า 5 ปี จำนวน 136 คน และมี

ประสบการณ์ในหน้าที่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 47 คน ผลปรากฏว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในหน้าที่มากกว่า 5 ปี และผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในหน้าที่ต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็น แตกต่างกันไป ตามสมมุติฐาน คือ ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในหน้าที่มากกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\mu = 4.55$) และผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในหน้าที่ต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วย ($\mu = 4.47$)

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้บริหารทั้ง 2 กลุ่ม มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ในระดับความคิดเห็น เห็นด้วยอย่างยิ่ง ในข้อ 29 และ 30 คือร่วมแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นของงานทวิภาคีกับผู้เกี่ยวข้อง และติดตามรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการพัฒนาในปีต่อไป และมีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วยเหมือนกัน ในข้อ 26 จัดทำแผนให้ครู-อาจารย์ติดตามและกำกับแต่ละรายวิชา ส่วนที่เหลือมีความคิดเห็นแตกต่างกัน คือ ผู้บริหารกลุ่มที่มีประสบการณ์ในหน้าที่มากกว่า 5 ปี มีความคิดเห็น ในระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่วนกลุ่มผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในหน้าที่ต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วย

ตารางที่ 4.13 สรุปการเปรียบเทียบ ระดับความคิดเห็น ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผู้บริหารต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ จำแนกตามประสบการณ์ในหน้าที่

หน้าที่ของสถานศึกษา ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	มากกว่า 5 ปี			ต่ำกว่า 5 ปี		
	n=136			n=47		
	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านหลักสูตร	4.30	0.56	เห็นด้วย	4.36	0.49	เห็นด้วย
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.37	0.44	เห็นด้วย	4.36	0.37	เห็นด้วย
3. ด้านการเตรียมและพัฒนา บุคลากร	4.35	0.49	เห็นด้วย	4.47	0.46	เห็นด้วย
เฉลี่ยรวม	4.39	0.43	เห็นด้วย	4.38	0.38	เห็นด้วย

จากตารางที่ 4.13 เปรียบเทียบสรุป ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร ต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ จำแนกตามประสบการณ์ในหน้าที่ โดยจำแนกเป็นผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในหน้าที่มากกว่า 5 ปี จำนวน 136 คน และผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในหน้าที่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 47 คน ผลปรากฏว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในหน้าที่มากกว่า 5 ปี กับผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในหน้าที่ต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน เมื่อพิจารณารายด้าน แล้วพบว่า มีความเห็น ไม่แตกต่างกัน ในระดับความคิดเห็น เห็นด้วยทุกด้าน

ตารางที่ 4.14 แสดงการเปรียบเทียบ ระดับความคิดเห็น ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของ ผู้บริหารต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ จำนวน 6 ตามบทบาทหน้าที่ปัจจุบัน ด้านหลักสูตร

หน้าที่ของสถานศึกษา ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ผู้อำนวยการ/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ			หัวหน้าคณะ/แผนก/งานทวิภาคี		
	n=85			n=98		
	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น
1.จัดการประชุมสัมมนาให้แก่ครู- อาจารย์และครูฝึกของสถานประ กอบการเพื่อจัดทำแผนการเรียน ตลอดหลักสูตร.....	4.53	0.59	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	4.51	0.72	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
2. จัดพิธีลงนามความร่วมมือกับ สถานประกอบการ ในการจัด อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี.....	4.20	0.78	เห็นด้วย	4.32	0.78	เห็นด้วย
3.ร่วมกับสถานประกอบการจัดทำ แผนการเรียนตลอดหลักสูตร.....	4.36	0.61	เห็นด้วย	4.43	0.84	เห็นด้วย
4.จัดเนื้อหาของวิชาที่เรียนตรงกับ ความสนใจของนักเรียนและภูมิ- ปัญญาท้องถิ่น.....	3.93	0.78	เห็นด้วย	4.09	0.87	เห็นด้วย
5.จัดเนื้อหาวิชาที่เรียนให้เหมาะ สมกับระยะเวลาที่กำหนด.....	4.34	0.59	เห็นด้วย	4.45	0.54	เห็นด้วย
เฉลี่ยรวม	4.27	0.49	เห็นด้วย	4.36	0.58	เห็นด้วย

จากตารางที่ 4.14 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็น ของผู้บริหารต่อการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ ด้านหลักสูตร จำนวนตามบทบาทหน้าที่ในปัจจุบัน โดย จำนวนเป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ จำนวน 85 คน หัวหน้าคณะวิชา,หัวหน้าแผนกวิชา, หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จำนวน 98 คน ผลปรากฏว่า ผู้บริหารที่เป็นผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ กับ ผู้บริหารที่เป็นหัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าแผนกวิชา หัวหน้างานอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้บริหารกลุ่มผู้อำนวยการ และผู้ช่วยผู้อำนวยการ กับกลุ่มหัวหน้าคณะวิชา/หัวหน้าแผนกวิชา/หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในระดับความคิดเห็น เห็นด้วยอย่างยิ่ง ในข้อ 1 จัดการประชุมสัมมนาให้แก่ครู-อาจารย์และครูฝึกของสถานประกอบการ เพื่อจัดทำแผนการเรียนตลอดหลักสูตร นอกจากนี้ ผู้บริหารทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในระดับความคิดเห็น เห็นด้วยทุกข้อ

ตารางที่ 4.15 แสดงการเปรียบเทียบ ระดับความคิดเห็น ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของ ผู้บริหารต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ จำแนก ตามบทบาทหน้าที่ปัจจุบัน ด้านการจัดการเรียนการสอน

หน้าที่ของสถานศึกษา ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ผู้อำนวยการ/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ			หัวหน้าคณะ/แผนก/งานทวิภาคี		
	n=85			n=98		
	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น
6.มอบหมายให้หัวหน้างานอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีร่วมกับหัวหน้าคณะหรือ หัวหน้าแผนกวิชาที่เปิดสอนสำรวจ ความต้องการและความเหมาะสมของ สถานประกอบการ	4.33	0.62	เห็นด้วย	4.49	0.63	เห็นด้วย
7.กำหนดขอบข่าย ความรับผิดชอบ ในการร่วมมือจัดอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคี	4.25	0.65	เห็นด้วย	4.45	0.56	เห็นด้วย
8.ร่วมมือกับสถานประกอบการในการ กำหนดจำนวนนักเรียน ครูฝึกให้มี ความเหมาะสม	4.47	0.59	เห็นด้วย	4.55	0.50	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
9.รับขึ้นทะเบียนนักเรียนที่ผ่านการ รับรองจากสถานประกอบการ	4.21	0.64	เห็นด้วย	4.42	0.70	เห็นด้วย
10.รับมอบตัวจากผู้ปกครองหลังจาก การขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนแล้ว	4.09	0.75	เห็นด้วย	4.34	0.64	เห็นด้วย
11.รับลงทะเบียนรายวิชาตลอดหลัก สูตร	3.87	0.86	เห็นด้วย	4.10	0.86	เห็นด้วย
12.จัดอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้คำแนะนำ ตลอดหลักสูตร	4.51	0.59	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	4.52	0.56	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
13.จัดปฐมนิเทศให้แก่นักเรียนและผู้- ปกครองในเรื่องการเรียนระบบทวิ ภาคี	4.61	0.56	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	4.61	0.51	เห็นด้วย อย่างยิ่ง

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

หน้าที่ของสถานศึกษา ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ผู้อำนวยการ/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ			หัวหน้าคณะ/แผนก/งานทวิภาคี		
	n=85			n=98		
	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น
14.จัดให้ผู้ควบคุมการฝึกครูฝึกได้พบปะกับผู้ปกครอง เพื่อร่วมกันดูแลพฤติกรรมและการเรียนของนักเรียน	4.53	0.61	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	4.51	0.66	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
15.ให้ครู – อาจารย์ดำเนินการสอนให้ เป็นไปตามหลักสูตรที่วางไว้	4.36	0.61	เห็นด้วย	4.39	0.60	เห็นด้วย
16.จัดฝึกอบรมเพิ่มเติมให้แก่นักเรียน ตามความต้องการของสถาน ประกอบการ	4.21	0.79	เห็นด้วย	4.17	0.72	เห็นด้วย
17.จัดสอนเพิ่มเติมในรายวิชาที่สถาน ประกอบการไม่สามารถจัดสอนได้	4.31	0.82	เห็นด้วย	4.24	0.67	เห็นด้วย
18.ประสานสถานประกอบการให้มี การแลกเปลี่ยนสถานที่ฝึกอาชีพให้ กับนักเรียน	4.08	0.89	เห็นด้วย	4.16	0.86	เห็นด้วย
19.วัดและประเมินผลการเรียนภาค ทฤษฎีในสถานศึกษาทุกภาคเรียน	4.35	0.72	เห็นด้วย	4.45	0.54	เห็นด้วย
20.เสนอรายชื่อครู-อาจารย์และคณะ ครูฝึก ร่วมเป็นคณะกรรมการ ประเมินผลครั้งหลักสูตร และปลาย หลักสูตร	4.40	0.60	เห็นด้วย	4.45	0.59	เห็นด้วย

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

หน้าที่ของสถานศึกษา ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ผู้อำนวยการ/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ			หัวหน้าคณะ/แผนกงานทวิภาคี		
	n=85			n=98		
	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น
21.แจ้งผลการเรียนของนักเรียนให้ สถานประกอบการทราบทุกครั้งที่มี การประเมินผล	4.53	0.55	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	4.36	0.75	เห็นด้วย
22.จัดพิธีมอบประกาศนียบัตรวิชาชีพ และใบรับรองการผ่านงานแก่ผู้สำเร็จ การศึกษา	4.41	0.64	เห็นด้วย	4.31	0.80	เห็นด้วย
23. จัดมอบป้ายประกาศความร่วมมือ และเกียรติคุณบัตรให้แก่สถานประกอบ การที่ร่วมจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	4.35	0.75	เห็นด้วย	4.46	0.68	เห็นด้วย
24. จัดการประชุมสัมมนาสถาน ประกอบการ	4.31	0.87	เห็นด้วย	4.48	0.69	เห็นด้วย
25. ประเมินผลความร่วมมือในการจัด อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อวาง พัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคีต่อไป	4.48	0.59	เห็นด้วย	4.47	0.60	เห็นด้วย
เฉลี่ยรวม	4.33	0.41	เห็นด้วย	4.39	0.44	เห็นด้วย

จากตารางที่ 4.15 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็น ของผู้บริหาร ต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ ด้านการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามบทบาทหน้าที่ ปัจจุบัน โดยจำแนกเป็น ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ จำนวน 85 คน และ หัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าแผนกวิชา หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จำนวน 98 คน ผลปรากฏว่า ผู้บริหารที่เป็น ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ กับ ผู้บริหารกลุ่มหัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าแผนกวิชา หัวหน้างาน

อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้บริหารกลุ่มผู้อำนวยการและผู้ช่วยผู้อำนวยการ กับกลุ่มหัวหน้าคณะวิชา/หัวหน้าแผนกวิชา/หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ในระดับความคิดเห็น เห็นด้วยอย่างยิ่ง ในข้อ 12,13 และ 14 จัดอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้คำแนะนำตลอดหลักสูตร จัดปฐมนิเทศให้แก่นักเรียนและผู้ปกครอง ในเรื่องการเรียนระบบทวิภาคี ตามลำดับ และผู้บริหารมีความคิดเห็นต่างกัน โดยกลุ่มผู้อำนวยการและผู้ช่วยผู้อำนวยการ มีความคิดเห็น เห็นด้วย ส่วนหัวหน้าคณะวิชา/หัวหน้าแผนกวิชา/หัวหน้าอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีความคิดเห็น เห็นด้วยอย่างยิ่ง ในข้อ 8 ร่วมมือกับสถานประกอบการในการกำหนดจำนวนนักเรียน ครูฝึกให้มีความเหมาะสม ส่วนที่เหลือผู้บริหารทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ในระดับ เห็นด้วย

ตารางที่ 4.16 แสดงการเปรียบเทียบ ระดับความคิดเห็น ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผู้บริหารต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ จำแนกตามบทบาทหน้าที่ปัจจุบัน ด้านการเตรียมและพัฒนาบุคลากร

หน้าที่ของสถานศึกษา ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ผู้อำนวยการ/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ			หัวหน้าคณะ/แผนก/งานทวิภาค		
	n=85			n=98		
	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น
26.จัดทำแผนให้ครู-อาจารย์ติดตามและ กำกับแต่ละรายวิชา	4.41	0.68	เห็นด้วย	4.50	0.63	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
27.จัดอบรมแนะนำวิธีการและการจัด การศึกษาระบบทวิภาคีให้กับครู- อาจารย์ที่เกี่ยวข้องให้ได้รับข้อมูลอย่าง ต่อเนื่อง	4.45	0.66	เห็นด้วย	4.54	0.52	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
28.จัดตั้งอำนาจความสะดวกให้ครู- อาจารย์ที่ทำหน้าที่ติดตามและกำกับการ ฝึกอาชีพ	4.44	0.61	เห็นด้วย	4.62	0.51	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
29.ร่วมแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นของ งานทวิภาคีกับผู้เกี่ยวข้อง	4.59	0.52	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	4.60	0.53	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
30.ติดตามรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบ การพัฒนาในปีต่อไป	4.54	0.57	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	4.60	0.49	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
เฉลี่ยรวม	4.48	0.50	เห็นด้วย	4.57	0.46	เห็นด้วย อย่างยิ่ง

จากตารางที่ 4.16 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็น ของผู้บริหาร ต่อการจัดการอาชีวศึกษา
ระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ จำแนกตามบทบาทหน้าที่ปัจจุบัน โดยจำแนกเป็น ผู้อำนวยการ
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ จำนวน 85 คน และ หัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าแผนกวิชา หัวหน้างานอาชีวศึกษา
ระบบทวิภาคี จำนวน 98 คน ผลปรากฏว่า ผู้บริหารที่เป็นผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ กับ
ผู้บริหารที่เป็นหัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าแผนกวิชา หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีความคิด
เห็นแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานโดยผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ มีความคิดเห็นในระดับ

เห็นด้วย ($\mu = 4.48$) ส่วนหัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าแผนกวิชา หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\mu = 4.57$)

เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ผู้บริหารทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ในระดับความคิดเห็น เห็นด้วยอย่างยิ่ง ในข้อ 29 และ 30 ร่วมกันแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นของงานทวิภาคีกับผู้เกี่ยวข้อง ติดตามรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการพัฒนาต่อไป โดยผู้บริหารกลุ่มหัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าแผนกวิชา หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีระดับความคิดเห็นเฉลี่ยสูงกว่า กลุ่มผู้บริหารกลุ่มผู้อำนวยการและผู้ช่วยผู้อำนวยการ และผู้บริหารมีความคิดเห็นแตกต่างกันในข้อ 20, 27 และ 28 โดยผู้บริหารกลุ่มผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ มีความคิดเห็น เห็นด้วย ส่วนกลุ่มหัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าแผนกวิชา หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีความคิดเห็น เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตารางที่ 4.17 สรุปการเปรียบเทียบ ระดับความคิดเห็น ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของ ผู้บริหารต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ จำแนก ตามบทบาทหน้าที่ปัจจุบัน

หน้าที่ของสถานศึกษา ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ผู้อำนวยการ/ผู้ช่วยผู้อำนวยการ			หัวหน้าคณะ/แผนก/งานทวิภาคี		
	n=85			n=98		
	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น	μ	σ	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านหลักสูตร	4.27	0.49	เห็นด้วย	4.36	0.58	เห็นด้วย
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.33	0.41	เห็นด้วย	4.39	0.44	เห็นด้วย
3. ด้านการเตรียมและพัฒนาบุคลากร	4.48	0.50	เห็นด้วย	4.57	0.46	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
เฉลี่ยรวม	4.35	0.40	เห็นด้วย	4.42	0.43	เห็นด้วย

จากตารางที่ 4.17 สรุปเปรียบเทียบระดับความคิดเห็น ของผู้บริหาร ต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ จำแนกตามบทบาทหน้าที่ในปัจจุบัน โดยจำแนกเป็นผู้บริหารกลุ่ม ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ จำนวน 85 คน กับผู้บริหารกลุ่มหัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าแผนกวิชา หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จำนวน 98 คน ผลปรากฏว่า ผู้บริหารกลุ่มผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ กับผู้บริหารกลุ่ม หัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าแผนกวิชา หัวหน้างานอาชีวศึกษาทวิภาคี มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกันซึ่ง ไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้บริหารทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นแตกต่างกัน ในด้านการเตรียมและพัฒนาบุคลากร โดยผู้บริหารกลุ่มผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ มีความคิดเห็น เห็นด้วย ส่วนผู้บริหารกลุ่มหัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าแผนกวิชา หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีระดับความคิดเห็น เห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่วนด้านอื่น ๆ ผู้บริหารมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ที่ระดับความคิดเห็น เห็นด้วย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

เนื้อหาของบทนี้ จะเป็นการสรุปผลของการวิจัย เรื่อง การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ โดยมุ่งศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ต่อภาระหน้าที่ของสถานศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 เพื่อนำผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาวิธีการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้สอดคล้องกับความต้องการ ทั้งของสถานศึกษาและสถานประกอบการ โดยเนื้อหาของบทนี้ จะกล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้ได้ข้อสรุปของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ในกลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิคที่มีต่อหน้าที่ของสถานศึกษาในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 ใน 3 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านการเตรียมและพัฒนาบุคลากร
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิคที่มีต่อหน้าที่ของสถานศึกษาในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีภายใต้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2538 จำแนกตามวุฒิการศึกษา, ประสบการณ์ในหน้าที่และบทบาทหน้าที่ในปัจจุบัน

5.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1. การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ กลุ่มประชากรที่ศึกษาได้แก่ ผู้บริหารวิทยาลัยเทคนิค กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ จำนวน 183 คน โดยแบ่งเป็น ผู้อำนวยการ 19 คน ผู้ช่วยผู้อำนวยการ 66 คน หัวหน้าคณะวิชาที่เปิดสอนระบบทวิภาคี 42 คน หัวหน้าแผนกวิชาที่เปิดสอนทวิภาคี 42 คน และหัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 14 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัย แบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ ต่อหน้าที่ของ

สถานศึกษา ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ใน 3 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร 5 ข้อ ด้านการจัดการเรียนการสอน 20 ข้อ และด้านการเตรียมและพัฒนาบุคลากร 5 ข้อ ก่อนนำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหารวิทยาลัยสารพัดช่างพัทลุง 6 คน วิทยาลัยสารพัดช่างตรัง 6 คน วิทยาลัยการอาชีพตรัง 6 คน วิทยาลัยการอาชีพนครศรีธรรมราช 6 คน วิทยาลัยการอาชีพ หลวงประธารราษฎร์นิก 6 คน รวม 30 คน แล้วนำแบบสอบถามไปดำเนินการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นด้วยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach Alpha ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบ สอบถามตอนที่ 2 ที่ระดับ 0.96

3. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำหนังสือจาก บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อขออนุญาตผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิค กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ จำนวน 19 สถานศึกษา แบบสอบถาม 183 ฉบับ ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามและรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามคืน 183 ฉบับ (100%) เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมด

4. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และส่วนที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ด้วยจำนวนและร้อยละ ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้บริหารต่อหน้าที่ของสถานศึกษา ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้วยค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อ และรายด้านด้วยโปรแกรม SPSS/PC⁺ For Windows Version 7.5

5.3 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารกลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่ผู้บริหารเป็นเพศชาย จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 92.7 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 54.6 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 78.1 มีประสบการณ์ในหน้าที่อยู่ระหว่าง 16-20 ปี จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 33.9 และมีบทบาทหน้าที่ที่ปัจจุบันเป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการ จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 36.1

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหาร กองวิทยาลัยเทคนิค กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ ต่อหน้าที่ของสถานศึกษาในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

จากการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร กองวิทยาลัยเทคนิค กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ ต่อหน้าที่ของสถานศึกษาในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ภายได้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการ

เตรียมและพัฒนาบุคลากรพบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ เห็นด้วย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารต่อหน้าที่ของสถานศึกษา ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านการเตรียมและพัฒนาบุคลากร มีระดับความคิดเห็น เห็นด้วยอย่างยิ่ง เป็นลำดับที่ 1 ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านหลักสูตร ผู้บริหารมีระดับความคิดเห็น เห็นด้วย เป็นลำดับที่ 2 และ 3 ตามลำดับ

2.1 เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้บริหารในด้านหลักสูตร พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อหน้าที่ของสถานศึกษาในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในด้านหลักสูตร ในระดับความคิดเห็น เห็นด้วย และมีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง กับข้อการจัดการประชุมสัมมนาให้แก่ครู-อาจารย์และครูฝึก ของสถานศึกษาเพื่อจัดทำแผนการเรียนตลอดหลักสูตร ส่วนข้ออื่น ๆ ผู้บริหารมีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วย

2.2 เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้บริหารในการจัดการเรียนการสอน พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อหน้าที่ของสถานศึกษาในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในด้านการจัดการเรียนการสอน ในระดับความคิดเห็น เห็นด้วย โดยผู้บริหารมีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่งกับ ข้อ 13. จัดปฐมนิเทศให้แก่นักเรียนและผู้ปกครองในเรื่องการเรียนระบบทวิภาคี และ ข้อ 14. จัดให้ผู้ควบคุมการฝึก ครูฝึก ได้พบปะกับผู้ปกครอง เพื่อร่วมกันดูแลพฤติกรรมและการเรียนของนักเรียน ข้อ 8 ร่วมมือกับสถานประกอบการในการกำหนดจำนวนนักเรียน ครูฝึก ให้มีความเหมาะสม และ ข้อ 12 จัดอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้คำแนะนำตลอดหลักสูตร นอกจากนี้ ผู้บริหารมีระดับความคิดเห็น เห็นด้วยทุกข้อ

2.3 เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้บริหารในการเตรียมและพัฒนาบุคลากร พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อหน้าที่ของสถานศึกษาในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในด้านการเตรียมและพัฒนาบุคลากร ในระดับความคิดเห็น เห็นด้วยอย่างยิ่งโดยผู้บริหารมีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่งกับ กับข้อ 29. ร่วมกันแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นของงานทวิภาคี กับผู้เกี่ยวข้อง ข้อ 30. ติดตาม รวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการพัฒนาในปีต่อไป ข้อ 28. จัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้ครู-อาจารย์ที่ทำหน้าที่ติดตามและกำกับการฝึกอาชีพ และ ข้อ 27. จัดอบรมแนะนำวิธีการและการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีให้คณาจารย์ ที่เกี่ยวข้องให้ได้รับข้อมูลอย่างต่อเนื่อง และมีความคิดเห็น เห็นด้วย ข้อ 26. จัดทำแผนให้ครู-อาจารย์ติดตามและกำกับแต่ละรายวิชา

5.4 อภิปรายผล

ผลของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะอภิปรายผลในระดับสำคัญ ๆ ที่ได้จากการศึกษา ความคิดเห็นของผู้บริหาร กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.4.1 ความคิดเป็นของผู้บริหาร กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ ที่มีต่อหน้าที่ของสถานศึกษาในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 ในด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการเตรียมและพัฒนาบุคลากร

ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อหน้าที่ของสถานศึกษา ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี อยู่ในระดับเห็นด้วย เนื่องจากแนวการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในส่วนหน้าที่ของสถานศึกษา ถือเป็นแผนนโยบายในการบริหารของผู้บริหาร จรูญ ชูลาภ (2542 : 19) กล่าวในการประชุมสัมมนาผู้บริหารสถานศึกษา ประจำปีการศึกษา 2543 ว่า การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นทิศทางอาชีวศึกษาใหม่ เพื่อผลิตแรงงานที่มีคุณภาพสู่ตลาดแรงงาน และสร้างงานในระหว่างเรียน และผลการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายดังนี้

5.4.1.1 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มภาคใต้ ที่มีต่อหน้าที่ของสถานศึกษาในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านการเตรียมและพัฒนาบุคลากร เป็นด้านที่ผู้บริหารให้ความสำคัญเป็นลำดับที่ 1 ซึ่งให้เห็นว่า ขณะนี้ปัญหาที่ผู้บริหารกำลังประสบอยู่คือการขาดแคลนกำลังคนที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อสนองนโยบายในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ให้บรรลุเป้าหมาย และที่สำคัญคือจากการสรุปรายงานผลการติดตามการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2538 ระบบทวิภาคีของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา (2540 : 7) สรุปปัญหาอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ในระยะแรก ๆ ของการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรยังไม่มีชัดเจน ทำให้การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีปัญหาในระดับมาก แต่เมื่อมาถึงสภาพปัจจุบัน หลักสูตรมิใช่ปัญหาสำคัญในการจัดการอีกต่อไป เพราะได้สร้างความเข้าใจอย่างชัดเจนคือ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องมีความเข้าใจดี ระบบทวิภาคีเป็นเพียงการจัดการเรียนการสอน และเมื่อหลักสูตรมีความชัดเจนขึ้น ปัญหาเรื่องหลักสูตรจึงหมดไป แต่สิ่งที่น่าสนใจที่ตามมา คือ การเตรียมและพัฒนาบุคลากรเพื่อการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี การเตรียมและพัฒนาบุคลากรจึงเป็นความจำเป็นและผู้บริหารมีความคิดเห็นตรงกันเป็นลำดับที่ 1 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ว่าที่ ร.ต. มงคล วงศ์อนุ (2540 : 115) ที่ศึกษาเรื่องการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่พบว่า นักเรียนมีความเห็นว่า ความรู้ความสามารถของครูฝึก มีปัญหาอยู่ในระดับ มาก อาจเกิดจากเหตุผลสำคัญ 4 ประการคือ 1) สถานประกอบการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในสาขาวิชานั้น ๆ 2) หรือบุคลากรในสถานประกอบการที่ทำหน้าที่ครูฝึก มีความรู้ ความสามารถแต่ไม่มีทักษะที่ดีในการถ่ายทอดให้เกิดการ

เรียนรู้และเข้าใจ 3) ครูฝึกมีภาระกิจและงานประจำมากเกินไป จึงไม่มีเวลาพอจะให้ความรู้แก่นักเรียน 4) ครูฝึกขาดขวัญและกำลังใจ เพราะสถานประกอบการเพิ่มภาระหน้าที่ในการทำหน้าที่ครูฝึก แต่ไม่เพิ่มรายได้ตอบแทน และอำนาจ นาคทัต (2540 : 85) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคระยอง ที่พบว่า การพัฒนาบุคลากร ได้แก่ครู-อาจารย์ของสถานศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี และมีความรู้ความสามารถด้านวิชาการ มีทักษะทางอาชีพ ความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย ค่านิยมที่ดี ก่อให้เกิดผลดีโดยตรงและผลดีต่อเนื่อง บุคลากรมีการอุทิศเวลา เพื่อการสอนมากขึ้น มีความขยัน และรับผิดชอบต่องานด้านการสอนและมีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอนจากการเข้ารับการฝึกอบรม สัมมนา หรือประชุมทางวิชาการ ไปศึกษาต่อและการไปศึกษาดูงาน

ในการวิจัยครั้งนี้พบว่า รายละเอียดในการเตรียมบุคลากร ผู้บริหารมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง คือเป็นลำดับที่ 1 กับการร่วมแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นของงานทวิภาคีกับผู้เกี่ยวข้อง เนื่องจากว่า งานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นงานใหม่สำหรับกรมอาชีวศึกษา หน่วยงานย่อมมีปัญหาในการบริหารและจัดการ ซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารที่จะบริหารงานในสถานศึกษาสอดคล้องกับ จรูญ ชูลาก (2542 : 2) กล่าวในการประชุมสัมมนาผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรม อาชีวศึกษา ประจำปีการศึกษา 2543 ว่า ในสถานศึกษาผู้อำนวยการเป็นผู้มีอำนาจมากที่สุด มากทั้งในช่วงที่ท่านนั่งทำงานอยู่วิทยาลัย มากโดยกฎระเบียบ กฎหมาย ในขณะที่ท่านไม่ได้อยู่วิทยาลัย ซึ่งหมายความว่า ตลอดเวลาที่ท่านเป็นผู้ดำเนินการ ฉะนั้น เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในเรื่องเกี่ยวข้องกับงานทวิภาคี ผู้บริหารจะต้องใช้หลักการบริหารและร่วมแก้ปัญหาเหล่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มยุรา ศรีพงษ์วิวัฒน์ (2541 : 131) ซึ่งวิจัยเรื่องการศึกษาปัญหาในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 ประเภทช่างอุตสาหกรรม ในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า บุคลากรที่รับผิดชอบในการประสานงานมีภาระมากไม่สามารถจะไปประสานงานได้เต็มที่ ซึ่งทำให้สถานศึกษาขาดบุคลากรในการประสานงานอย่างจริงจัง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กชกร ธิปัตติ (2529 : 322) อ้างใน สุวรรณดา ดอนขวา 2532 : 159) ที่พบว่า อุปสรรคในการฝึกงานอาชีพในสถานประกอบการ คือ ขาดการประสานงานของสถานศึกษา ฉะนั้น การพิจารณาแต่งตั้งผู้ประสานงาน จึงมีความจำเป็นเป็นอย่างยิ่ง เพื่อลดปัญหาต่าง ๆ อันจะเกิดขึ้น สมเกียรติ เกษมสัน (2517 : 153-156) ได้เสนอแนะถึงเทคนิคการร่วมมือและการประสานงานของผู้ประสานงานว่า ต้องใช้เจ้าหน้าที่ ติดต่อเฉพาะ หากใช้ บุคคลธรรมดาความคิดต่อดำเนินงาน ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้ติดต่อประสานงาน จึงได้รับแต่งตั้งเป็นการเฉพาะ

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ผู้บริหารต้องการให้มีการติดตาม รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อประกอบการวางแผนพัฒนาในปีต่อ ๆ ไป ในระดับความคิดเห็น

เห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งผู้บริหารสามารถจะวางแผน ระบบทวิภาคี ให้เจริญก้าวหน้าเพียงใดก็ย่อมได้ เพราะมีอำนาจเต็มที่ ดังได้กล่าวไว้แล้วในการวิจัยครั้งนี้

นอกจากนี้การวิจัยครั้งนี้ยัง พบว่า ผู้บริหาร เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการจัดตั้งอำนาจความ สะดวกให้ครู-อาจารย์ที่ทำหน้าที่ติดตามและกำกับการฝึกอาชีพ เพื่อให้การจัดอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคีบรรลุวัตถุประสงค์ได้ ผู้บริหารสามารถจัดตั้งอำนาจความสะดวกได้หลาย ๆ อย่าง เช่น การจัดชั่วโมงสอน หรือภาระต่าง ๆ ของผู้รับผิดชอบงานทวิภาคี ให้น้อยลง เพื่อให้ผู้รับผิดชอบมี โอกาสในการทำงานทวิภาคี หรือการจัดยานพาหนะ ซึ่งเป็นปัญหาการขาดแคลนยานพาหนะ สำหรับใช้ในงานทวิภาคี ดังรายงานวิจัยของหลาย ๆ ท่าน ที่ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ไว้ และสอดคล้องกับ มยุรา ศรีพงษ์วิวัฒน์ (2541 : 129) กล่าวถึงปัญหาการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กับการขาดงบประมาณในการจัดยานพาหนะในการนิเทศการฝึกอาชีพ ทำให้ครู-อาจารย์ที่รับผิดชอบในการนิเทศการฝึกอาชีพของนักศึกษา ไม่สามารถไปนิเทศนักศึกษาอย่างต่อเนื่องได้ จึงสอดคล้องกับ งานวิจัยของกองประเมินผล สำนักนายกรัฐมนตรี (2527) ได้ทำรายงานผลโครงการติดตามและ ประเมินผล การเปิดสอนหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) พบว่า การนิเทศ นักศึกษาฝึกงานในขณะที่ไปฝึกงานของสถานศึกษามีการนิเทศค่อนข้างน้อย หรือแทบไม่มีเลย

5.4.1.2 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาภาคใต้ ที่มีต่อหน้าที่ของสถานศึกษา ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นด้านที่ผู้บริหารมีความคิด เห็นต่อหน้าที่ของสถานศึกษาในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นลำดับที่ 2 ในระดับ เห็นด้วย แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารมีความความคิดเห็นในเรื่องการจัดการเรียนการสอนเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการ จัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายของหลักสูตร ได้ซึ่งผู้วิจัยมี ความคิดเห็นว่า การจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม สำหรับการเรียนในสายอาชีพ เนื่องจากเป็นการจัดการเรียนการสอนที่สนองความต้องการด้าน อาชีพโดยแท้จริง ซึ่ง สอดคล้องกับหลักการจัดอาชีวศึกษาของ เมธี ปิณฑานนท์ (2530 : 148-149) และ ชนะ กสิการ (2523 : 10) กล่าวว่า เป็นระบบที่มีการจัดการเรียนการสอนโดยอาศัยความร่วมมือ หรือการทำงานอย่างประสานกันระหว่าง สถานศึกษาและสถานประกอบการ กล่าวคือ ผู้เรียนจะเรียนทฤษฎีในสถานศึกษา และฝึกภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ สอดคล้องกับ รายงานการวิจัยของ วัชร.ต. มงคล วงศ์อนุ (2540 : 113) เรื่องการศึกษาการจัดอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคีในวิทยาลัยอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนระบบ ทวิภาคี มีความจำเป็นต่อประเทศไทยซึ่งกำลังก้าวไปสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ ผู้ประกอบการทั้งหลายในภาคอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรมมีความต้องการพนักงานที่มีคุณภาพ จำนวนมากเข้าทำหน้าที่ต่าง ๆ สถานศึกษาและสถานประกอบการจึงต้องร่วมมือกัน จัดการเรียน การสอนและฝึกอบรมให้เขาเหล่านั้นเป็นพนักงานที่มีความรู้ความสามารถ มีทักษะและความ ชำนาญทางการอาชีพ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารต่อหน้าที่ของสถานศึกษาในด้านการจัดการเรียนการสอน ในรายด้านพบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็น ในระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง 4 ข้อ จากทั้งหมด 20 ข้อ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. จัดปฐมนิเทศให้แก่ นักเรียนและผู้ปกครองในเรื่องการเรียนระบบทวิภาคี
- 2 จัดให้ผู้ควบคุมการฝึกครูฝึก ได้พบปะกับผู้ปกครองเพื่อร่วมกันดูแลพฤติกรรมและการเรียนของนักเรียน
3. จัดอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้คำแนะนำตลอดหลักสูตร
4. ร่วมมือกับสถานประกอบการในการกำหนดจำนวนนักเรียน ครูฝึก ให้มีความเหมาะสม

แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนชั้นตอนการปฏิบัติ การสอน ไม่ว่าจะระบบใดก็ตาม การสร้างความเข้าใจสำหรับผู้มีส่วนร่วมจะเป็นผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการ ผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินการ และผู้ปฏิบัติก็ตาม ทุกคนต้องมีความเข้าใจตรงกัน เพื่อให้การจัดการเหล่านั้นบรรลุผลสัมฤทธิ์ได้ เช่นเดียวกับการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งเป็นระบบการเรียนใหม่ ยิ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ในการปฐมนิเทศให้นักเรียน ผู้ปกครอง เข้าใจในระบบหลักการ สถานศึกษา โดยผู้บริหาร จึงสามารถจัดทำได้เรื่องการจัดปฐมนิเทศ

ในส่วนของการจัดให้ผู้ควบคุมการฝึก ครูฝึก ได้พบปะกับผู้ปกครองเพื่อร่วมกันดูแลพฤติกรรมและการเรียนของนักเรียน เป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะจัดขึ้น เพื่อให้ระบบการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีบรรลุเป้าหมายได้ยิ่งขึ้น โดยจะต้องร่วมกันดูแลนักเรียนเพื่อให้คำปรึกษาซึ่งกำหนดไว้ในหน้าของสถานประกอบการ (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา . 2538 : 3) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เพียงใจ คันธรัตน์ (2540 : 122) เรื่อง ความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กล่าวถึงในเรื่องการจัดให้มีครูฝึก และผู้ควบคุมการฝึกดูแลการปฏิบัติของนักเรียนในสถานประกอบการ ซึ่งสถานประกอบการยินดีที่จะจัดครูฝึกและผู้ควบคุมการฝึก ดูแลการปฏิบัติงานของนักเรียนในสถานประกอบการ ให้เป็นไปตามหลักสูตร ตามหลักการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี นับว่าเป็นบทบาทของสถานประกอบการ ที่จะต้องจัดครูฝึก ที่มีความรู้ ความสามารถเข้ารับการอบรม สัมมนา ร่วมกับครู-อาจารย์ ที่ทำหน้าที่นิเทศการเรียนการสอน การฝึกงานที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ตลอดจนร่วมกันวางแผนการฝึกให้เป็นไปตามหลักสูตร ที่กำหนดร่วมกับสถานศึกษา (กรมอาชีวศึกษา 2539 : 28) นอกจากนี้ ผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึกจะต้องมีประสบการณ์โดยตรงจากสถานประกอบการ เมธี ปิลันธนานนท์ (2530 : 34) มีความเชื่อว่า ผู้ที่จะสามารถถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ได้ดีนั้น ต้องเป็นผู้ที่รู้จริง แล้วฝึกทักษะและเทคนิคการถ่ายทอดอย่างมีขั้นตอนตามกระบวนการของครูหรือผู้สอน

5.4.1.3 ความคิดเห็นของผู้บริหาร กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ ต่อหน้าที่ของสถานศึกษา ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้านหลักสูตร ซึ่งผู้บริหารมีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วย และเป็นลำดับที่ 3 เป็นลำดับสุดท้ายของการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า ทั้ง 3 ด้านที่กล่าวมา ด้านหลักสูตรมีความคิดเห็น เป็นลำดับสุดท้าย หมายความว่าไม่มีความสำคัญ แต่คงได้กล่าวไว้ในตอนต้นแล้วว่า ด้านหลักสูตรได้มีการสร้างความเข้าใจมาแล้วพอสมควรในระยะหนึ่ง ทำให้ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการเริ่มมีความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรของการเรียนระบบทวิภาคีมากขึ้นแล้ว ความคิดเห็นในด้านนี้ก็เลยมองดูไม่สำคัญเท่ากับด้านอื่น โดยผู้บริหารมีความคิดเห็น เห็นด้วยอย่างยิ่ง กับการจัดประชุมสัมมนาให้แก่ครู-อาจารย์และครูฝึกของสถานประกอบการเพื่อจัดทำ แผนการเรียนตลอด หลักสูตร เพราะแผนการเรียน คือแนวทางการศึกษา เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และเพื่อต้องการสนองความต้องการตลาดแรงงานด้วย สอดคล้องกับการวิจัยของ มาลี ทักษะกรวงศ์ (2541 : 116) เรื่อง ความคิดเห็นของนักเรียนช่างอุตสาหกรรมที่มีต่อการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยเทคนิค กล่าวถึงหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 ว่าเป็นหลักสูตรช่างฝีมือ เพื่อพัฒนากำลังคนให้มีความชำนาญเฉพาะด้าน สามารถออกไปประกอบอาชีพได้ ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจและสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ 2538 : 1) นอกจากนี้สถานศึกษา จะต้องดำเนินการให้ สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ดังปรากฏในเอกสารแผนพัฒนาอาชีวศึกษา ระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) นโยบายข้อ 2 ให้ปรับปรุงหลักสูตรให้เชื่อมต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและฝึกอาชีพ มาตรา 2.4 เร่งรัดการประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบอย่างต่อเนื่อง

5.4.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ สังกัด กองวิทยาลัยเทคนิค ที่มีต่อหน้าที่ของสถานศึกษา ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ภายได้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในหน้าที่ และบทบาทหน้าที่ในปัจจุบัน พอจะสรุปผลการเปรียบเทียบดังนี้

5.4.2.1 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ สังกัด กองวิทยาลัยเทคนิค ที่มีต่อหน้าที่ของสถานศึกษา ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ภายได้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมแล้ว ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและต่ำกว่าปริญญาตรี และผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยผู้บริหารทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นต่อหน้าที่ของสถานศึกษาในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในระดับเห็นด้วย แต่นับว่าเป็นเรื่องที่คิดที่ทั้งผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มองเห็นความสำคัญของหน้าที่ของสถานศึกษาต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเหมือนกัน แสดงให้เห็นถึงการประชาสัมพันธ์ การ

ชี้ว่าในเรื่องการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีดีขึ้น ทำให้ผู้บริหารทุกกลุ่ม มีความเข้าใจต่อหน้าที่สถานศึกษาเหมือนกัน

และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้บริหารทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่งในด้านการเตรียมและพัฒนาบุคลากร ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารมีความเข้าใจในเรื่องการบริหารจัดการเป็นอย่างดี คือ ให้ความสำคัญกับการเตรียมและพัฒนาบุคลากรก่อน เพราะบุคลากรเป็นปัจจัยแรกและสำคัญกว่าปัจจัยอื่น ๆ ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จและมีความเจริญก้าวหน้าของระบบงาน และในด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านหลักสูตร ผู้บริหารทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ในระดับ เห็นด้วย ชี้ให้เห็นว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านหลักสูตร ผู้บริหารได้ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษามาระยะหนึ่ง ในการศึกษาและแก้ปัญหาในการดำเนินการ จนปัญหาในด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน คลี่คลายไปในทางที่ดีขึ้น และมีความชัดเจนขึ้น ทำให้ผู้บริหารมีความคิดเห็นเหมือนกัน แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้บริหารทั้ง 2 กลุ่ม ถึงแม้ว่าจะมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน แต่ผู้บริหารกลุ่มที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จะมีระดับความคิดเห็นเฉลี่ยสูงกว่า ผู้บริหารกลุ่มที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและต่ำกว่าปริญญาตรีทุกด้าน แสดงให้เห็นถึงการมีวิสัยทัศน์ มีความเข้าใจในส่วนที่เป็นนโยบาย ควรจะให้ความสนใจและสนองนโยบาย ซึ่งจะเห็นได้อย่างชัดเจนในระดับความคิดเห็นด้านหลักสูตร ซึ่งภาพรวมผู้บริหารทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า การจัดประชุมสัมมนาให้แก่ครู-อาจารย์ และครูฝึกของสถานประกอบการเพื่อจัดทำ แผนการเรียนตลอดหลักสูตร ร่วมกับสถานประกอบการจัดทำแผนการเรียนตลอดหลักสูตร และจัดเนื้อหาวิชาที่เรียนให้เหมาะสมกับระยะเวลาที่กำหนด ผู้บริหารทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันในระดับ เห็นด้วย และ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความเข้าใจในเรื่องนโยบาย และเรื่องการประชุมสัมมนาจัดทำแผนการเรียนและการจัดเนื้อหาวิชาให้เหมาะสม ซึ่งเป็นหลักการบริหารอาชีวศึกษาโดยแท้จริงในเรื่องของการสร้างความเข้าใจ การทำงานอย่างมีแผนงาน และจัดเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับความต้องการ

ในส่วนด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารทั้ง 2 กลุ่ม มีระดับความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับ เห็นด้วย ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเรื่องการจัดสอนเพิ่มเติมในรายวิชาที่สถานประกอบการไม่สามารถจัดสอนได้ ผู้บริหารกลุ่มที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีระดับความคิดเห็นที่ระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ในขณะที่ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นที่ระดับ เห็นด้วย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารกลุ่มที่มีวุฒิการศึกษา สูงกว่าปริญญาตรี เห็นด้วยกับวิธีการแก้ปัญหาให้นักเรียน ซึ่งบางรายวิชาสถานประกอบการไม่สามารถจัดสอนให้ได้ เพราะสภาพบางสถานประกอบการยังมีความพร้อมไม่พอ ซึ่งสอดคล้องกับการสรุปปัญหาในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชา

ชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2538 ของหน่วยศึกษานิเทศก์กรมอาชีวศึกษา (2539 : อดสำเนา) ที่ระบุว่า ลักษณะและปริมาณงานของสถานประกอบการไม่สอดคล้องกับหลักสูตร โดยมีลักษณะงานไม่ครอบคลุมเนื้อหา ทักษะที่หลักสูตรกำหนด ผู้บริหารกลุ่มนี้ จึงมีความคิดเห็นที่ระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ในการที่สถานศึกษาต้องรับผิดชอบในเรื่องนี้

อีกประเด็นหนึ่ง ที่น่าสนใจ คือ การแจ้งผลการเรียนในสถานประกอบการทราบทุกครั้ง ที่มีการประเมินผล ซึ่งผู้บริหารทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยผู้บริหารกลุ่มที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นที่ระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่วนผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นที่ระดับเห็นด้วย ซึ่งให้เห็นว่าผู้บริหารกลุ่มที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มองเห็นถึงความสำคัญในเรื่องการจัดการศึกษาที่เป็นที่การศึกษาร่วม (Co-operate) ซึ่งจะต้องให้ความชัดเจนทั้ง 2 ฝ่าย เพื่อจะได้วางแผนงานและปรับปรุงในส่วนที่ยังเป็นปัญหา

และในด้านการเตรียมและพัฒนาบุคลากร ผู้บริหารทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ที่ระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง จะเห็นว่าผู้บริหารทั้ง 2 กลุ่ม ให้ความสำคัญกับการเตรียมและพัฒนาบุคลากรมากกว่าระดับอื่น ๆ ที่กล่าวมาแล้ว แต่เป็นที่น่าสังเกตอีกว่า ผู้บริหารทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นแตกต่างกันในเรื่องในการจัดทำแผนให้ครู-อาจารย์ ติดตามและกำกับแต่ละรายวิชา กับการจัดอบรม แนะนำ วิธีการและการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ให้ครู-อาจารย์ที่เกี่ยวข้อง ได้รับข้อมูลอย่างต่อเนื่อง โดยกลุ่มผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นที่ระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารกลุ่มที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนให้ครู-อาจารย์ ติดตาม กำกับ ในแต่ละรายวิชาเพื่อจะได้ทราบความเป็นไปและเปลี่ยนแปลงในการเรียนการสอนของนักเรียนระบบทวิภาคีและจัดแนะนำ อบรม ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีทราบอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบข้อมูลการเปลี่ยนแปลงของระบบทวิภาคี อันจะนำไปสู่การวางแผน ปรับปรุง ในโอกาสต่อไป

5.4.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค ที่มีต่อหน้าที่ของสถานศึกษาในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ภายใต้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2538 จำแนกตามประสบการณ์ในหน้าที่ โดยภาพรวมผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในหน้าที่มากกว่า 5 ปี กับผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในหน้าที่น้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งให้เห็นว่า ผู้บริหารทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน น่าจะเป็นผลดีต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งเป็นการจัดอาชีวศึกษารูปแบบใหม่ จำเป็นที่จะต้องให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีความคิดเห็น และความเข้าใจสอดคล้องกัน

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้บริหารทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นในแต่ละด้านที่ไม่แตกต่างกัน ทั้งด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการเตรียมและพัฒนาบุคลากร ซึ่งพอ

จะมองเห็นแนวทางในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในโอกาสต่อไปข้างหน้า น่าจะไม่มีอุปสรรคมากนักเนื่องจากผู้บริหารทุกฝ่ายมีความเข้าใจหน้าที่ของสถานศึกษาในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างสอดคล้องกัน ในด้านหลักสูตรผู้บริหารทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แต่จัดประชุมสัมมนาให้แก่ครู-อาจารย์ และครูฝึกของสถานประกอบการ เพื่อจัดทำแผนการเรียนตลอดหลักสูตร ผู้บริหารทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในหน้าที่มากกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วย ส่วนผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในหน้าที่ต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง และเช่นเดียวกัน กับข้ออื่น ๆ ถึงแม้ว่า ผู้บริหารจะมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน แต่ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในหน้าที่น้อยกว่า 5 ปี จะมีระดับความคิดเห็นเฉลี่ยสูงกว่าทุกข้อ พอจะสรุปได้ว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในหน้าที่น้อยกว่า 5 ปี ยังมีความกระตือรือร้นในการสนับสนุนแนวทางการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในส่วนหน้าที่ของสถานศึกษามากกว่า ส่วนผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในหน้าที่มากกว่า 5 ปี ก็ให้ความสำคัญกับด้านหลักสูตร แต่ด้วยประสบการณ์ในหน้าที่ เข้าใจว่า สามารถมองเห็นแนวทางของการใช้หลักสูตรในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี น่าจะคลี่คลายไปในทางที่ดี และมีความเข้าใจตรงกันพอสมควร จึงมีระดับความคิดเห็น เห็นด้วย ในด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารทั้ง 2 กลุ่มมีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารทั้ง 2 กลุ่ม มีความเข้าใจในกระบวนการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีไปในทิศทางเดียวกัน และเป็นที่น่าสังเกตว่า การที่สถานศึกษาร่วมมือกับสถานประกอบการในการกำหนดจำนวนนักเรียนและครูฝึกให้มีความเหมาะสม ผู้บริหารทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในหน้าที่มากกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความจำเป็น ในการกำหนดจำนวนนักเรียนและครูฝึกให้มีความเหมาะสมกัน หากจำนวนนักเรียนและครูฝึกไม่เหมาะสมกัน จะทำให้กระบวนการเรียนการสอนในสถานประกอบการขาดคุณภาพ และประสิทธิภาพได้ สอดคล้องกับสรุปรายงานการติดตามผลการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2538 ระบบทวิภาคี (2540 : 7-8) พบว่า บุคลากรของสถานประกอบการมีจำนวนไม่เพียงพอในการแต่งตั้ง ในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี และการประเมินผลความร่วมมือในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อวางแผนการพัฒนา การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในปีต่อไป ผู้บริหารกลุ่มที่มีประสบการณ์ในหน้าที่มากกว่า 5 ปี ยังมีระดับความคิดเห็นแตกต่างจากกลุ่มที่มีประสบการณ์ในหน้าที่น้อยกว่า 5 ปี จึงพอจะสรุปได้ว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์มากจะมีการวางแผนงานสำหรับปีต่อไปโดยนำข้อมูลที่ผ่านมามาทำการปรับปรุง และในด้านการเตรียมและพัฒนาบุคลากรผู้บริหารทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็น แตกต่างกัน โดยผู้บริหารกลุ่มที่มีประสบการณ์ในหน้าที่มากกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในหน้าที่ต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นที่ระดับ เห็นด้วย แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในหน้าที่มากขึ้น มองเห็นความจำเป็นในด้านบุคลากร เพื่อช่วยพัฒนาปรับปรุง และแก้ไขการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้ดีขึ้น

5.4.3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค ที่มีต่อหน้าที่ของสถานศึกษาในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ภายใต้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2538 จำแนกตามบทบาทหน้าที่ในปัจจุบัน โดยภาพรวมผู้บริหารที่มีบทบาทหน้าที่เป็นผู้อำนวยการและผู้ช่วยผู้อำนวยการ กับผู้บริหารที่มีบทบาทหน้าที่เป็นหัวหน้าหัวหน้าคณะวิชา/หัวหน้าแผนกวิชาและหัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน น่าจะเอื้ออำนวยการต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นอย่างยิ่ง เมื่อพิจารณาในด้านการเตรียมและพัฒนาบุคลากร ผู้บริหารกลุ่มที่เป็นผู้อำนวยการและผู้ช่วยผู้อำนวยการ มีความคิดเห็นที่ระดับ เห็นด้วย ในขณะที่ ผู้บริหารกลุ่มหัวหน้าคณะวิชา/หัวหน้าแผนกวิชาและหัวหน้างาน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีความคิดเห็นที่ระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารกลุ่ม หัวหน้าคณะวิชา/หัวหน้าแผนกวิชาและหัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ปฏิบัติการ ให้ความสำคัญในการเตรียมและพัฒนาบุคลากรซึ่งจะต้องมีการเตรียมและพัฒนาในมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้ ซึ่งอาจจะมิผลกระทบมาจากผู้บริหารกลุ่มนี้ ไม่มีเวลาพอที่จะร่วมในการบริหารงาน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพราะยังต้องรับภาระในเรื่องการสอน จึงไม่มีเวลาพอเพียงพอเนื่องจากมีชั่วโมงการสอนมากอยู่แล้ว ดังงานวิจัยของ วสุมดี อิมแก้ว (2530 : 162 – 164, อ่างในมยุรา ศรีพงษ์วิวัฒน์ 2541 : 138) ที่พบว่า อาจารย์ผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาส่วนใหญ่มีชั่วโมงสอน 21-25 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยสอนถึง 3 – 4 รายวิชา และยังมีหน้าที่พิเศษนอกเหนือจากการสอนด้วย

ในด้านหลักสูตร ผู้บริหารทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน ทั้งในภาพรวมและในรายข้อ ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า การร่วมมือกับสถานประกอบการกำหนดจำนวนนักเรียนและครูฝึกให้เหมาะสมกัน ผู้บริหารกลุ่มหัวหน้าคณะวิชา/หัวหน้าแผนกวิชาและหัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ขณะที่ผู้อำนวยการและผู้ช่วยผู้อำนวยการ มีความคิดเห็นที่ระดับ เห็นด้วย เป็นเพราะว่า ในความเป็นจริงผู้อำนวยการเป็นผู้กำหนดจำนวนนักเรียน ตามนโยบายของกรม กอง ที่กำหนดให้ ในส่วนความเหมาะสม ผู้บริหารกลุ่มปฏิบัติการ ยังมองเห็นถึงความจำเป็นในการกำหนดจำนวนนักเรียนร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการเพื่อความเหมาะสม และประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนในระบบทวิภาคี ในด้านการเตรียมและพัฒนาบุคลากร ผู้บริหารทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน คือ กลุ่มผู้อำนวยการและผู้ช่วยผู้อำนวยการ มีความคิดเห็นที่ระดับ เห็นด้วย ส่วนหัวหน้าคณะวิชา/หัวหน้าแผนกวิชา และหัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี มีความคิดเห็นที่ระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารกลุ่มผู้ปฏิบัติการ ยังมีความต้องการให้มองเห็นความสำคัญในเรื่องของการเตรียมและพัฒนาบุคลากรมากกว่าผู้บริหารกลุ่มผู้อำนวยการและผู้ช่วยผู้อำนวยการ

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับ ความคิดเห็นของผู้บริหาร กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ ต่อหน้าที่ของสถานศึกษา ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ทำให้ทราบความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อหน้าที่ของสถานศึกษาในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 เกี่ยวกับด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการเตรียมและพัฒนาบุคลากร ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าหากผู้บริหารมีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วย หรือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ในหน้าที่ของสถานศึกษาในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จะมีโอกาสอย่างมากให้ผู้บริหารนำความรู้สึกเหล่านี้สู่ภาคปฏิบัติเพื่อสนองนโยบายต่อไป และสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้สอดคล้องกับความต้องการของทั้งสถานศึกษาและสถานประกอบการ รวมทั้ง สามารถใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนประสานงานกับสถานประกอบการในการร่วมมือกันจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

5.5 ข้อเสนอแนะในการวิจัย

จากการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ ต่อหน้าที่ของสถานศึกษาในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ผู้วิจัยขอเสนอข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

5.5.1 ข้อเสนอแนะต่อสถานศึกษา

1. ผู้บริหารควรทำความเข้าใจกับการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี เพื่อจะได้บริหารงาน ในส่วนของการจัดการระบบทวิภาคีอย่างเต็มประสิทธิภาพ
2. ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการควรจะลงมาบริหารงานในส่วนของงานทวิภาคีให้มากขึ้น ไม่ควรมอบหมายให้หัวหน้างานทำงานอยู่ฝ่ายเดียว
3. ควรให้ ครู – อาจารย์ หมวควิชาพื้นฐาน ทำความเข้าใจกับเป้าหมายการเรียนของนักเรียนระบบทวิภาคี
4. ผู้บริหารจะต้องสรรหา หรือคัดเลือกบุคคลที่จะเป็นหัวหน้างานทวิภาคีอย่างมีระบบและมีความรู้ความสามารถจริงในเรื่องของการจัดการทวิภาคี
5. ไม่ควรเปลี่ยนหัวหน้างานทวิภาคีบ่อย ๆ เพราะจะทำให้การทำงานไม่ต่อเนื่อง และคนที่เข้ามาใหม่จะขาดความรู้พื้นฐานของการจัดการระบบทวิภาคี
6. จะต้องมีการวางแผนและจัดเตรียมบุคลากรไว้ทำหน้าที่หัวหน้างานทวิภาคี หากมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงหัวหน้างานเดิม
7. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญและสร้างขวัญกำลังใจแก่หัวหน้าทวิภาคี และผู้ที่เกี่ยวข้อง

5.5.2 ข้อเสนอแนะต่อกรมอาชีวศึกษา

1. ควรกำหนดหลักสูตรในส่วนของทวิภาคี ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการจัดระบบทวิภาคี โดยกำหนดเป็นรายละเอียดเฉพาะส่วนของทวิภาคี ในหลักสูตร ปวช. 2538
2. ควรกำหนดรายวิชาหมวดวิชาสามัญ สัมพันธ์ ให้น้อยลง และเพิ่มหมวดวิชาชีพ (ซีพีเลือก) ให้มากขึ้น โดยรวมแล้วยังอยู่ในเงื่อนไขการจัดการเรียนแบบเดิม คือ 110-120 หน่วยกิต

5.6 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารต่อหน้าที่ของสถานศึกษาในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มสถานศึกษาภาคใต้ โดยนำความคิดเห็นเปรียบเทียบกับระดับการปฏิบัติ
2. ศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

บรรณานุกรม

- กัลยา อยู่บ้านคลองและคณะ. 2541. ความสัมพันธ์ระหว่างการปรับตัวทางสังคมกับสุขภาพจิตของวัยรุ่นในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หลักสูตรอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคพิษณุโลก. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. . พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เกชา ลาวัลยะวัฒน์. 2536. “ระบบการฝึกช่างอุตสาหกรรมในเยอรมัน” คุรุศาสตร์เทคโนโลยี . ปีที่ 1 : 19 – 27 : กันยายน.
- ชนะ กสิภรณ์. 2523. แนวทางในการจัดการเรียนการสอนวิชาช่างอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- . 2527. ปรัชญาการฝึกหัดครูช่างของคณะคุรุศาสตร์อุตสาหกรรมและวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ อนุสรณ์ 25 ปี สจพ. กรุงเทพฯ : เทพมงคลการพิมพ์.
- ชัยสวัสดิ์ เทียนวิบูลย์. 2528. การสอนวิชาทฤษฎีปฏิบัติการ. กรุงเทพฯ : วิทยาลัย เทคโนโลยี และอาชีวศึกษา วิทยาเขตเทคนิคนนทบุรี.
- ชัยยศ เรืองสุวรรณ. 2526. การบริหารสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช.
- ชาติรี รัตนวงศ์. 2525. การประเมินผลการส่งนักศึกษาช่างเทคนิคของวิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ออกฝึกงานในหน่วยงานอุตสาหกรรม. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ชาญชัย อินทรประวัตติ. 2523. วิธีสอนทั่วไปและการสอนแบบจุดภาค. พิมพ์ครั้งที่ 3 : สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- นวพร ธนวัฒน์. 2536. ปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ในคณะวิชาคหกรรม วิทยาลัยสารพัดช่าง เขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ประคอง บุญเจิม. 2537. การศึกษาพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ตามความคิดเห็นของนักเรียน วิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตการศึกษาที่ 5. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง.
- ประธาน กิจจะวัฒนะ. เอกสารประกอบคำบรรยายอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี. กรุงเทพฯ : สำนักงานโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กรมอาชีวศึกษา, ม.ป.ป.

- ปวีณ์ ตาบเพ็ชร. 2538. ศึกษาสภาพความเป็นจริงและความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารสถานประกอบการที่เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารและการจัดการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของกรมอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- พลาขงาม ดวงสว่าง. การพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบโรงเรียน – โรงงานวิทยาลัยเทคนิคท่าหลวงจิมেন্টไทยอนุสรณ์. กรุงเทพฯ : กองวิทยาลัยเทคนิคกรมอาชีวศึกษา, ม.ป.ป.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2535. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : ฟิงเกอร์ปริ้นแอนิเมเดีย.
- พัชรี สว่างทรัพย์. 2538. ศึกษาระดับความรู้ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา.
- พิพัฒน์ บุญญาสัย. 2533. การพัฒนารูปแบบความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาลและเอกชนในการจัดการอาชีวศึกษาสาขาพาณิชยกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยพณิชยการบางนา.
- พิภพ สุนทรสมัย. 2535. ช่างปูนก่อสร้าง กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์ เฟิง โปริศรี. การวิเคราะห์สภาพปัญหาจากผู้เกี่ยวข้องต่อการจัดการศึกษาในระบบทวิภาคีปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ. วิทยาลัยเทคนิคนครปฐม. จังหวัดนครปฐม.
- เพียงใจ คันธารัตน์. 2540. ความคิดเห็นของสถานประกอบการที่มีต่อการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี. วิทยานิพนธ์, กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. 2526. การบรรยายและอภิปรายทางการอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจ้าพระยาการพิมพ์.
- ภิญโญ สาร. 2523. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศ.ศ. การพิมพ์. มงคล วานิก . 2539. การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในวิทยาลัยเทคนิคลำปาง. การศึกษา ค้นคว้าอิสระ : ภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มขุรา ศรีพงษ์วิวัฒน์. 2541. ศึกษาปัญหาในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2538 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ในวิทยาลัยเทคนิคสังกัดกรมอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์, กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

- มณี ช้างเผือก. 2539. การจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานทั่วไป ในหลักสูตรปริญญาตรี ของสถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ ตามทัศนะของอาจารย์ นักศึกษา. ปริญญาานิพนธ์, กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เมธี ปิลาธนานันท์. 2533. การบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ โอ. เอส. พรินติ้งเฮาส์.
- รวิวรรณ ชินะตระกูล. 2535. ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา ม.ป.ป. ราชบัณฑิตสถาน. 2525. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- ราตรี มะโหฐาน. 2534. การสำรวจปัญหาโครงการอาชีวศึกษาเพื่อแก้ปัญหาขาดงานในชนบทของวิทยาลัยเกษตรกรรมในเขตภาคกลาง. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. . กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เรวัตร อาจอุทธิรงค์. 2529. ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา ที่มีต่อสภาพ การ จัดการเรียนการสอน ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม สาขาเทคนิควิศวกรรมไฟฟ้า หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) พุทธศักราช 2527 กรมอาชีวศึกษา . วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2531. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร
- วรวิทย์ ศรีตระกูล. 2540. ความคิดเห็นของสถานประกอบการที่เข้าร่วมการจัดอาชีวศึกษา ระบบ ทวิภาคี สาขาช่างยนต์กับวิทยาลัยเทคนิค ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ . วิทยา นิพนธ์. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- วิรัช กมูทมาศ. รายงานวิจัยรูปแบบของความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาลและเอกชนใน การ พัฒนาอาชีวอุตสาหกรรม. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 21 ประจำปีการศึกษา 2527 – 2528 .
- วิรัช ภักดี. 2535. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินโครงการจัดการศึกษาระบบโรงเรียน โรงงาน. กองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา.
- วิวก ปางพุดพิงศ์. 2523. “การอาชีวศึกษา” รายงานประจำปี 2523 กรมอาชีวศึกษา กระทรวง ศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม. กระทรวง 2538. โครงการยุทธศาสตร์ การพัฒนา กำลังคนทางเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขัน. กรุงเทพฯ : ฝ่ายวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม.

- ศึกษาธิการ. กระทรวง 2536. ระเบียบ คำสั่ง กระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการเทียบโอนผล
การเรียนระหว่างหลักสูตรในระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ.
- . 2538. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 ประเภทวิชาช่าง
อุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. 2533. นิตยสารทางการศึกษา การฝึกอาชีพ
ระบบDual System ในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2532. การจัดฝึกภาคปฏิบัติให้นักศึกษามีความ
สามารถในการทำงานสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน. กรุงเทพฯ :
- . 2535. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
สำนักงานโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี. 2540. หลักการจัดอาชีวศึกษาระบบ
ทวิภาคีตามโครงการความร่วมมือไทย – (เยอรมัน). กรุงเทพฯ : อัดตำเนา.
- สำนักงานเลขาธิการ กคช. พอ. . 2534. การพัฒนากำลังคนระดับกลาง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครู
สภา ลาดพร้าว, 2534 ก.
- . 2534. การพัฒนากำลังระดับกลาง ในแผน 7. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครูสภา ลาดพร้าว
2534
- . 2534. ระบบการศึกษาออสเมียมเลีย ความสัมพันธ์กับความต้องการของตลาด
แรงงาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครูสภาลาดพร้าว, 2534 .
- สนั่น สุมิตร. 2528. “อาชีวศึกษาเพื่อใคร อย่างไร,” วารสารอาชีวศึกษา. (11) : 22 – 23 ;
สิงหาคม.
- สมพร ใจฟู่ง. 2521. การบริหารโครงการโรงเรียนในโรงงาน. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบัณฑิต
คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ .
- สมมาตร สุ่มศักดิ์. 2534. การฝึกงานของนักศึกษาประเภทวิชาคหกรรม ตามหลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2527 วิทยาลัยอาชีวศึกษากลุ่มภาคเหนือ.
วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุมิตร คุณากร. 2518. หลักสูตรและการสอน. พระนคร : โรงพิมพ์กรุงสยามการพิมพ์. สุรจิตตา
โพธิบุตร. 2535. การประสานงานระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา สังกัด
กรมอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัยและพัฒนา วิทยาลัยเทคนิค
หนองคาย : กรมอาชีวศึกษา.

- เสนีย์ สังข์ทอง. 2535. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอุตสาหกรรม ศึกษาตามทัศนะของ
นักเรียน ผู้สอน และผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร .
ปริชญานิพนธ์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เสาวนีย์ เลวลีย์. 2536. การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกโรงเรียน.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร .
- หฤทัย เขาวะวณิช. 2535. สรุปการอภิปรายเรื่องการบริหารอาชีวศึกษาเพื่อคุณภาพ. ในเอกสาร
ประกอบการประชุมผู้บริหาร สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา.
1-6 พฤศจิกายน 2535. หน้า 54. กรุงเทพฯ.
- อรรถพร จีนะวัฒน์. 2529. ความคิดเห็นของผู้ใช้แรงงาน นายจ้าง และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
เกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในโรงงานอุตสาหกรรม
เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัญชลี เลาหเลิศชัย. 2537. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการสอนวิชา
วิทยาศาสตร์พาณิชยกรรมของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ได้รับการสอน
โดยใช้เทคนิคสัมพันธ์กับการสอนตามคู่มือครู. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. . กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อาชีวศึกษา. กรม 2533. ก้าวไปในแผนฯ 7 กรุงเทพฯ : กองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา.
- .2538. การประชุมสัมมนา ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองวิทยาลัยเทคนิค กรุงเทพฯ :
กองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา.
- .2538. การพัฒนารูปแบบความร่วมมือและประสานงานระหว่างภาครัฐและภาค
เอกชนในการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพ กรุงเทพฯ : กองแผนงาน
กรมอาชีวศึกษา.
- .2537. คำสั่งที่ ศธ. 0901/11897 เรื่องการแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบกรมอาชีวศึกษา
ว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2537. ลงวันที่ 27 ธันวาคม.
- ม.ป.ป.. แนวทางการศึกษาและอาชีพ. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์
กรมอาชีวศึกษา,
- .2535. แผนพัฒนาอาชีวศึกษาระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539). กรุงเทพฯ :
กรมอาชีวศึกษา.
- .2539. แผนพัฒนาอาชีวศึกษาระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544). กรุงเทพฯ : กองวิทยาลัย
เทคนิค กรมอาชีวศึกษา.

- . 2537. ระเบียบกรมอาชีวศึกษา ว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2529. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา.
- . 2538. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษา การประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา.
- . 2528. รายงานประจำปี 2537 – 2538. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- . 2523. รายละเอียดข้อมูลการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี. กรุงเทพฯ : กองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา.
- . 2538. สรุปการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ภาคเรียนที่ 1. กรุงเทพฯ : กองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา.
- . 2536. อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี. กรุงเทพฯ : สำนักงานโครงการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี กรมอาชีวศึกษา.
- . 2540. เอกสารประกอบการประชุมสัมมนา ติดตามและเตรียมการจัดการเรียน การสอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี. กรุงเทพฯ :หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา, ม.ป.ป.
- อำนาจ นาคทัต. 2540. การพัฒนาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคระยอง. กรุงเทพฯ : กองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา.
- อุไรวรรณ วรณศิลป์. 2540. ปัญหาในการเรียนของนักศึกษาภาคสมทบหลักสูตร ประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูง ช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยช่างกลปทุมวัน. ปริญญาโท, กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร .
- Ferguson, George A. 1976. *Statistical Analysis*. New York : Rinmechart and Company.
- Finch and Frunktion. 1979. *The Information Service in Guidance*. Chicago : Ram –me Nally & Company.
- Good, Carter V. . 1973. *Dictionary of Education*. New York : McGraw – Hill Book Co.,
- . 1974. *Dictionary of Education*. New York : McGraw –Hill Book Co.,
- Versey Laurence. 1970. "Stability and Experiment in the American Undergraduate Curriculum," in *Content and Context : Essays on College Education* . Edited By Card Kaysen. New York : McGraw Hill Book Co., 1970. 1 – 63.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อ
และเค้าโครงวิทยานิพนธ์

คำสั่งคณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ที่ ๓๐๕/๒๕๔๒

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อ
และเค้าโครงวิทยานิพนธ์ของ นายอารักษ์ ทองปาน

เพื่อให้การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ของ นายอารักษ์ ทองปาน เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
และมีประสิทธิภาพ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อควบคุมและพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์
ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร.สมพร	ไชยะ	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์
ดร.รักเกียรติ	แก้วจ๋านง	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

2. คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

อาจารย์อัจฉรา	สืบสินธุ์สกุลไชย	ประธานกรรมการ
อาจารย์ไพรัตน์	ฟักน้อย	กรรมการ
ดร.มาลัย	จิรวัดนเกษตร์	กรรมการ
ผศ.ดร.สมพร	ไชยะ	กรรมการ
ดร.รักเกียรติ	แก้วจ๋านง	กรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 3 สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๒

Wan

(รศ.ดร.ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์)

คณบดี

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

ที่ ทม 1504/ 4212

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๙ ตุลาคม 2542

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน รศ.ดร.ธีระ เอกสมทราเมษฐ์

ด้วยคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถาม ให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม ของนักศึกษา ชื่อ นายอารักษ์ ทองปาน ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามความคิดเห็นของผู้บริหารกลุ่มสถานศึกษาภาคใต้"

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่งและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรรรณี ลีกิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3269040

ที่ ทม 1504/ 4212

คณะกรรมการ
 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๗ ตุลาคม 2542

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณเพ็ญรัตน์ นินมานเหมินทร์

ด้วยคณะกรรมการสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
 ลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วย
 ตรวจสอบแบบสอบถาม ให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสอบถาม ของนักศึกษา ชื่อ
 นายอารักษ์ ทองปาน ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามความคิดเห็น
 ของผู้บริหารกลุ่มสถานศึกษาภาคใต้"

คณะกรรมการสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่งและ
 ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี สীগิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3269040

ที่ ทม 1504/ 4212

คณะกรรมการ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๙ ตุลาคม 2542

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณกัญญา ศุกลพัฒนะ

ด้วยคณะกรรมการ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถาม ให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม ของนักศึกษา ชื่อ นายอารักษ์ ทองปาน ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามความคิดเห็นของผู้บริหารกลุ่มสถานศึกษาภาคใต้"

คณะกรรมการ หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่งและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี ลีจิวัดนะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3269040

ที่ ทม 1504/ 4212

คณะกรรมการอุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๕ ตุลาคม 2542

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณมาลี ทักษะกรวงศ์

ด้วยคณะกรรมการอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถาม ให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม ของนักศึกษา ชื่อ นายอารักษ์ ทองปาน ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามความคิดเห็นของผู้บริหารกลุ่มสถานศึกษาภาคใต้"

คณะกรรมการอุตสาหกรรม หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่งและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรพรณี ลีกิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3269040

ที่ ทม 1504/ 4212

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๕ ตุลาคม 2542

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายประธาน กิจจวัฒน์นะ

ด้วยคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถาม ให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม ของนักศึกษา ชื่อ นายอาร์กซ์ ทองปาน ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามความคิดเห็นของผู้บริหารกลุ่มสถานศึกษาภาคใต้"

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่งและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรรณี สীগิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3269040

ที่ ทม 1504/ 4212

คณะกรรมการ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนจลสองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๕ ตุลาคม 2542

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายวิจิตร ดิฉันท์ก

ด้วยคณะกรรมการสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่จะช่วยตรวจแบบสอบถาม ให้กับนักศึกษาปริญญาโทได้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม ของนักศึกษา ชื่อ นายอารักษ์ ทองปาน ซึ่งจะทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามความคิดเห็นของผู้บริหารกลุ่มสถานศึกษาภาคใต้"

คณะกรรมการ หวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่งและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรพรณี สীগิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3269040

ที่ ทม 1504/ 4620

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๕ พฤศจิกายน 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างพัทลุง

ด้วย นายอารักษ์ ทองปาน เป็นนักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา กำลังทำการวิจัยเพื่อ
เรียบเรียงวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามความคิดเห็นของผู้บริหารกลุ่ม
สถานศึกษาภาคใต้"

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดพิจารณาอนุญาต
ให้นักศึกษาได้ทดลองใช้แบบสอบถามเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน
มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรรณี สীগวิฒนะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3269040

ที่ ทม 1504/ 4620

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒ พฤศจิกายน 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างตรัง

ด้วย นายอารักษ์ ทองปาน เป็นนักศึกษابริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา กำลังทำการวิจัยเพื่อ
เรียบเรียงวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามความคิดเห็นของผู้บริหารกลุ่ม
สถานศึกษาภาคใต้"

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดพิจารณาอนุญาต
ให้นักศึกษาได้ทดลองใช้แบบสอบถามเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน
มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี ลีกิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3269040

ที่ ทม 1504/ 4620

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนจลของกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒ พฤศจิกายน 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพตราง

ด้วย นายอารักษ์ ทองปาน เป็นนักศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา กำลังทำการวิจัยเพื่อ
เรียบเรียงวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามความคิดเห็นของผู้บริหารกลุ่ม
สถานศึกษาภาคใต้"

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดพิจารณาอนุญาต
ให้นักศึกษาได้ทดลองใช้แบบสอบถามเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน
มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี สิกิจวัฒนะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3269040

๕.

ที่ ทม 1504/ 4620

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒ พฤศจิกายน 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพนครศรีธรรมราช

ด้วย นายอารักษ์ ทองปาน เป็นนักศึกษานิพนธ์โท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา กำลังทำการวิจัยเพื่อ
เรียบเรียงวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามความคิดเห็นของผู้บริหารกลุ่ม
สถานศึกษาภาคใต้"

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดพิจารณาอนุญาต
ให้นักศึกษาได้ทดลองใช้แบบสอบถามเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน
มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรรณี ลีกิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

บัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3269040

Cr

ที่ ทม 1504/ 4620

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๑๐ พฤศจิกายน 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพหนองปรือราษฎร์นิกม

ด้วย นายอารักษ์ ทองปาน เป็นนักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา กำลังทำการวิจัยเพื่อ
เรียบเรียงวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามความคิดเห็นของผู้บริหารกลุ่ม
สถานศึกษาภาคใต้"

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดพิจารณาอนุญาต
ให้นักศึกษาได้ทดลองใช้แบบสอบถามเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน
มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรรณี ลีกิจวัฒน์นะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร 3269040

C.

ที่ ทม 1504/ 4843

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

22 พฤศจิกายน 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน

ด้วย นายอารักษ์ ทองปาน ซึ่งเป็นนักศึกษาระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา กำลังทำการวิจัยเพื่อ
เรียบเรียงวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามความคิดเห็น ของผู้บริหารกลุ่ม
สถานศึกษาภาคใต้" ซึ่งได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2542

ในการทำวิจัยเรื่องนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่าน
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดพิจารณาอนุญาต ให้นักศึกษา
ทำการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน
มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.พรณี สীগิจวัฒนะ)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 3266052-6101 ต่อ 2663,2642

โทรสาร. 3269040

ที่ ศธ 0907/ ๖ ๓๒๐

กองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๒

เรื่อง ขอความร่วมมือให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิค

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาบันทึกข้อความ กองวิทยาลัยเทคนิค ลงวันที่ 15 ธันวาคม ๒๕๔๒
2. แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายอารักษ์ ทองปาน วิทยาลัยเทคนิคพัทลุง ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท คณะ
ครุศาสตร์อุตสาหกรรม หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
"การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามความคิดเห็น ของผู้บริหารกลุ่มสถานศึกษาภาคใต้" ประสงค์
จะเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว ในวิทยาลัยเทคนิคภาคใต้

ในการนี้ กรมอาชีวศึกษาได้พิจารณาอนุญาตให้ นายอารักษ์ ทองปาน เก็บข้อมูลได้
ดังสำเนาบันทึกข้อความที่แนบมาพร้อมนี้ โปรดให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ด้วย และเมื่อ
ดำเนินการเสร็จแล้วกรุณาส่งคืนผู้วิจัย ณ วิทยาลัยเทคนิคพัทลุงด้วย จักขอบคุณมาก

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิชัย สงวนพงศ์)

นักวิชาการศึกษา ๗ รักษาการแทน

ผู้อำนวยการกองวิทยาลัยเทคนิค

ฝ่ายพัฒนาการศึกษา

โทร. 2822551-2

โทรสาร 2829354

ภาคผนวก ค
รายชื่อสถานศึกษาที่เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

รายชื่อสถานศึกษาที่เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

1. วิทยาลัยเทคนิคชุมพร
2. วิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี
3. วิทยาลัยเทคนิคสีชล
4. วิทยาลัยเทคนิคนครศรีธรรมราช
5. วิทยาลัยเทคนิคทุ่งสง
6. วิทยาลัยเทคนิคพัทลุง
7. วิทยาลัยเทคนิคพัทลุง แห่งที่ 2
8. วิทยาลัยเทคนิคสตูล
9. วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่
10. วิทยาลัยเทคนิคจะนะ
11. วิทยาลัยเทคนิคยะลา
12. วิทยาลัยเทคนิคปัตตานี
13. วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกปัตตานี
14. วิทยาลัยเทคนิคนราธิวาส
15. วิทยาลัยเทคนิคพังงา
16. วิทยาลัยเทคนิคกระบี่
17. วิทยาลัยเทคนิคภูเก็ต
18. วิทยาลัยเทคนิคตรัง
19. วิทยาลัยเทคนิคระนอง

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามประกอบการวิจัย

เรื่อง

การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
ตามความคิดเห็นของผู้บริหารกลุ่มสถานศึกษาภาคใต้

ภาริณี ทองปาน
วิทยาลัยเทคนิคพัทลุง
ถนนระนอง อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง
โทร. 074 - 613066

แบบสอบถามการตอบการวิจัย
ถึง
เครือข่ายการวิจัยศึกษาระบบนิเวศ
ตามความนึกคิดเห็นของผู้บริหารกลุ่มสถานศึกษานอกเขต

คำชี้แจง

โครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความนึกคิดเห็นของผู้บริหารระดับต้นศึกษา
เปิดสอนระดับพหุภาคี ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2538
เพื่อพัฒนาระบบนิเวศศึกษาระดับต้นเขตภาคใต้ คือในโครงการวิจัยนี้ขอเรียนและฝากการ
ควมเห็นและความคิดเห็นต่างๆ

หวังขอความร่วมมือผู้ตอบจากโรงเรียนที่ประกอบอาชีพนี้ คือ ครูสอนหรือคณา
กรรมาธิการที่ปรึกษาฝ่ายบริหารหรือชาวสถานศึกษาในภาคใต้ที่จะขอมีเกล้าเจ้าคุณ
นายวิชาญกระบวน และจะนำผลของวิจัยเสนอต่อกรมอำนวยการเพื่อเป็นแนวทางในการ
วางแบบการศึกษาระดับต้นเขตภาคใต้ ให้สอดคล้องกับความต้องการของสถาน
ประกอบการที่แท้จริง

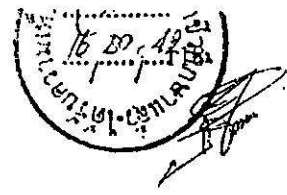
ขอเป็นถึงความร่วมมือของทุกท่าน คือขอแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริง
และตามความรู้สึกนึกคิดของท่าน ความเห็นจะเป็นอย่างไรจะถือเป็นความลับ การเสนอผล
การวิจัยจะไม่เปิดเผยชื่อหรือจะไม่ใช้ชื่อระดับต้นเขตภาคใต้

แบบสอบถามมี 2 ฉบับ
ตอนที่ 1 แบบสอบถามของผู้ตอบเป็นของผู้สอนแบบพอสังเขป
ตอนที่ 2 แบบสอบถามที่ความนึกคิดเห็นของผู้บริหารที่มีสอนหน้าที่ทางระดับต้นเขตภาคใต้
แบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการ
การบริการประชาชนที่ศูนย์บริการประชาชน

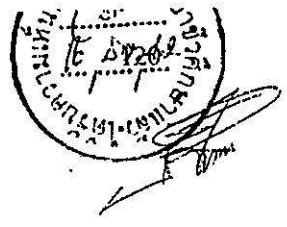
1. เพศ หญิง ชาย
2. อายุ 20-30 ปี 31-40 ปี 41-50 ปี 51-60 ปี
3. วุฒิการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี
4. ประสบการณ์ในหน้าที่ 1-5 ปี 6-10 ปี 11-15 ปี 16-20 ปี
5. บทบาทหน้าที่ปัจจุบัน ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ หัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าแผนกวิชา หัวหน้างานเอาชีวิตรักษาระบบทวิภาคี

No.	หน้าที่ของกรมศึกษาธิการ ในการรับผิดชอบงานศึกษา ระบบอาชีวศึกษา	ระบบอาชีวศึกษา				
		วิทยาลัย เทคนิค	วิทยาลัย การอาชีพ	วิทยาลัย การเกษตร	วิทยาลัย การช่าง	วิทยาลัย การศึกษานอกโรงเรียน
6	ด้านการจัดการเรียนการสอน มอบหมายให้หัวหน้างานอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีร่วมกับหัวหน้าคณะ หรือหัวหน้าแผนกวิชาที่เปิดสอน สำรวจความต้องการและความ เหมาะสมของสถานประกอบการ					
7	กำหนดขอบข่าย ความรับผิดชอบ ในการร่วมมือจัดอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคี					
8	ร่วมมือกับสถานประกอบการในการ กำหนดจำนวนนักเรียน ครูฝึกให้มี ความเหมาะสม					
9	รับขึ้นทะเบียนนักเรียนที่ผ่านการ รับรองจากสถานประกอบการ					
10	รับมอบตัวนักเรียนจากผู้ปกครอง หลังการขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนแล้ว					
11	รับลงทะเบียนรายวิชาตลอดหลักสูตร					
12	จัดอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้คำแนะนำ ตลอดหลักสูตร					
13	จัดปฐมนิเทศให้แก่ นักเรียนและผู้ ปกครองในเรื่องการเรียนระบบทวิ ภาคี					
14	จัดให้ผู้ควบคุมการฝึก/ครูฝึก ได้พบ ปะกับผู้ปกครอง เพื่อร่วมกันดูแล พฤติกรรมและการเรียนของนักเรียน					

ลำดับ	ประเภทของผลกระทบ	ผลกระทบที่สังเกตพบ				
		นักเรียน	ครู	สถานศึกษา	ชุมชน	สังคม
15	มอบหมายให้ครู - อาจารย์ดำเนิน การสอนให้เป็นไปตามหลักสูตร					
16	จัดฝึกอบรมเพิ่มเติมให้แก่นักเรียน ตามความต้องการของสถานประ กอบการ					
17	จัดสอนเพิ่มเติมในรายวิชาที่สถาน ประกอบการ ไม่สามารถจัดสอนได้					
18	ประสานสถานประกอบการให้ มีการแลกเปลี่ยนสถานที่ฝึกอาชีพ ให้กับนักเรียน					
19	วัดและประเมินผลการเรียนภาค ทฤษฎีในสถานศึกษาทุกภาคเรียน					
20	เสนอรายชื่อครู-อาจารย์และคณะ ครูที่มาร่วมเป็นคณะกรรมการประ เมินผลครั้งหลักสูตร และปลาย หลักสูตร					
21	แจ้งผลการเรียนของนักเรียนให้ สถานประกอบการทราบทุกครั้งที่มี การประเมินผล					
22	จัดพิธีมอบประกาศนียบัตรวิชาชีพ และใบรับรองการผ่านงานแก่ผู้สำเร็จ การศึกษา					
23	จัดมอบป้ายประกาศความร่วมมือ และเกียรติคุณบัตรให้แก่สถาน ประกอบการที่ร่วมจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี					

ปี	แผนพัฒนาการเรียนการสอน	องค์ประกอบที่ 1				
		1.1	1.2	1.3	1.4	1.5
24	จัดประชุมสัมมนาผู้ควบคุมการศึกษา/ครูฝึก อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง					
25	ประเมินผลความร่วมมือในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อวางแผนการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีต่อไป					
26	ด้านการเตรียมและพัฒนาบุคลากร จัดทำแผนให้ครู-อาจารย์ติดตามและกำกับการศึกษาอาชีพแต่ละสาขาวิชา					
27	จัดอบรมแนะนำเทคนิค/วิธีการในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีให้กับครู-อาจารย์ที่เกี่ยวข้องให้ได้รับข้อมูลอย่างค่องเนื่อง					
28	จัดตั้งอำนาจความสะดวกให้ครู-อาจารย์ที่ทำหน้าที่ติดตามและกำกับการศึกษาอาชีพ					
29	ร่วมแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นของงานทวิภาคีกับผู้เกี่ยวข้อง					
30	ติดตามรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในปีต่อไป					

ประวัติผู้เขียน

ชื่อผู้เขียน	นายอาร์กษ์ ทองปาน
วัน เดือน ปี เกิด	วันที่ 12 เมษายน 2501
สถานที่เกิด	อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช
ประวัติการศึกษา	จบการศึกษาระดับประถมศึกษาจากโรงเรียนชะอวด ปี พ.ศ. 2510 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจากโรงเรียนพัทลุง ปี พ.ศ. 2516 จบการศึกษาระดับ ปวช. ช่างไฟฟ้า จากวิทยาลัยเทคนิค พัทลุง ปี พ.ศ. 2519 จบการศึกษาระดับ ปวส. ช่างไฟฟ้ากำลัง จากวิทยาลัย เทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ ปี พ.ศ. 2523 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คอ.บ. วิศวกรรมไฟฟ้า จากวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเทเวศร์ ปี พ.ศ. 2530
ประวัติการทำงาน	เข้ารับราชการ ตำแหน่งครู 2 วิทยาลัยเทคนิคระนอง ปี พ.ศ. 2523 ตำแหน่งอาจารย์ 1 วิทยาลัยเทคนิคระนอง ปี พ.ศ. 2526 ตำแหน่งอาจารย์ 2 วิทยาลัยเทคนิคพัทลุง ปี พ.ศ. 2535 ปัจจุบัน ทำหน้าที่ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิค สุราษฎร์ธานี แห่งที่ 2 อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัด สุราษฎร์ธานี